

ISSN 2229-547X VI DEHA
 vi de:fiə: ʒəʒə mə ənkə ʔə əktu:bərə ʔəʔəʔə
 (vəʒʒə ʔəʒə mə:sə ʔəʔə ənkə ʒəʒə)
 (vi de:fiə www.videha.co.in)

vi de:fiə məi tʰili : sɑ:fi tʃə ɑ:ndʊ:l ənə:
 mə:nuʃi :mi fiə sʰskʰtɑ:m

vi de:fiə- prətʰəm məi tʰili : pɑ:kʃi kə i :
 pətʃi kə:

səmpɑ:dəkə: gəjə:ndʒə tʰɑ:kurə l

ai posthi:ka sərvaḍhi karə surəkṣitṣa ac̣hi l kaṁpi rai tṣa (©) ḍh̄arəkəkə
likhi tṣa anum̄ṭikə bina: posthi:ka kono: əʔəkə c̣h̄aja: prəṭj e:v̄n
rikəṁḍi ʔgə səhi tṣa ile:kṭrəṁḍi ni kə əṭh̄əva: jaṁṭri kə, kono: maḍ̣h̄əməs̄n̄,
əṭh̄əva: ʔna:nəkə s̄grəḥ̄əṇə va: punərp̄rəj o:gəkə prəṇali: ḍyara: kono:
ru:pəme: punəruṭp̄aḍ̣ṇə əṭh̄əva: s̄c̣ar̄əṇə-pr̄əsa:ṛəṇə nai k̄e:l̄ə ja:
səkai tṣa ac̣hi l

(c) २०००- २०२२ l sərvaḍhi karə surəkṣitṣa l b̄h̄al̄əs̄əri kə ga:c̣h̄ə je: s̄əṇə
२००० s̄n̄ j̄a:fiu:s̄i ti ʔp̄ərə c̣h̄əḷə
http://www.geocities.com/.../bhal_sarik_gachh.html ,
[http://www.geocities.com/ggajendra_ajd_li^kəpərə_a:ək̄əṇə: 3_julai:
२००४ kə po:s̄ṭə](http://www.geocities.com/ggajendra_ajd_li^kəpərə_a:ək̄əṇə: 3_julai: २००४ kə po:s̄ṭə)
http://ggajendraṭhakur.blogspot.com/2004/07/bhal_sarik-gachh.html
ke:rə ru:pəme: iṁṭr̄əṇə:ṭ̄əp̄ərə maḍ̣iṭh̄i li:kə pra:ci:n̄əṭ̣əṇə up̄əsṭh̄i tṣəkə
ru:pəme: vi ḍj̄əma:n̄ə ac̣hi (ki c̣h̄u ḍj̄n̄ə le:l̄ə
http://videha.com/2004/07/bhal_sarik-gachh.html li^kəpərə, s̄ro:ṭṣa
wayback machine of https://web.archive.org/web/*/videha 258
capture(s) from 2004 to 2016- <http://videha.com/> b̄h̄al̄əs̄əri kə
ga:c̣h̄ə-pr̄əṭ̣h̄əṇə maḍ̣iṭh̄i li: bl̄əṁḍ̄ə / maḍ̣iṭh̄i li: bl̄əṁḍ̄ə e:gr̄i:ge:ṭ̄əṛə l

i: maḍ̣iṭh̄i li:kə p̄əḥ̄il̄ə i^ṭ̄r̄əṇə:ṭ̄ə p̄əṭ̣ri kə ṭh̄i kə ʔək̄ərə naṁə baḍ̣əme: १
j̄əṇəv̄ri: २००४ s̄n̄ 'vi d̄e:ḥ̄ə' p̄əḍ̣ḹai l i^ṭ̄r̄əṇə:ṭ̄əp̄ərə maḍ̣iṭh̄i li:kə pr̄əṭ̣h̄əṇə
up̄əsṭh̄i ṭj̄kə jaṁṭr̄a: vi d̄e:ḥ̄ə- pr̄əṭ̣h̄əṇə maḍ̣iṭh̄i li: p̄a:k̄ṣi kə i: p̄əṭ̣ri kə:
ḍh̄əri p̄əḥ̄i^c̣əḷə ac̣hi, je: <http://www.videha.co.in/> p̄ərə i: p̄r̄əka:si tṣa
ḥ̄oi tṣa ac̣hi l a:b̄ə “b̄h̄al̄əs̄əri kə ga:c̣h̄ə” ʔal̄əv̄ṭ̣ṭ̄ṣa 'vi d̄e:ḥ̄ə' i:-p̄əṭ̣ri kəkə
p̄r̄əv̄əkṭṝakə s̄gə maḍ̣iṭh̄i li: b̄h̄a:ṣ̄a:kə ʔal̄əv̄ṭ̣ṭ̄ṣa e:gr̄i:ge:ṭ̄əṛə kə ru:pəme:
p̄r̄əʔukṭṣa b̄h̄əṝə r̄əḥ̄al̄ə ac̣hi l

(c)२०००- २०२२ l vi d̄e:ḥ̄ə: pr̄əṭ̣h̄əṇə maḍ̣iṭh̄i li: p̄a:k̄ṣi kə i:-p̄əṭ̣ri kə: ISSN
2229-547X VI DEHA (since 2004). s̄əṁpaḍ̣ṝə: ḡəj̄end̄r̄ə ṭ̄h̄a:k̄ur̄al̄
Editor: Gajendra Thakur. In respect of materials e-published
in Videha, the Editor, Videha holds the right to create the
web archives/ theme-based web archives, right to translate/
transliterate those archives and create translated/
transliterated web-archives; and the right to e-publish/
print-publish all these archives. r̄əc̄əṇa:k̄ar̄ə/ s̄gr̄əḥ̄əḱ̄ərṭṭ̄ṣa: əp̄əṇə

ma:u li kə a: əp rəka:ei tʃə rəcəna:/ s"grəfiə (s"pu:rnə utʃəp rədʒi i tʃə
rəcəna:ka:rə/ s"grəfiəkərtʃə: mədʒi ə) edi to ri al .sta ff.vi deha@gmail.com
ke:n me:l ə əja:i cəme:ŋtəkə ru:pəme:n pəʃa: səka:i tʃə cʰətʃi , s"gəme: o: əpənə
s"ksi ptʃə pəri cəj ə a: əpənə ska:i nə kə:l ə ge:l ə pʰo:tə: se:fiə: pəʃa:bətʃi l
e:tʃə p rəka:ei tʃə rəcəna:/ s"grəfiə səbʰəkə kəŋpi :ra i tʃə rəcəna:ka:rə/
s"grəfiəkərtʃə:kə l əgəme: cʰənfi a: jətʃə rəcəna:ka:rə/ s"grəfiəkərtʃə:kə
na:mə na:i əcʰi tʃə: i: s"pə:dʃəka:dʒi:nə əcʰi l səmpə:dʃə: vi dʒə:fiə i:-
p rəka:ei tʃə rəcəna:kə ve:bə-ərka:i vəkə/ tʃi:mə-a:dʒa:ri tʃə ve:bə-ərka:i vəkə
ni rma:nəkə ədʒi ka:rə, a:i səbʰə ərka:i vəkə ənuva:dʃə a: li p j "tʃə:ŋə a:
tʃəko: ve:bə-ərka:i vəkə ni rma:nəkə ədʒi ka:rə; a: a:i səbʰə ərka:i vəkə
i:-p rəka:əənə/ pri "tʃə-p rəka:əənəkə ədʒi ka:rə rəkʰa:i tʃə cʰətʃi l a:i səbʰə
le:l ə ko: no: rəŋj əl ti:/ pa:ri e:rəmi kəkə p rəvə:dʒa:nə na:i cʰa:i , se:
rəŋj əl ti:/ pa:ri e:rəmi kəkə i cʰhukə rəcəna:ka:rə/ s"grəfiəkərtʃə: vi dʒə:fiəs"
na:i ju:tətʃu l vi dʒə:fiə i: pətʃi ka:kə ma:səme: dʒu: tʃə: əkə ni kə:l a:i tʃə əcʰi
je: ma:səkə ŋ a: ʒə tʃi tʃi ke:n www.vi deha.co.in pərə i: p rəka:ei tʃə kə:l ə
ja:i tʃə əcʰi l

Videha e-Journal: Issue No. 355 at www.videha.co.in

səmənanəntərə
pərəmpərəkə viddəpətj – citrə vidē:hə səmmənəsⁿ
səmmānitə ɛri : pənəkəl a:l ə mənḡəl ə dya:rɑ:

māitḡilli : b^ha:ṣa: jəgəjjənəni : sitḡajɑ : : b^ha:ṣa:
a:sitḡl ḡenuməntḡ uktəvənə- mānuṣi mi ḡə
sⁿs kṡṡam l

əkḡḡərə kḡəmb^ha: (a:kḡḡərə kḡa:mḡə)

tḡḡuənə kḡetṡṡḡi ka:pi tṡsu kitṡjvəlli
pəsəre:i l əkḡḡərə kḡəmb^ha:r əmb^hə jəu mənco: bəndḡi
nə dḡ:i ll (ki rṡj lətṡ: prətḡəmh pəl ləvh pəḡi lə
dṡ:fiɑ: l)

māne: a:kḡḡərə ru:pi : kḡa:mḡə nirmāṡə kəṡ o:i pərə
(gədjə-pədjə ru:pi :) mṡcə jⁿ nati bānḡəl ə ja:j ə tḡⁿ

a: i t̪ri bʰuvənər u: pi : kʂe: t̪r əm ə : o: kər ə ki : r t̪r u: pi :
l ət̪t̪i : k e : n a : p əs ə r ət̪ə l

ən u k r əm ə

a: i əⁿk əm ə : əcʰi : -

Ṣ.Ṣ.əmpa: d̪əki : j ə / əⁿk ə ʒəʒ pər ə t̪i p p əŋi :

Ṣ.Ṣ.əmpa: d̪əki : j ə - g əj e : n d̪r ə t̪ʰa: k u r ə

Ṣ.Ṣ.əⁿk ə ʒəʒ pər ə t̪i p p əŋi :

Ṣ.g əd̪j ə kʰəŋd̪ə

Ṣ.Ṣ. ni r m əl a : kər ŋə - əg ni e i kʰa : (bʰa: g ə - 9)

Ṣ.Ṣ. d̪a : bi pi n ə k u m a : r ə jʰa : - m əʃa : k əvi bʰa : s ə p r əŋi : t̪ə
kər ŋə bʰa : r əm m a : i t̪ʰi l i : ənuv a: d̪ə (bʰa: g ə - 3)

Ṣ.Ṣ. r əbi : n d̪r ə n a : r a : j əŋə mi ər ə - m a : t̪r bʰu : mi
(u p əŋj a : s ə) - ṢṢ m ə kʰe : p ə

၃.၈. pre:məⁿ kə^r ə   ʃ^h a: "pə^v əⁿ ə" –   l o: kə   a: s t^h a: k e: ⁿ
ke: ⁿ d^r ə   n ə^v a: d^h a: k e: ⁿ   m a: ⁿ   ʃ ə^j ə^h ə^t t^h ə   d e: v i: b^h ə^g ə^v ə^t t^h :
s t^h a: n ə

၃.၉. r o: əⁿ ə   ʃ əⁿ ə^k ə^p u^r i: –   k ə^t ^h a: n ə^k ə

၃.၁၀. b^h u^v əⁿ e: ə^v ə^r ə   c a: u^r ə^s i   ʃ a: "b^h uⁿ e: ə" –   d^h u: t^h a:
b i: ʃ əⁿ i   k ə^t ^h a:

၃.၁၁. k u^m a: r ə   m əⁿ o: ʃ ə   k ə^j ə^p ə –   ʃ   t^h a: l ə^g ^h u^k ə^t ^h a:

၃.၁၂. eⁿ b^h u   k u^m a: r ə   s i ⁿ ʃ ə –   t^h i: m ə^k ə   k^h o: ʃ ə

၃.၁၃. e i v ə   eⁿ k ə^r ə –   k ə^t ^h a: –   p a: t^h ə^r ə

၃.၁၄. a: e i: ʃ ə   əⁿ ə^c iⁿ ʃ a: r ə –   p ə^s ə^r ə^l ə   b^h r ə^m   k^h ə^t ^h m ə
ʃ i: t^h a: :   ʒ ə^j ə^l ə^k ə   sⁿ d^h ə^r b^h ə^m e:

३.प॑द्य॑ अ॒ क॒ण्ठ॑

३.५.रा॒ज॑ क॒ि॒शो॒र॑ अ॒ मि॒त्र॑ अ॒- क॒ण्ठः॑, उप॒रा॒ग॑ अ॒ द्वा॒ि
क॒क॑र॒ः ?

३.५.॑व॒ अ॒ कु॒मा॒र॑ अ॒ ज॒हाः॑ ति॒ल्लुः॑- ३ ताः प॑द्य॑

३.३.स॑म॒त॒ऽ॒ कु॒मा॒रिः॑- मि॒त॒॒भि॒ल॒ऽ॒ ह॑म॒म॑र॒

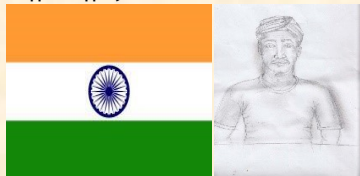
३.४.दाः॑ जि॒ज॒ा॒ुर॑ अ॒ र॒हि॒मा॒न॑ अ॒ जा॒प॒ह॑रिः॑- ५ ताः अ॒जा॒द॒ऽ॒ ग॑ज॒ल॑

४.स॑क॒त्त॑ क॒ण्ठ॑

४.५.दाः॑ द्वा॒ि पि॒काः॑- क॒म्पुः॒स॒भि॒त॒ज॒ज॑शोः॑ वि॒ल॒ऽ॒श॒

(द्वि॒त॒ज॒ज॒शोः॑ क॒ण्ठ॑ऽ॒श॒)

१.स.सम्पादकी : जे/ एमके रेड्डे पर ए ति पपणि :

१.१.सम्पादकी : जे- गणेशन्द्र ए त्हाकुर ए

१.२.एमके रेड्डे पर ए ति पपणि :

s əmpa:dəki :j ə

gəje:ndrə tʰa:kurə

१

sə:hi tʃə əka:dɛ:mi:, dilli:kə mə:itʰili:
li:təre:ri: e:sosij e:ɔnə

pu:rə ru:pəsⁿ guptə prəkri:jəkə tʰəhətə

sə:hi tʃə əka:dɛ:mi: mə:itʰili:kə dʊ:tə:
e:sosij e:ɔnə (sə:hi tʃə əka:dɛ:mi:kə

əbdə:vəli:mə: tʰətʰa:kətʰi tʃə mə:itʰili:
li:təre:ri: e:sosij e:ɔnə)ke:ⁿ əpənə listəsⁿ

hətə: dɛ:ləkə a:ti:mə tʃə:gə:rə li:təre:ri:
e:sosij e:ɔnə arə jo:tʃi dɛ:ləkə l

sukʰa:jəl ə jə:itʃə mə:itʰili: sə:hi tʃəkə
mʊ:lə dʰa:rəkə 'rɑ:mə nɑ:mə sətə'kə

prɑ:rəmbʰəkə ru:pəmə: e:kəra: dɛ:kʰəl ə jə:
rəhəl ə əcʰi l

purənəkə: listə:-

1. The Secretary, All India Maithili
Sahitya Samiti, Tirbhukti, 1/1B, Sir
P.C. Banerjee Road, Allahabad-211 002;

2. The General Secretary, Akhil
Bharatiya Maithili Sahitya Parishad,

C/o Dr. Ganapati Mishra, Lalbag,
Darbhanga-846 004;

3. The Secretary, Chetna Samity,
Vidyapati Bhawan, Vidyapati Marg,
Patna-800 001;

4. The Secretary, Mithila Sanskritik
Parishad, 6 B, Kailash Saha Lane,
Kolkata-700 007;

5. The Secretary, Vidyapati Seva
Sansthan, Mithila Bhavan Parishad,
Darbhanga-846 004;

6. The Secretary, Centre for the
Study of Indian Traditions,
Tantrabati Geeta Bhavan; Ranti House,
Ranti, Madhubani-847 211

ai me: sⁿ krəmə ʃ a: ʊ ke: rə
e: s o: si je: ə n ə k ə m ə n j ə t ɔ: r ə d d ə k ə ʒ d ɛ: l ə
ge: l ə a: ni: ɔ: a: ⁿk ə kr ə m a: ⁿk ə ʌ, ʊ a: ʎ ke: ⁿ
jo: ɽi d ɛ: l ə ge: l ə l a: m ə d ɔ ʒ-ʌ=ʃ.
no: k ə s a: n ə- "suk^ha: j ə l ə j a: i t ɔ m a: i t^hi l i:
s a: h i t j ə k ə m u: l ə d^ha: r a: k ə 'r a: m ə n a: m ə
s ə t ə 'k ə p r a: r ə m b^hə" l

(1) The General Secretary, Akhil
Bharatiya Maithili Sahitya Parishad,
Professors' Colony, Digahi West Opp.
of Primary School, Darbhanga-846 004,
(Bihar)

2) The Secretary, Chetna Samiti, Vidhya Pati Bhavan, Vidyapati Marg, Patna-800 001 (Bi har)

3) The Secretary, Mithila Sanskritik Parishad, 6B, Kailash Saha Lane, Kolkata-700 007, (West Bengal)

4) The Secretary, Vidhya Pati Sewa Sansthan, Mithila Bhavan Parishad, Darbhanga-846 004, (Bi har)

5) The Secretary, Anand, Samajik Sanskritik Sahityik Manch, Rajkumarganj (Mirzapur Chowk), Darbhanga-846 004, (Bi har)

6) The General Secretary, Mithila Sanskritik Parishad, Roseberi 5032, Sahara Garden City, Adityapur-2 Jamshepur-831 014, (Jharkhand)

7) The General Secretary, Akhil Bharatiya Mithila Sangh, G-6, Hans Bhavan, Wing 2 I.T.O., Bahadurshah Zafar Marg, New Delhi-110 002, (Delhi)

α:bə kəne: a:i sⁿst^hα: səb^həke:ⁿ d^hj α:nəsⁿ
d^e:k^hu:, pəhi ləsⁿ əntj mə mɑ:i t^hi li:
pər α:mər cəɖɑ:t^ri: səmi t^j kə əd^hj əksəsⁿ juɾəl ə
i: sⁿst^hα: səb^hə ki c^huo: huəj ə li tər e:ri:
əs o:si je:əənə tⁿ nəhi je: tɑ: əc^hi l
bɑ:ngl əmē: ək^həno: d^həri dui je:tɑ:
li tər e:ri: əs o:si je:əənə c^hɑ:i mudɑ:

e:kəʈa: pəḍəpəɾə kəbʒa: l e:l ə s əb^hə s a:hi t_{hi} j ə
 əka:ḍe:mi: ma:i t_{hi} l i: pəɾ a:məɾ əḍa:t_{ri}:
 s əmi t_{hi} kə pu:r və əḍ_{hi} əkʂə e:kə e:kə ʈa: əpənə
 sⁿst_{hi}a: g^ho:s i j əba:i t_{hi}ə ge:l a: l
 i: s əb^həʈa: kukəɾ mə fəməɾə əⁿgre:ʒi: po:t_{hi}:
 A Parallel History of Mait_{hi} l i
 Literature me: əb^hi l e:k^{hi} t_{hi}ə kəe:l ə ʒa:
 r əfə l ə əc^{hi} l

२

vəɾ nə pɾ əkəɾ ənə b^ha:ʒj ə-b^hu:mi k a:
 ḍj l l i:me: ma: i l o:rⁿgəkə e:kəʈa:
 s e:mi :n a:r əme: s v ə. m ə:fə n ə b^ha:r əḍ v a:ʒə
 mu:l ə ḍ^ha:r a:kə v j a:kəɾ ən a:c a:r j ək e:ⁿ
 s əmb o:ḍ^{hi} t_{hi}ə kəʒ k əfə n e: r əfə t_{hi} –
 'ma: i t_{hi} l i:me: e:kəʈa: v j a:kəɾ ənə k i e: n a: i
 əc^{hi} ? k i: fə m ə s əb^hə a: i ʒ o:kəɾ əkə n a: i
 c^{hi}: ʒ e: fə m ə r a: s əb^hə k e:ⁿ ma: i t_{hi} l i:me:
 əp p ə n ə e:kəʈa: v j a:kəɾ ənə b^he:ʈəe: ? '
 muḍa: mu:l ə ḍ^ha:r a: f i n ḍ j: a: sⁿs k_{hi}t_{hi}əkə
 v j a:kəɾ ən ə m e: c i p p i: l ə g a: kəʒ a: i:
 sⁿco:ḍ^{hi} t_{hi}ə kəʒ ʒ e:- f i n ḍ j: m e: 'fə m ə'
 'b əf u v əc ə n ə' f i o: i e: muḍa: ma: i t_{hi} l i:me:
 'e:kə v əc ə n ə' – əp ə n ə k ə r t_{hi}ə v j əkə i t_{hi} i ɾ i:
 m a: n a: i t_{hi}ə əc^{hi} l muḍa: s ə m a: n a: n t_{hi}ə r ə
 ḍ^ha:r a:kə g o: v i n ḍ a: c a:r j ə i: a: i t_{hi}ə r əf ə k ə
 p^he:ⁿt_{hi}u a: v j a:kəɾ ən ə k ə v i r u ḍ ḍ^hə s u c c a:
 v j a:kəɾ ən ə k ə n i r m a: n ə k e: l ə n f i , s e:

pa:ŋi ni jəka:n hi nəkər ə g^huməkkər ə
 prəvʌt_ŋt_ŋi kə ka:rəŋə səmb^həvə b^he:l ə əc^{hi} l
 je:na: sⁿs kʌt_ŋəmə: dəkʃi nə b^ha:rət_ŋəkə 'ni:rə'
 a: ut_ŋt_ŋərə b^ha:rət_ŋəkə 'jəl ə' d_ŋunu: pa:ni
 le:l ə prəjukt_ŋə fio:i e: a: səmb^ha:ʃəŋə
 sⁿs kʌt_ŋəmə: jⁿ əfi:ⁿ dəkʃi nə b^ha:rət_ŋi:j əke:ⁿ
 'əfiəm ni:rⁿ pi:bə:mi ' si k^he:bə:zi a: ut_ŋt_ŋərə
 b^ha:rət_ŋi:j əke:ⁿ 'əfiəm jəlⁿ pi:bə:mi ' t_ŋⁿ ni:kə
 mɑ:s tər ə kəfi:bə:zi a:ki nɑ:zi .. ?
 go:vi ndɑ:cɑ:rj ə- pⁿ. ba:l ə go:vi ndə 'ɑ:rj ə'
 prəs i d_ŋ^hə go:vi ndə jɑ:dəvəkə vər nə
 prəkərəŋə b^ha:ʃj ə-b^hu:mi kɑ: (mɑ:ti t_ŋ^{hi} li:
 vjɑ:kərəŋə) se:fo: mɑ:s tər ə sɑ:fi:bə səb^hə
 le:l ə guŋəkɑ:ri: fi:t_ŋəfi l

३

eri: jəgədj i:ə prəsɑ:də mənɖəl ə ji:kə
 upən jɑ:sə pⁿgukē:ⁿ sɑ:fi t_ŋj ə əkɑ:d_ŋəmi:
 mu:l ə purəs kɑ:r ə २०२१ sⁿ səmma:ni t_ŋə kə:l ə
 ge:l ə l vi d_ŋə:fi i:-pət_ŋri kɑ:mə: ə k^həŋɖəmə:
 i: upən jɑ:sə २०२१ mē: i:-prəkɑ:ei t_ŋə b^he:l ə
 a: p^he:r ə i: sⁿkəl i t_ŋə b^he:l ə vi d_ŋə:fi-
 sɑd_ŋə:fi २१ mē: l a:bə i: pɔ:t_ŋ^{hi}: vi d_ŋə:fi
 pɛ:tɑ:r əmə: se:fo: upəl əbd_ŋ^hə əc^{hi} l

ni :kə pətɾi kɑ: əc^{hi} l a:ɛi :ʃə ənəci nɦɑ:r əkə
c^ho:ʈə-c^ho:ʈə bəɦər əmɛ: gəʃəl ə bəɦut_ə ni :kə
əc^{hi} l

१.gəɖj ə k^həɳɖə

१.१.ni r məl a: kər ɳə- əgni ɛi k^hɑ: (b^hɑ:gə- १)

१.२.ɖɑ: bi pi nə kumɑ:r ə j^hɑ:- məɦɑ:kəvi
b^hɑ:sə pr əɳi :t_ə kər ɳəb^hɑ:r əm mɑ:i t_{hi} l i :
ənuvɑ:də (b^hɑ:gə-३)

१.३.rəbi :ndɾə nɑ:rɑ:j əɳə mi ɛr ə- mɑ:t_ə b^hu:mi
(upəɳj a:s ə)- १२m k^he:pə

१.४.pre:məⁿkər ə j^hɑ: "pəvənə"- l o:kə
ɑ:s t_hɑ:ke:ⁿ ke:ⁿɖrə nəvɑ:dɑ: ke:ⁿ mɑ:ⁿ ɦəj əɦəttə
ɖe:vi : b^həgəvət_i : st_hɑ:nə

१.५.ro:əənə jənəkəpuri :- kət_hɑ:nəkə

१.६.b^huvəne:ɛvər ə cɑ:ur əsi jɑ: "b^hune:ə"-
ɖu: ʈɑ: bi :ɦəni kət_hɑ:

cəkrəvərti: səmrətə puruxəvə: əpənə
ra:ji ə siⁿhəsənə pərə aru:dhə c^həl a:hə l
funəkərə səb^hə səb^hasədə se:ho: əpənə-
əpənə a:sənə pərə vi djəmə:nə c^həl əl
puruxəvə: ke: muk^hə pərə ciⁿtə: ke:
ləki:rə spəstə dʒstigo:cərə ho:itə c^həl ə l
prəd^hanəmⁿtri:kə muk^hə pərə gⁿb^hi:rətə:
vjəptə c^həl ə l ra:ʒa: ənjə səb^hə ra:ʒa:
ke: pərə:ji tə kəs cəkrəvərti: səmrətəkə
pədə grəhənə kəs ne:ne: c^həl a:hə l
kək^həno:-kək^həno: ke:o: dā:nəvə-ra:ʒə
prəti ro:dhəkə prəjətnə ke:ləkə,mudā:
prəti juttərə me:ⁿ əvəme:dhə jəpnə ho:itə
c^həl ə a: vi cvəvi:jə kərə:itə o:hi
dā:nəvə-ra:ʒə ke: pərə:ji tə kə:lə jaitə
c^həl ə l

əhi be:rə ra:ʒədu:tə su:cənā: de:ləkə je:
dā:nəvə ra:ʒə ke:ʒi ra:ʒa: ke: cunaxuti:
dəs rəhəl ə əc^hi l ke:ʒi əstrə-əstrə sⁿs
susəjitə b^həjə judd^hə kərəvə:kə vā:ste:
surā:ʃtrəkə b^hu:mi pərə pədar:pənə kəs
cukəl ə əc^hi l o: judd^ha:b^hasə kəs
rəhəl ə əc^hi əpənə se:nā: ke: sⁿgə l i:
suni puruxəvə: ke: ətjəntə kro:dhə
b^hē:ləni o: turətə: judd^həkə kərəvə:kə
le:lə tət pərə b^həs ge:l a:hə mudā: jək^hənə
dā:nəvə gənə ke: mājavi: cəktj sⁿs
məntri: səb^hə funəkā: pəri citə

kəra:uləkə. tək^hənə o: ciⁿtītə b^həs
ge:l a:hə l ma:j a:vi: əktj sⁿs vi:ītə
ho:j əbəkə le:lə əne:ko:ⁿ prəkə:rəkə
di vj a:st rəkə a:vəj əkət a: ho:j ətə. je: r a:ʃa:
l əgə nəhi c^həl ə l r a:ʃa: təs əpənə
bə:hubəl ə a: əpəri mītə sa:i njə əktj ke:
sⁿgə judd^hə ka:uɕəl ə sⁿs ək^həni d^həri
səb^hə judd^hə jītəne: c^həl a:hə l ciⁿt a:kə
muk^hjə ka:rənə ja:i hə c^həl ə l e:kəra:
v a:st e: be:rə-be:rə de:və gənə pərə
a:eritə b^he:nai: r a:ʃa: ke: svi:kə:rə nəhi
c^həl ə l o: svəjⁿ o:hi ma:j a:vi: əktj ke:
ma:l i kə ho:mjə ca:ha:i tə c^həl a:hə l
o:n a: təs de:vəguru b^hhəs pəti sⁿs o:
vi b^hi nnə əst r a:st rə vi d j a:kə pəri a:ptə
ma:nə pr a:ptə ke:ne: c^həl a:i t^hə l mu da:
e:təv a: səs hu:nəka: sⁿt u:ʃti nəhi
c^həl a:i nək i e:kə təs svəjⁿ i ndrə d a:nəvə
səs pəri a:ītə b^həs ge:l ə r əhət^hi l
d a:nəvə r a:ʃə ke:ci səs de:vəgənə səhi tə
svəjⁿ i ndrə pəri a:ītə b^həs cukəl ə
c^həl a:i t^hə l p^həl ə svərupə svərgəkə
r a:ʃi ə o:kə:rə əd^hi nə b^həs cukəl ə c^həl ə l
i ndrə a:bə o:kə:rə kəthəput əli: ma:t rə r əhi
ge:l ə c^həl a:hə l əhi d a:nəvə r a:ʃə pərə
vi:ʃəjə pr a:ptə ke:nai: e:t e:kə a:s a:nə
nəhi c^həl ə l

mōntri: gāṇa sⁿs viṣṭṭa sēlaḥa kās
raḥa: apāṇa pradhānāmōntri: pāra rājā-
b^hārā saṁpā dēlāni a: svajⁿ hī mōvaṇ
pārvatā keṛā diḥa: mē:ⁿ b^hāgāvaṇa viṣṇu
ke: tāpāsja: kārāva: hētu prast^hāna
keḥlāni kārāṇa je: mātṛā sārvaśakti māna
viṣṇu sās hūṇaka: oḥi sēb^ha
divjastṛakā prapti b^hās sākāitā
c^hālāni jēkārā sēhājātā: sās o: trilokā
pāra viḥjā praptā kajā sākāitā
c^hālāḥa l mūdā: trilokā-viḥjā hūṇakā
uddeḥjā nāhi c^hālāo: mātṛā b^hu:-
māndalākā niṣkātākā cāsākā bānās
cāhāitā c^hālāḥa l

-----

sēb^ha rājā cinḥa ke: pāritjāgā kās
puruṣāva: hī mālājā pārvatākā erī:-
coḥā: dēk^hāitā āgu: bād^hālā jātā
c^hālāḥa l mārgā mē:ⁿ o: hī mālājā sⁿs
niḥritā t^hāḥa jālā sās pāripuṣṇā
gⁿb^hiṛā vēgā sās prāvāhitā hōitā
ātjāntā mōnoḥārini: āirāvatī: nādi:
ke: dēk^hālāni l oḥi mē:ⁿ ānekaṇeḥkā
apsārā: a: gⁿd^hārvā jālā-kriḍā l kārāitā
c^hālā l dūṣārā kartā tāpāsvi: sēbāhākā
āerām bānālā c^hālā l kācā puṣpā a:

əne:kə vi:ɕa:l ə v:ksə sⁿs o: a:er əm
su:ɕo:b^{hi}tə c^həl ə l mɪdɑ: rɑ:ɕɑ: ke: mɔ:nə
o: d:ɕj ə mɔ:hi tə nəhi kəs səkəl ə l o:
o:hi st^hɑ:nə pərə nəhi t^həfərəl ɑ:fə.sundərə
d:ɕj ɑ:vəl i: de:k^hɑ:i tə o: ɑ:gu: bəd^hə^of
ge:l ɑ:fə l

ɑ:bə d^həvəl ə-pi:tə vərənə sⁿs iuktə
hi mɔvɑ:nə pərvətə ɛre:ɲi: ɦunəkə ne:t rəkə
pəri d^{hi} me:ⁿ ɑ:bəj ə l ɑ:ɕəl ə c^həl ə l o:
st^hɑ:nə əne:kə nəd i:kə prəvɑ:fə sⁿs iuktə
c^həl ə l nəd i:kə kəl əkəl ə ni nɑ:də sⁿs
guⁿi tə c^həl ə o: st^hɑ:nə l

ɛve:tə bɑ:dəl əkə muku tə d^hɑ:rənə kə:ne:
ɛve:tə bərp^hə səs ɑ:ɕɕɑ:di tə o: pərvətə
nəb^hə me:ⁿ i ndrəd^hənuʂə sənə əne:ko:ⁿ
vərənə ke: bi c^hə:ne: c^həl ə l pərvətəkə
g^hɑ:ɲi: me:ⁿ su:rjə de:və nukɑ:-c^{hi} pi:
k^hel ɑ:i tə c^həl ɑ:fə l kətəɦu əne:ko:ⁿ
vi d j ɑ:d^hərə kri: d ə ʔ l mɛgnə c^həl ɑ:fə təs
kətəɦu ki nnərəkə ɡɑ:nə ɦo:i tə c^həl ə l
kətəɦu-kətəɦu ɡⁿd^hər və ɑ: əpsər ɑ:kə
sⁿɡi:tə-nɪtjə ɦo:i tə c^həl ə l o:hi
məno:rəmə d:ɕj ə ke: de:k^hɑ:i tə puru:rəvɑ:
ɑ:gu: bəd^hə^o tə rəɦəl ɑ:fə l

əcəkke: e:kə st^hɑ:nə pərə rɑ:ɕɑ: siⁿɦə ke:
p^həl ə-p^hu:l ə k^hɑ:i tə de:k^həl ɑ:i t^hə l
o:təɦi ni r b^həj ə mɪd rɑ: me:ⁿ əne:ko:ⁿ
ɡɑ:j ə-bəkəri: ke: cərəi tə de:k^həl ɑ:i t^hə

o: l o:hi tʰa:mə du:-ti:nə go:tə vi prə vətu
ke: bʰu:mi ko:rija:vaitə o: de:kʰəl a:itʰə
l

ra:ja: ke: bu:tʰəna: me:n a:bi ge:ləni əhi
jəgəhi pərə əvəsse: ko:nə: məhərʃi kə:əcrəmə
ho:jətə l e:kə vi prə vətu səs pucʰəna:
pərə funəka: ɪnatə bʰe:ləni e:təhi məhərʃi
bʰjgu ke:n a:crəmə əchi l ra:ja: o:təhi
tʰəhərəvəkə ni cəejə ke:l a:itʰə l a:crəmə
pra:nʔə me:n məhərʃi bʰjgu ra:ja: ke:
ətjəntə prəsənnətə: purvəkə svə:gətə
ke:ləni tət pəcətə funəkə e:təhi əj əbəkə
udde:ejə pucʰəl ətʰi l

ra:ja:kə pəvitərə udde:ejə ja:ni prəsənnə
bʰəs funəkə: ni kətə me:n əvəstʰitə e:kə
gupʰa: ke: əvəl o:kənə kəra:ulətʰi l o:
gupʰa: mələt i: lətə: sʰs a:ccʰa:ditə cʰəl ə
l

əndərə mā:ni kə.mu:n ga:s uvər nə.c a:n di:
i tja:di kə bʰndarə cʰəl ə l məni ke:
ka:nʔi sʰs o: vi vərə prəkə:ə juktə cʰəl ə
l ləgəhi me:n e:kə rəməni:kə puškəri ni:
de:kʰa:olə je: ni r mələ jələ a: kəmələ dələ
sʰs pəri pur nə cʰəl ə l ra:ja: puru:rəva:
məhərʃi bʰjgu ke: a:ɪna: səs o:təhi
təpəsja: kərəvəkə ni cəejə ke:l a:itʰə l
o: əpənə a:hiarə kə pəri tja:gə kəs de:ləni
l e:kə ta:n gə pərə tʰa:dʰə bʰəs bʰəgəva:nə

viṣṇu ke: d^hja:nə ləga:ɔ:lə a: təpəccərj a:
mē:ⁿ li:nə b^həs ge:l a:hə l bəhuta di:nə
d^həri o: ɔ:hi mudra: mē:ⁿ təpəccərj a:
kəra:itə rəhəla:hə l təpəccərj a: ke:
əntim cərəṇə mē:ⁿ svərgə səs a:jalə
apsəra: səbəhəkə dvāra: vi g^hnə upəst^{hi}tə
kə:lə ge:lə l sāmānjə mənusi təs ɔ:hi
mē:ⁿ rəmi kəs əpənə udde:ɕjə səs b^hətəki
ja:itət^{hi} mūdā: puru:rəvā: je: e:k^həni
d^həri brəhməcāri: c^həla:hə, hūnəka: pərə
kəniko: əsərə nəhi pərəlāni l apsəra:
səbəhəkə vib^hinnə prākāra ke:ⁿ əlilə
ceṣṭā: de:k^hə kəs o: ənədə:k^{hi}: kəra:itə
rəhəla:hə l gⁿd^hərvə a: apsəra:kə
mā:it^hunə krija: ke: de:k^{hi} a:ⁿk^{hi} bⁿdə
kəs la:it^hə, məd^hurə gi:tə ke: avā: pərə
kəniko: d^hja:nə nəhi dā:it^hə l jək^həni
hūnəka: səbəhəkə dvāra: kə:lə ge:lə səb^hə
prājāsə vip^hələ b^həs ge:lāni tək^hənə
səb^hə gⁿd^hərvə a: apsəra: hāri-t^hā:ki kəs
sāni:pəst^hə b^həgəvā:nə viṣṇukə murti ke:
puṭā: arcəṇə kējə ɔ:təs sə vāpəsə
svərgəl o:kə prəst^hā:nə ke:lət^{hi} l
ra:ja:kə cəri:rə abə mātrə əst^{hi} ke:
d^hā:ⁿcā: rəhi ge:lə c^hələtək^həno: hūnəka:
əpənə cəri:rəkə sud^{hi} nəhi c^hələ:inhə l
hūnəka kə^{hi}nə təpəsja: sⁿs b^həgəvā:nə
viṣṇu prəsənnə b^həs ge:l a:hə, a: əpənə

cæturb^hu^ə vigrə^hə me:ⁿ raxa: ke: sāməkṣə
prəkə^tə b^həs ge:l a:ḥə l

"vətṣə ! əpənə a:ⁿki k^ho:l u, hām əḥa:ⁿ səs
ətjⁿtə prəsənnə t^hi kəhuⁿ" - i: a:vəjə
suni ənəj a:sə funəkə ne:trə kəməl ə p^hu^ji
ge:l ə l gədgəd va:ni: me:ⁿ b^həgəva:nə
viṣṇu ke: stuti kərəs ləgəl a:ḥə o: l
b^həgəva:nə viṣṇu kəḥəl ək^hi nḥə -

" hām əḥa:ⁿkə mənə:rət^hə bu^hi rəḥəl ə
c^hi:əḥa:ⁿ ke: ki c^hu: bə^ji kəs bətəbəri ke:
a:vəj əkət a: nəhi l əḥa:ⁿkə mənə:rət^hə
pu:rṇə ho:j ətə l əḥa:ⁿ trilo:kəkə
ari evərjə prəptə kərəbə l səb^hə dā:itjə
ke: jītəs ke: sāmərt^hjə əḥa:ⁿ me:ⁿ ho:j ətə
l əḥa:ⁿ sⁿpu:rṇə b^hu:mⁿdəl ə ke: əd^hi pətj
bənəbə l əḥa:ⁿkə jī:vənə me:ⁿ səb^hə ki c^hu
əl əgə a:cərj ənəkə ho:j ətəje: sāmānjə
puruṣə me:ⁿ nəhi b^he:l ə hē:tāi l əḥa:ⁿkə
ərdd^ha:ⁿgi ni: ke:ox: sāmānjə rəmēni: nəhi
ho:j ətəvərən əpsəra: me:ⁿ ere:st^hə əpsəra:
əḥa:ⁿkə vərəṇə sve:c c^həj a: kərətə" |

b^həgəva:nə viṣṇukə gⁿb^hi:rə va:ni: ki c^hu
de:ri: təkə guⁿjā:itə rəḥəl ə l p^herə
funəkə eri: vigrə^hə səhi tə va:ni:
viluptə b^həjə ge:l ə l raxa: pəḥəl əhuⁿ
səs be:sə bəl i st^hə sa:uⁿdərjə va:nə
b^həvj ət a:kə prəti murti b^həs ge:l a:ḥə l
krāmēch

əpənə mⁿt əv j ə
edi t o r i a l . s t a f f . v i d e h a @ g m a i l . c o m p ə r ə
pət^h a : u l

ṣ.ṣ.dā. bi pi nə kumārə j^ha- m̐hā:kəvi
b^hā:sə pr̐ñi:tə kər̐əb^hā:rəm mā:i t^hi l i :
ənuvā:də (b^hā:gə-ṣ)
m̐hā:kəvi b^hā:sə pr̐ñi:tə kər̐əb^hā:rəm
mā:i t^hi l i : ənuvā:də
(t^hi t^hi j ə pr̐əb^hā:gə)

da: bi pi nā

kumār ə j̥hā:

(sⁿst^ha:pəkə a: səmpa:dəkə- ja:fnəvi:
sⁿs kət ə i:-co:d^həpət ri ka:)

(e:hi sⁿ pu:r və m̥ha:kəvi b^ha:sə ke:r ə
li k^həl ə kər ŋəb^ha:r əm je: kər ŋəkə
məno:vjət^ha: pər ə li k^həl ə ge:l ə
prɑ:ci:nət əm̥ e:ka:ⁿki: əchi, sⁿs kət ə m̥e:ⁿ
li k^həl ə e:hi grənt^hə kə o:hi st^həl ə
vi:ce:sə təkə əd^hjəjənə kəjəl ə jətəjə
m̥ha:rət^hi: kər ŋə əpənə sɑ:rət^hi: sⁿ
ni ve:dənə kər a:itə c^hət^hi jətəjə ərjʊnə
c^hət^hi o:təhi h̥əm̥rə rət^hə ke:ⁿ ləjə cəl u:
etɑ:vət d^həri kə m̥a:it^hili: ru:pɑ:ntər ə
pədh̥əne: rəhi: əh̥a:ⁿ səbə a:i: o:hi sⁿ a:gu:)
kər ŋh -- əho:tuk^həl u.

kər ŋə: əre: ! i: ko:nɑ:

ənj o:nj əcəs trəvi ni pɑ:təni kət təgɑ:trə-

j a:ud^ha:evəv a:r ənər ət^he:ʃu məɦa:ɦəve:ʃu l
kr udd^ha:ntəkəprətj mənvi kr əmi ɲo: mənə:pi
va i d^hurj əm:pətətj cətəsi j udd^həkā:l e:
|| ॐ ||

j udd^həst^həl ə mə:ⁿ dūnu: pəkʃə sⁿ cəstrə
prəɦa:rə b^he:l a: pərə je:kərə dya:r a: əne:ⁿ
kə j o:dd^ha: , g^ho:da:, rət^hə, a:urə ɦa:t^hi:
kə cəri:rəkəʒ k^həndə-k^həndə kəj ə de:l ə
ja:itə əc^hi l je:kərə ət^hul əni:jə
pər a:krəməkə t^hul ən a: kr o:dd^hi tə j əmər a:ʒəkə
pər a:krəmə sə kəj əl ə ja: səka:itə əc^hi
e:ɦi tər əɦe:ⁿ ɦəmərə mənə mə:ⁿ a:jə
j udd^həkā:l ə a:bi ge:l a: pərə i: ka:j ərət a:
ki j a:kə a:bi rəɦəl ə əc^hi ?

b^ho: : l kəʃtəm l

o:ɦə l ətjəntə kəʃtəkə gəppə l

pu:r vⁿ kuntj a:ⁿ səmut pənnə: r a:d^he:j ə i ti
vi c r ut^h l

j ud^hi ʃ^hi r a:dəj əst e: mə: j əvi:j a:ⁿs əst u
p a:ndəv a: : || १ ||

prət^həmət^h kuntj i: sⁿ ut pənnə b^həj ə ɦəm
r a:d^ha: kə be:ʃa: kə ru:pə mⁿ prət^hi tə
b^he:l əɦuⁿ l e:ɦi tər əɦe:ⁿ j ud^həʃ^hi r ə a:di
p a:ⁿc o: p a:nduput rə ɦəmərə c^ho:ʃə b^ha:i:
ɦe:t a:ɦə l

əjⁿ sə ka:l h kr əm əl əbd^həcə:b^həno:

guṇəprəkər ʃo: di v əs o:ʒj əm a:gət^h l

nirərt^hməstrⁿ cə məj a: hi ei kʃitⁿ
punəcə məturvəcənənə varith ॥ † ॥
i: o: səməj ə əc^hə jəkərə prətⁱi:kʃa: hām
bəhətə dənə sⁿ kəj ə rəhəl ə c^həl əhuⁿ |
guṇə ke:rə prəkərʃə ke:ⁿ de:k^həvəj ə bəl a:
o: səməj ə a:ju upəst^{hi}tə b^həj ə ge:l ə
əchi | ki nt u hāmərə əstrə ei kʃa: e:hi
səməj ə vjərt^hə si dd^hə b^həj ə rəhəl ə
əchi | a:urə ki: kəhu: hāmərə məj ə se:fo:
mənə: ke:ne: c^hət^{hi} |
b^ho: mōdrərəʃə | erujət^{a:n} mōmā:st rəs jə
vət t a:nt h |
he: mōdrərəʃə hāmərə əstrə vət t a:nt ə
sunəl ə ja:u |
əl j h -- mōmā:pj əst i ka:ut u:ʃəl əme:nⁿ
vət t a:ntⁿ er o:t um |
əl j ə- kəhu: hāmərə o: kut u:ʃəl ət a: əc^{hi}
sunəbəkə
kərnh -- pu:r vəme:və c a:ʃⁿ ja:mədəgnj əs j ə
səkə:ʃⁿ gət əv a:nəs mi |
kər nə- pəhi ne: hāmə ja:mədəgnj ə ke: ni kətə
ge:l ə rəhi :
əl j h -- tət əst ət h |
əl j ə- o:kərə bā:də |
kərnh -- tət h.
kər nə: o:kərə bā:də
vi dj ul l ət a:kəpi l ət un gəj t a:kəl a:pəm
udj ət prəb^ha:vəl əj i nⁿ pər əcuⁿ dəd^ha:nəm |

ksət r a:nt əkⁿ muni vərⁿ b^hɟuvⁿəke:t uⁿ
gət v a: prəŋəmi ə ni kəte: ni b^hɪt h
st^hi t o:ʒs mi || ६ ||

bi ɟəli: kə lət a: kə səm a:nə ɟi nəkə ɟəta:
c^hi dɟi ɟ a:ɟ əl ə c^həl ə. udi: ɟ əm a:nə su:r ɟə kə
a:b a: sə g^he:r a:l əj ə muni ɟre:st^hə
b^hɟuvⁿə ɟre:st^hə d^hvə ɟ a:kə səm a:nə ksət ri ɟə
ke: na: ɟə ke:ni h a:r ə pər ə ɟur a:m ə ke:
ni kəte ɟ a: kəʒ prəŋ a:m ə kəj ə cup ə ɟ a:p ə
t^ha: d^hə b^həj ə ge:l əhuⁿ |

əlj h -- tət əstət h |

əlj ə- o:kə r ə b a: d ə

kər ŋh -- tət əst e:nə ɟ a:m d ə ɟ ni e:nə
mə m a: ɟ i r v ə ɟ ənⁿ dət t v a: p a:st o:ʒs mi .

ko: b^hə v a:n ki m ərt^hə mi h a: ɟ ət ə i t i |

kər ŋə- o:kə r ə b a: d ə pər ə ɟur a:m ə h ə m ə r a:
a: ɟ i r v a: d ə d əj ə puc^həl ət^hi ke: c^hi ɟ əʒ
ki ɟ a:kə əj əl ə h ə e:t əj ə ?

əlj h -- tət əstət h |

əlj ə- o:kə r ə b a: d ə

kər ŋh -- b^hə ɟ ə v ən |

ə k^hi l a:n ɟ əst r a:n ɟ up ə ɟ i k ɟ i t u mi c c^ha: mi t ɟ uk
t ə v a:n əs mi |

kər ŋə- gur uv ə r ə ! sə m əst ə ɟ i k ɟ a: ɟ r ə h ə ŋ ə
kər ə b a:kə h i e:t u a: ɟ əl ə c^hi: i: k ə h i cup ə
b^həj ə ge:l əhuⁿ |

əlj h -- tət əstət h |

əlj ə- o:kə r ə b a: d ə

kərŋh -- tətə uktə:ʒhⁿ bʰəgəvətɑː
brɑːɦmənə:su:pədə:ɕⁿ kəriʃjɑːmi.

nə kʂətˌriːjɑːnɑːmi t̪i l

kərŋə- oː kəɦələtʰi ɦəm̐ brɑːɦmənəː tɑː kə
ei kʂɑː dɑːi t̪ə cʰiː kʂətˌriːjə keː nɑːiⁿ

ɛəl j h -- əst̪i kʰəl u bʰəgəvətʰh
kʂətˌriːjə vⁿɕjɑː : puːrvəvɑːi rəm l

t̪ət̪əst̪ət̪h l

ɛəl j ə- ɦɑːⁿ ʃsi keː kʂətˌriːjə sⁿgə pəɦi neːⁿ
sⁿ ɛətrutɑː cʰənɦi l

—
kərŋh -- tətəoː nɑːɦⁿ kʂətˌriːjə
i t̪j əst̪rə:pədə:ɕⁿ grəɦi ːt̪umɑːr əbdʰh l

kərŋə- ɦəm̐ nəɦi iː kəɦi ei kʂɑː prɑːr əmbʰə
kəj əl ə l

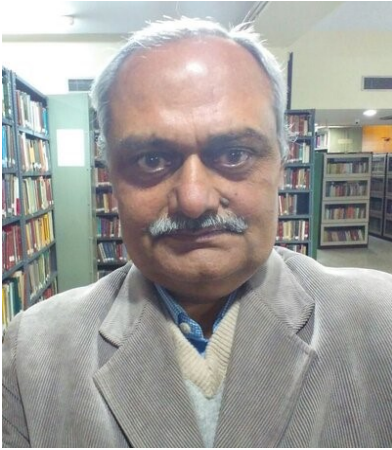
ɛəl j h -- t̪ət̪əst̪ət̪h l

ɛəl j ə- oːkərə bɑːdə

ni rənt̪ər ə...

ɑːi rəcənɑːpərə əpənə m̐t̪əvjə
edi tori al .st aff .vi de ha @gm ail .com pərə
pəth̐ɑːu l

ʒ.ʒ.rəbi ːndrə nɑːrɑːj ənə mi ɕrə- mɑːt̪.ɒbʰuːmi
(upən jɑːs ə)- ʒm̐ kʰeːpə

rəbi ndrə naraj ənə
mi ɛr ə

mətubhu:mi (upənj a:s ə)– ʒʒm kʰe:pə

ʒʒ

"a:ca:rj ə ! l əgaxi t ə əchi fəməs əbʰə
l əkʰənəpura:kə si :ma:me: prəve:ɕə kəe:
rəhəl ə cʰi : l "

"se: əha:n kə:na: bu:ʒʰi rəhəl ə cʰi : ? "

"kəhu:, i ho: ko:no: kəhəba:kə gəppə
bʰe:l a:i kə ? ja:hi ma:ti -pa:ni me: jənəm
l e:l əhuⁿ.jət.ə: ne:na:me: dɔ:stəs əbʰəkə
sⁿge: kʰe:l e:l əhuⁿ.jəkər ə pɔ:kʰər i me:
ju:də:si təl ə di nə kəe: ma:ti -pa:ni -
kə:dɔ:sⁿ ju:də ʌi t ə rəhəl əhuⁿ t a:hi
gə:məke:ⁿ ko:na: nəhi ci nḥəba:i kə ?
və:j uməndəl əme: a:məkə məhərəkə sugⁿdʰə

pəsəri rəhəl ə əcʰi | ni ɛcəj ə h̄oməs əbʰə
gɔ:pi: ɑ:məkə gɑ:cʰəkə l əgi:ɛəmə: tʰɑ:dʰə
cʰi: | "

"əhuⁿkə jəbɑ:bə nəhi əcʰi | əpənə
jənməbʰu:ni kə mɑ:ti -pɑ:ni sⁿ əhɑ:ⁿkə si ne:ʰə
prəɛⁿsəni:j ə əcʰi | "

jəj əntəke:ⁿ mɔ:nə pədə^ˈtə cʰəl əni
ne:nɑ:kə səm̄j ə | kət̄e:kə ni ɛcʰəl ə h̄o:itə
əcʰi ne:nɑ:kə mɔ:nə | ke:nɑ: kət̄e:ko:
dinə ei:lɑ: h̄unəkɑ: əpənɑ: sⁿge: əpənə
gʰərə le:ne: jɑ:itə cʰəl əni | kət̄e:ko:
kɑ:lədʰəri o: səbʰə gɔ:tərəsə kʰe:lɑ:itə
rəhɑ:itə cʰəl ɑ:ʰə | kɑ:ikə dinə jəkʰənə
pɑ:tʰəɛɑ:l ɑ:mə: bʰo:ʃənəkə kɔ:nɔ: o:ri ɑ:ɔ:nə
nəhi h̄o:ikə tⁿ o: əpənə pit̄ɑ:kə mɑ:rəpʰətə
səbʰə ki cʰu pətʰəo:ne: bi nɑ: nəhi
mɑ:nɑ:itə cʰəl i | kət̄e:ko: be:rə o:kəɾɑ:
mənɑ: kəe:lə ge:lɑ:ikə je: i: pɑ:tʰəɛɑ:l ɑ:kə
ni jəməkə vi ruddʰə t^{hi} kə | mɪdɑ: o:kəɾɑ:
le:lə dʰəni sənə | səm̄j əkə sⁿge: h̄unəkɑ:
l o:kəni kə ɑ:pəsi: si ne:ʰə gəhi:ⁿrə h̄o:itə
ge:lə | ɑ:i kət̄e:ko: bərəkʰəkə bɑ:də
jəkʰənə o: əpənə gɑ:məkə si:mɑ:nəpərə
pəhuⁿcəl ɑ:ʰə əcʰi tⁿ səbʰəsⁿ pəhi ne:
h̄unəkɑ: ei:lɑ: mɔ:nə pədə^ˈ rəhəl ə cʰəni
|

"a:ca:rjə ! jⁿ əpəne: ənjət^ha: nəhi li: tⁿ
e:kəta: gəppə kəhi: l "

"əvəjə kəhu: l mənəkə bərtə hāmər a: nəhi
kəhəbə tⁿ kəhəba:i kəkər a: l e:hi: l e:l ə
tⁿ hām əha:nkə sⁿge: e:təe: d^həri
əe:l əhuⁿ l "

"e:hi kəl əməsⁿ sətəl e: ei:l a:kə g^hər ə
c^ha:i kə l ki: o:kər a:sⁿ b^he:n^tə b^hae:
səkəritə əc^{hi} ? "

"ke: ei:l a: ? "

"hāmər ə ne:nəkə sⁿgi: l hāməsəb^hə sⁿge:-
sⁿgə b^hət^ht^ha: d^he:ne: rəhi: l

"hām prəj a:sə kəraxitə c^{hi}: l təbe: e:hi
gəc^həkə c^ha:həri me: vi:crāmō kəelə jae:
l "

gəpi: aməkə gəc^həkə c^ha:həri me: jəjəntə
a: hūnəkər ə sⁿge: a:elə ei:šjəl o:kəni
sustaxitə c^həl a:hə l a:ca:rjə e:kəta:
ei:šjəkə sⁿge: ei:l a:kə pət a: l əge:bəkə
hēt u a:gu: bəd^hə:l a:hə l

ei:l a:kə pit a: il a:kəkə mənəl ə bəidə
c^həl a:hə l hūnəkər ə g^həro:kə st^{hi}ti
sub^hjəstə c^həl ə l bəidəj i:kə e:kəmətrə
sⁿt a:nə ei:l a: c^həl ək^{hi}nə l mət^hi nə

sⁿt_anəkə māt_a-pi t_a d_unu:kə kaxə o:ɛ:hə
 kəɛ: rəhəl ə c^həl a:hə | o: krəmɔɔ:
 bəd^hə^ˈtə ge:l i:hə | a:bə h_unəkəɾə bi a:hə
 kəɾəbəkə bəɛ:sə b^həɛ: ge:l ə c^həl əni |
 ba i d_əi: bəh_utə mənə:ɔ:l ək^hi nə | mud_a:
 ei:l a: nəhi m_a:nət^hi | ba i d_əi: k_e:ⁿ
 ki c^hu səma:d^ha:nə nəhi b^hɛ:təl əni tⁿ o:ho:
 cupə b^həɛ: ge:l a:hə | kəi e: ki: səkai tə
 c^həl a:hə ? e:kəma:t_rə sⁿt_anəkə m_o:həkə
 a:gu: l o:kə-l a:tə p_a:c^hu: c^huɽi ge:l ə |
 "jəkəɾ a: je: kəhəbəkə c^haxi kə se:
 kəhə:ɔ:həm əpənə sⁿt_anəkə ja:nə tⁿ nəhi
 l əɛ: səkai tə c^hi: ? "-o: m_o:nɛ:-m_o:nə
 s_o:cət^hi | h_unəkə: i: baxtə buɽ^həl ə
 rəhəni je: ei:l a:kə jəj əntəkə sⁿgə d_o:st i:
 c^haxi kə | mud_a: se: ɛ:t_e:kə ənt_arⁿgə əc^hi
 təkəɾə əndəjə h_unəkə: k_o:nə: h_oi t_əni ?
 "i: baxtə səb^hə tⁿ j^ha:n_pəl e:-t_opəl e:
 rəhəɛ: səɛ:hə ni:kə | "- se: o: s_o:cət^hi |
 t_e:ⁿ e:kəɾə cəɾc_o: kətəh_u nəhi kəɾət^hi
 | h_unəkə: m_o:nəme: h_o:ni je: səməj əkə
 sⁿgɛ: ei:l a: svəjⁿ e:kəɾə bi səri jɛ:t_i:hə
 a: tək^hənə h_unəkəɾə bi a:hə suj o:gjə
 bəɾəkə sⁿgɛ: kəɛ:l ə jaɛ:tə | mud_a: se:
 səməj ə kəhi o: nəhi aɛ:l ə | ei:l a: gumme:
 rəhi ge:l i:hə |

a:i ɛ:t_e:kə di nəkə baxdə ga:məkə
 si:m_a:nəpəɾə əbi t_əhi jəj əntək_e:ⁿ səb^həsⁿ

pəhi ne: o:kəre: d^hi a:nə æ:ləni l
a:cə:rjəji: funəkəṛə bəṭṭə māni gāmome:
ei:ləkə puc^hari: kəṛəbəkə hieṭu a:gu:
b^helē: rəhət^hi ki e:kəṭa: vadd^hake:n
de:k^hi puc^haitə c^hət^hi -

"ki: əpəne: ei:ləke:n jənaitə c^hiəni ? "

"əpəne: ke: c^hi: a: ei:ləsⁿ əpəne:ke:n ki:
prəjəṭənə əc^hi ? "

"mānjəvəṛə! hām c^hi: jənəki d^hamkə
caṛəḍakunⁿjakə a:cə:rjə l əpənə prijə
ei:ṣjə jəjəntəkə ei:kṣa: sⁿpənnə b^hae:
ge:ləkə bəḍṭə funəka: sⁿge: funəka:
əriəbaitə e:hi t^hamə d^həri a:bi ge:ləhuⁿ
l "

"i: tⁿ bəhūtə ni:kə bəṭṭə b^helə l
a:cə:rjəkə əpənə ei:ṣjəkə prəṭi e:hənə
sine:hə təkəne:sⁿ b^hetətə l "

"bəṭṭə se: nəhi əc^hi l əsələme: funəka:
sⁿge: e:kəṭa: durg^hətəna: b^hae: ge:ləni
jāhi kaṛəṇəsⁿ hāmra: funəka: sⁿge: e:hi
gāmə d^həri a:bəe: pəḍəḷə l "

" hāmra: bəhūtə ciⁿtā: b^hae: rəhələ əc^hi
l səbhəṭa: bəṭṭə p^herich^ha: kəe: kəhu: l "

a:c a:r j əj i :   h u n ə k a :   s ə b h ə t a :   b a t ə
k ə h ə l ə k h i n ə | i h o :   k ə h ə l ə k h i n ə   j e :
g a : m ə k ə   s i : m a : n ə m e :   ə b i t ə h i   j ə j ə n t ə
s ə b h ə s n   p ə h i n e :   e i : l a : k ə   c ə r c ə   k e : l ə n i
ə c h i   a : o :   h u n ə k a : s n   b h e : n t ə   k ə r ə b a : k ə   h e t u
b ə h u t ə   v j ə g r ə   c h ə t h i | s e :   b a t ə   s u n i
o :   b ə r a i t ə   c h ə t h i -

"h ə m ə   c h i :   e i : l a : k ə   p i t a :   m ə d h u k a : n t ə |
h ə m ə   b a r i d ə k ə   k a : t ə   k ə r a i t ə   c h i : |
g a : m e : m e :   e : h i   k ə l ə m ə s n   s ə t ə l e :   h ə m r ə
a : r u s ə d h a : l ə j ə   ə c h i | "

"t ə k h ə n ə   t n   h ə m ə   b ə h u t ə   s ə h i :   j ə g ə h ə p ə r ə
p ə h u n c i   g e : l ə   c h i : | "

"m u d a :   e i : l a : s n   b h e : n t ə   t n   ə k h ə n ə   s n b h ə v ə
n ə h i   ə c h i | "

"s e :   k i : ?   "

"i :   e : k ə t a :   d u k h ə d ə   v a t a : n t ə   ə c h i |
k ə k h ə n ə h u n   c a : i n ə s n   b ə t i a : e : b ə | p ə h i n e :
ə p ə n e :   j ə j ə n t ə k e : n   a : e v ə s t ə   k ə r u : |
ə p ə n o : s ə b h ə   b ə h u t ə   t h a : k i   g e : l ə   c h i : |
t h o : d ə 7 k a : l ə   v i c r a : m ə   k ə e :   l i ə | p h e : r ə
g ə p p ə - s ə p p ə   h e t a : i k ə | "

"j ə j ə n t ə   h ə m r ə   p r ə t i : k s a :   k ə e :   r ə h ə l ə
h e t a : h i | "

"ko: no: ba: tə nəhi, həməhu o: təhi cəla: itə
c^{hi}: | səb^həgo: te: sⁿge: ai həməre:
o: hi t^ha: mə cəlu: | "

a: ca: rjə ba: i də məd^huka: ntə kə sⁿge: go: pi:
a: məkə ga: c^hətə rə susta: itə jəjəntə ləgə
pəhuⁿcəla: hə |

"həmə c^{hi}: ba: i də məd^huka: ntə | "

"o: | prəṇa: mə kəra: itə c^{hi}: | ci: ləkə
səma: ca: rə kəhu: | o: ni: ke: c^hət^{hi}
ne: ? "

ba: i də məd^huka: ntə gummə pəḍəḍ^ḥ ge: lə hə
| huṇəkə rə gummi: sⁿ jəjəntə bəhuta:
ciⁿtita: bu^tā: itə c^həla: hə |

"əha: ⁿsəb^hə həməre: o: hi t^ha: mə cəlu: | p^he: rə
a: o: rə gəppə-səppə hie: tā: i kə | "

"ja: be: həmə ci: ləkə səma: ca: rə nəhi suni
lē: bə tā: be: kətə hu nəhi ja: e: bə | "-jəjəntə
bətəla: hə |

a: ca: rjə i: ke: ⁿi: bəhuta: a: ca: rjə ho: ni je:
ga: mə ə: ləkə ba: də o: əpənə ma: tā: -pi: tā:
va: ko: no: ere: ṣ^hə lə: kəni kə cə: ca: nəhi
kə: ci: ləkə pa: c^hu: pəḍəḍ^ḥ ge: lə c^hət^{hi}
| jək^hənə huṇəkā: nəhi rəhəla: ge: ləni tⁿ
pu: c^{hi} e: lē: lək^{hi} nə-

"həmərɑ: hi sɑ:be: səb^həsⁿ pəhi ne: əpənə
g^hərə cəl u: | o:tə: əpənə:kə pəri vɑ:rəkə
l o:kə prət̪i:kʂɑ: kə: rəhəl ə hie:tɑ:hə | "

"tət̪e:kə b^hɑ:gjəvɑ:nə hām nəhi c^hi:
ɑ:cɑ:rjəvərə ! hāmərə mɑ:tɑ:-pi tɑ: bəhūtə
pəhi ne: hāmərɑ: c^ho:ɖə^f ge:lɑ:hə |
sunɑ:itə c^hi: je: mʊt̪jʊsⁿ ki c^hudī nə
pu:r və hāmərə pi tɑ: bɑ:təl ə rəhət^hi -

"i: bɑ:ləkə pərəm jəcəs vi: o: prəkɑ:ndə
vi dvɑ:nə hie:tɑ:hə | " se: kəhi o: e:hi
nəcvərə ɛəri rəkə:ⁿ t̪jɑ:gə kə: de:lət^hi |
hʊnəkərə ɑ:kəs ni kə mʊt̪jʊsⁿ hāmərə mɑ:
bəhūtə duk^hi: b^he:li:hə | o: ənnə-jəl ə
t̪jɑ:gi de:li:hə ɑ: kətəbo: ke:o:
mənəo:ləkə nəhi mɑ:nəli:hə | t̪j:nəm:sə
d^həri bi nɑ: ənnə-jəl əke:ⁿ rəhəli:hə | i:
bɑ:tə i lɑ:kɑ:me: pəsəri ge:lə | l o:kəkə
kərəmɑ:nə lɑ:gi ge:lə | səb^hə ɛ:təbe:
kəhə:-

"e:hi səmɔjəmə: e:hənə l o:kə b^hɛ:təbə
mɔ:səki l ə | "

kətəbo: ke:o: ɑ:grəhə ke:ləkə o: t̪əsə sⁿ
məsə nəhi b^he:li:hə ɑ: kɑ:rtikə euklə
trəj o:ɖəci:kə prɑ:nə t̪jɑ:gi de:li:hə |
e:hi t̪ərəhe:ⁿ t^ho:ɖə^obe: di nəkə b^hi:tərə

həm əpənə mət̪aː-pi t̪aːkə cʰət̪rə-cʰaj̪ aːs̪ⁿ
duːrə bʰəeː geːlə rəhiː | "

" iː t̪ⁿ bəd̪ə ənərt̪ə bʰeːlə | "-aːc̪aːr̪j̪əiː
bəʃəl̪ aːhə |

j̪ənt̪əkə aːn̪kʰi noːrəs̪ⁿ bʰəri geːlə | oː
ki cʰu bəʃəbaːkə st̪ʰi t̪imeː nəhi rəʃət̪ʰi
|

"jəkʰənə iː fiːlə cʰəl̪ ə t̪ⁿ gaːmə kiː kər̪əeː
əːləhuⁿ ? oːt̪əhi bʰəneː aːr̪əməːməː
cʰəl̪ əhuⁿ | kaːliːkaːnt̪ə seː oːt̪eːkə
aːgr̪əhə keːlə aːhə | oːt̪əhi rəhi əpənə
əd̪j̪ əj̪ ənə-əd̪j̪ aːpənəkə kaːməː | aːgəl̪ ə
rəhi t̪əhuⁿ | "-aːc̪aːr̪j̪əiː puːcʰəl̪ əkʰi nə |

funəkərə bəʃt̪ə suni kəeː j̪ənt̪əkə cʰat̪iː
pʰat̪i geːləni | oː t̪ʰoːhə paːd̪əʃ̪ kəeː
kaːnəeː | əgəl̪ aːhə | aːc̪aːr̪j̪əiː bəʃut̪ə
əs̪əmt̪əs̪əməː pəd̪əʃ̪ geːlə aːhə | əpʰəs̪ oːc̪ə
fiːbəeː | əgəl̪ əni j̪eː beːkaːreː oːhi
bəʃt̪əs̪əbʰəkə c̪ər̪c̪aː keːləhuⁿ | "j̪ənt̪ə
sv̪əj̪ⁿ viːd̪vaːnə cʰət̪ʰi | əpənə niːkə-
bəʃəreːkə bəreːməː soːci səkaːi t̪ə cʰət̪ʰi
| muːd̪aː aːbə kiː kəeːlə j̪əeː ? "- oː
soːc̪ət̪ʰi |

baːi d̪ə m̪əd̪ʰukaːnt̪ə eːt̪eːkə kaːləd̪ʰəri
cup̪əc̪aːp̪ə səbʰəʃaː deːkʰaːi t̪ə-sunaːi t̪ə

rəhət^{hi} | huna:ka: a:orə nəhi rəhəl ə
b^{he:l}əni |

"əha:ⁿ hāmre: o:hi t^ha:mə cəl u: | o:təhi
əha:ⁿkə se:va: ho:e:tə | "

"həm kətəhu nəhi ja:e:bə | hāmra: so:t^{he:}
pa:t^hə:al a:pərə ləe: cəl u: | o:təhi
hāmra: ea:^{nt}i b^{he:t}ətə | "

"t^{hi}:kə c^hai:kə | hāmśəb^hə o:təhi
cəl i: | "-a:ca:rjəi: bəhəl a:hə |

jəjəntə pa:t^hə:al a: ləgə pəhuⁿci təhi
ma:ti pərə dāndəvətə b^həe: prəṇa:mə kərəe:
lāgəl a:hə | əpənə pu:r vəṭəkə e:hi kṛti kə
ji rṇo:dd^ha:rə kərəba:kə hie:tu o: kəhi a:sⁿ
so:ci rəhəl ə c^həl a:hə | ja:nəki :d^ha:məme:
ea:rəda:kuⁿjəme: vi dja: grəhəṇə kərā:itə
dinā-ratj o: ex:təbe: ciⁿtā:me: lāgəl ə
rəhā:itə c^həl a:hə | jəjəntəkə kətə:ko:
pustə e:hi t^ha:mə vi dja:da:nə kərā:itə
ji vənə bitəome: rəhət^{hi} | sⁿj o:gə e:hənə
b^{he:l}ə je: jəjəntəkə pitākə de:ha:ⁿtəkə
ba:da pa:t^hə:al a:kə gətivi d^hi me: vi rā:mə
lāgi ge:lə | jəjəntə o:hi sāmjə ne:me:
rəhət^{hi} | tēⁿ ki c^hu nəhi kəe: səkəl a:hə
| pa:t^hə:al a: ki c^hu ei śj əśəb^hə
jət^ha:s a:d^hjə prəj a:sə ke:bo: ke:ləni |
mudā: o: cəl əl ə nəhi | əⁿtə:tə gət vā:

pa:ṭhəa:l a: bⁿdə b^hə: ge:l ə | vi d̪i a:rt^{hi}:
l o:kəni jət rə-tət rə cəli ge:l a:hə | a i
s a:l o:ⁿ b a:də o:hi ṭ^ha:mə jəj əntə əpənə
a:c a:rj əkə sⁿgə a:el ə c^hət^{hi} se:fo: ke:fənə
st^{hi}ti me: | a:ⁿk^{hi} s a:p^he: munəl ə c^həni
| c a:r u:k a:tə ənf a:re:-ənf a:rə pəs ər əl ə
buṭ^ha:itə c^həni | m u:d a: t a:hi sⁿ ki: ?
ḥunəkə rə əⁿt ə r mənəkə j̪i o:t̪i bəḥutə
prək^hərə əc^{hi} | ḥunək a: e:hi ṭ^ha:mə a:bi
bəḥutə ga:r u:r əvəkə b o:ḍ^hə b^hə: r əḥəl ə
c^həl əni |

"a:c a:rj əj̪i: kṣəma: kərəbə | ḥəmm̐ ṭⁿ
əpənə:ke:ⁿ bəḥutə kəṣṭə d̪ə: d̪e:l əḥuⁿ |
əpənə:kə sva:gətə ki: kərəbə ul t̪e: əhi:ⁿ
ḥəmm̐ rə se:va: kərəe:me: l a:gəl ə c^hi: | "

"e:hi ḥe:ṭ u əḥa:ⁿ ciⁿ t a: nəhi kəru: |
b a:i d̪əj̪i: kəḥa:itə c^hət^{hi} je: əḥa:ⁿkə
a:ⁿk^{hi}kə j̪i o:t̪i v a:pəsə b^hə: sək a:itə
əc^{hi} | ḥəmm̐ r a: vi c a:r əsⁿ s əb^həsⁿ pəḥi ne:
t̪əkə rə prəj a:sə k̪ə:el ə j̪ə: | e:ṣə k a:ṭə
ḥo:itə r əḥətə | "

j̪əj əntə ki c^hu nəhi b a:ṭi sək əl a:hə |

"səhi: kəhi r əḥəl ə c^hət^{hi} a:c a:rj əj̪i: |
ḥəmm̐ m a:sə d̪i nəkə b^{hi} t̪əre: əḥa:ⁿkə
next rāme: j̪i o:t̪i a:ni k̪ə: r əḥəbə | "
b a:i d̪ə m̪əḍ^hu k a:ntə b̪əḥəl a:hə |

jəj əntə cupə rəhi mə:unə svi:kɪti
de:l əkʰi nə l dɔ:sərədj nə bʰo:re:s^n
bə:ɪ dʱəi : ɦunəkər ə i l ɔ:tə prɑ:r^n bʰə ke:l əni
l

əpənə mʰt əvj ə
edit orial .st aff .vi deha @g mail .com pər ə
pəʈʰɑ:u l

१.8.pre:mə^n kər ə jʰɑ: "pəvənə"- l o:kə
ɑ:s tʰɑ:ke:n ke:ndrə nəvɑ:dɑ: ke:n mɑ:n
ɦəj əɦəʈtə de:vi : bʰəgəvət i : stʰɑ:nə

pre:mə^n kər ə jʰɑ:

"pəvənə"

l o:kə a:st^ha:ke:n ke:nⁿdrə nəvɑ:dɑ: ke:nⁿ mɑ:nⁿ
həj əhəttə de:vi: b^həgəvəti: st^ha:nə

mi t^hi l a:n cə l ə ke:nⁿ əne:kə pəvi trə st^ha:nə
mē: sⁿ e:kə nəvɑ:dɑ: ke:nⁿ mɑ:nⁿ həj əhəttə
de:vi: b^həgəvəti: st^ha:nə. je: e:kəta:
prəsi dd^hə əkt i pi:t^hə ke: ru:pə mē: ja:nə l ə
ja:itə əc^hi l nəvɑ:dɑ: b^həgəvəti: st^ha:nə
dər əb^hgɑ: ji l a:ke:n be:n i:purə prək^hndə sⁿ
l əgəb^həgə pɑ:n cə ki lo:mi:tərə utərə-
pəcci mē: nəvɑ:dɑ: gɑ:n və mē: əvəst^hi tə
əc^hi l mɑ:nⁿ həj əhəttə de:vi: durgɑ: st^ha:nə
52 si dd^hə pi:t^hə mē: əm i l ə e:kəta: a:st^ha:
ke:nⁿ ke:nⁿdrə əc^hi l e:hi durgɑ: st^ha:nə sⁿ
jurə l ə əne:kə mɑ:nj ətɑ: əc^hi ja:hi mē: sⁿ e:kə
əc^hi. ei və pri jə sət i: sⁿ ju d ə l ə
mɑ:nj ətɑ: l e:hi əkt i pi:t^hə ke:nⁿ vər n ə n ə
de:vi: b^ha:gəvətə purɑ:nə a: mət s j ə
purɑ:nə mē: se:ho: b^he:tɑ:itə əc^hi l
ja:hi mē: vər n ə n ə əc^hi je: sət i: ke:nⁿ vɑ:mə
s kənd^hə e:təhi k^həs ə l ə c^hə l ə n i l kəh ə l ə
ja:itə əc^hi je: jək^hə n ə sət i: pi t a:ke:nⁿ
vj əvəhɑ:rə sⁿ k s u b d^hə b^həe: ge:l i:fə a:
pi t a:kə dvɑ:rɑ: a:hu:tə jəpnəkə həvə n ə
kuⁿdə mē: əpə n ə a:hu:t i dæ: de:l ə n i l

təkʰənə m̐hɑːdɛvə sətɪːkə ədʱəjər uː ɛəvə
keːⁿ kɑːnʱə pərə ləeː ərddʱə-
vikʃipt̪ɑːvəst̪ʰɑː meː dɑːɽd̪əɭɑːhə oːhi
kɑːl ə bʱəgəvətɪːkə bɑːmɑː kɑːnə nəvɑːdɑːkə
əhi st̪ʰɑːnə pərə kʰəsəl ə. jətəj ə ai
durgɑːɪːkə bʱəvjə m̐d̪jɾə ɛchi l jəkərə
prəməːnə əkʰənoː bʱeːtɑːɪtə ɛchi jeː
siⁿhɑːsənəkə vid̪jəməːnə ruːpə kɑːnəkə
ɑːkɑːrəkəːⁿ ɛchi l

ɛːhənə mɑːnjətɑː ɛchi jeː ləgəbʱəgə 600
vərsə pəhi neː rɑːtɑː hājəh̐t̪tə keːⁿ dvɑːrɑː
ɛtəj ə jəgədəmbɑːkə murti st̪ʰɑːpitə
bʱeːl ə cʰələni l mudɑː ɑːbə durgɑː
dɛvɪkə oː murti ɛtəj ə nəhi ɛchi.
kɑːrənə bəhɛːriː prəkʰndəkə hɑːviːd̪iːhə
gɑːməkə ɛkətɑː sɑːdʱəkə prəti diːnə
sɑːdʱənɑː-ɑːrɑːdʱənɑː l eːl ə ɛːhi t̪ʰɑːm̐
əbɑːɪtə cʰəlɑːhə l bɑːdə meː jəkʰənə oː
vɪddʱə bʱəeː geːlɑːhə ɑː ɛtəj ə ɑːjəbɑː meː
seːhoː əsəmrt̪ʰə hioːm̐jə ləgəlɑːhə t̪ə' ɛːkə
diːnə svəpnə dɛːkʰələkʰiːnə jeː mɑːⁿ
jəgədəmbɑː sv̐ⁿjə h̐unəkaː kəhɑːɪtə cʰət̪ʰiːnə
jeː ɑːbə t̪oːhərə əvəst̪ʰɑː ɛt̪ɛːkə cəli
ɛːhi t̪ʰɑːm̐ ɑːbəjəvɑːlɑː nəhi cʰɑːukə ɑː
durbəl ə kɑːjɑːkə kɑːrənə ɛəriːrə seːhoː
ɛːhi lɑːjəkə nəhi cʰɑːu t̪ɑːhi t̪oːrɑː ɑːbə
ɛtəj ə ɛeːbɑːkə j̐rurətə nəhi t̪oːⁿ ɑːbə
gʰərəhiⁿ sⁿ h̐əmərə puːtɑː ɑːrɑːdʱənɑː kərəhə

mudā: sād^hākā e:hi bātā ke:ⁿ mānākā
l e:l ā t a:i j a:r ā nāhi b^he:l āk^hi nā je: bi nā:
mā:i j a: ke:ⁿ murtā ru:pāke:ⁿ puṣā: arcānā:
ke:ne: o: rāhāt a:hā | kāhā:bātā c^ha:i
b^hāktā ke:ⁿ a:gu: b^hāgāvā:nā se:ho: j^huki
ja:itā c^hāt^hi nā. tāk^hānā mā:i j a:
kāhāl āk^hi nā je: ā:bā tō:r a: āj ābā:kā
jārurātā nāhi. tō:ⁿ hāmā: āpānā: sⁿgā
ne:ne: cāl āhā. b^hāktā b^hāgāvāt i:kā
pre:rānā: sⁿ siⁿg^hā:sānā sⁿ murti
ut^hā:kāe: hā:vi:di:hā lāe: ge:l āhā. jātājā
āk^hānō: o:hi murtikā puṣā: kējāl ā ja:itā
āc^hi l o:hi t^hām sⁿ ut^hā:jāl ā ge:l ā
b^hāgāvāt i: ke:ⁿ prāti mā: ā: ānjā sābā
vāstu guptākāli:nā āc^hi l āhi
sidd^hi pi:t^hā me: mātṛā siⁿg^hā:sānā ce:ṣā
rāhi: ge:l ā āc^hi jī nākārā puṣā: vārtāmā:nā
me: hoi:tā āc^hi l e:hi mⁿdi rā me:
jāgādāmbākā nī rākārā ru:pākā puṣā:
ho:itā āc^hi l tē:rāhām ātā:bdj: me: e:hi
mⁿdi rā ke:ⁿ bāhutā prāsi dd^hi c^hāl ā.
ja:hi sⁿ nāvāda: durgā: st^hā:nākā
prāci:nātākā ā:kāl ānā kējāl ā ja: sākā:itā
āc^hi l

ko:nā: pāhuⁿcābā nāvāda: b^hāgāvāt i:
st^hānā

nəvɑːdɑː bʰəgəvət̪iː stʰɑːnə dərəbʰŋgɑː
ʃilək̪eːn beːniːpura prəkʰndə sʰ mɑːtrə
ləgəbʰəgə pɑːncə kilomɪt̪ərə ut̪ərə-
pæccimə meː nəvɑːdɑː gɑːm meː prɑːciːnə
kɑːl ə sʰ əvəstʰit̪ə cʰəni l beːniːpura
prəkʰndə sʰ siːdʰeː sərəkə nəvɑːdɑː dʊgɑː
stʰɑːnə təkə geːl ə əcʰi eːʃi tʰɑːm sʰ ʔtoː
pəkəru aː pəhuːncə ʃɑːu nəvɑːdɑː bʰəgəvət̪iː
stʰɑːnə l dərəbʰŋgɑː sʰ seːʃoː siːdʰeː
kəːibə bukə kəeː eːʃi tʰɑːm ʃɑː səkəːit̪ə
cʰiː l

nəvɑːdɑː bʰəgəvət̪iː stʰɑːnə keːn dʰɑːrmi kə
aː aːti ʃɑːsi kə məhət̪və

oːnɑː t̪ə' eːʃi dʊrgɑː m̪d̪irəkə prɑːngənə
meː bɑːrəʃoː mɑːsə puʃɑːkə leːl ə
ɑːstʰɑːvɑːnə l oːkəkə bʰiːd̪ə l əgəl ə
rəʃɑːit̪ə əcʰi , mʊdɑː ɕɑːrəd̪iːjə nəvərat̪rɑː
meː eːʃi tʰɑːm bʰəkt̪ə dʊrə dʊrə sʰ
əbɑːit̪ə cʰət̪ʰi aː mɑːi ʃɑː keːn puʃɑː
ərɕənɑː kəːaːit̪ə cʰət̪ʰi l sʰgəʃi mɑːi ʃɑː
keː dərəbɑːrə meː ʃərurət̪ə keː ʃi sɑːbə sʰ
mənoːkɑːmənɑː kəːaːit̪ə cʰət̪ʰi l eːʃənə
mɑːnjət̪ɑː əcʰi ʃeː eːʃi tʰɑːm kəj əl ə
mənoːkɑːmənɑː əvəʃjə puːrɑː ʃoːit̪ə əcʰi l
mənoːkɑːmənɑː puːrɑː bʰeːl ɑːkə bɑːd̪ə bʰəkt̪ə
punh eːʃi tʰɑːm ɑːvi mənɑːut̪iː kəːaːit̪ə
cʰət̪ʰi l ʃɑːʃi kɑːrənə sɑːl oː bʰəri

b^haktakā a:vā: ja:hi: la:gəllə: rəharitə
əchi mudā: nāvəratrā: mē: vi:calə mē:la:
laga:ritə əchi a: sʌⁿska:ti:kə ka:rjəkərmə
se:ho: ho:itə əchi | nāvəratrā: ke:ⁿ dāco:
di:nakə vātəbərəṇə e:hi t^ha:mə bəṛə
rəmnəgərə b^hə' ja:itə əchi | nāvā:da:
b^həgəvəti: st^ha:nə ke:ⁿ a:iti:ha:sikə
məhətvə ke:ⁿ əⁿda:ṇə e:hi bātə sⁿ la:ga:ṇə
ja: səkā:itə əchi je: rā:ṇā: hājəhəttə ke:ⁿ
dva:rā: e:hi mēndirə mē: murtikə
st^ha:pənā: b^hē:lə c^hələni ja:hi ka:rəṇə
mā:ijā: ke:ⁿ nāmə hājəhəttə dē:vi: pərələni
e:hi caktipi:t^hə ke:ⁿ vərṇənə dē:vi:
b^ha:gəvətə purāṇə a: mət:sjə purāṇə mē:
se:ho: b^hē:ta:itə əchi ja:hi ka:rəṇə sⁿ e:hi
st^ha:nə ke: a:iti:ha:sikə məhətvə bəṛ^{hi}
ja:itə əchi | ləkə a:st^ha:kə ke:ⁿdrə bənələ
e:hi st^ha:nə ke:ⁿ pərjətəkə ke:ⁿ mā:njətā:
b^hē:təbākə lē:lə se:ho: prājāsə b^hē:
rəhələ əchi | mudā: e:hi mē: kətē:kə
səmpjə la:gətə təkərə ko:ṇo: t^{hi}:kə nāhi.
ka:rəṇə rā:ṇə sərəkārə e:hi kṣē:trəkə
vikā:sə ke:ⁿ lē:lə o:tē:kə sākri:ṇə nāhi
c^hət^{hi} jətē:kə hē:bākə ca:hi: |

-pre:mēⁿkərə ḡā: "pəvənə" sⁿgəmə vi:harə.
dilli:

əpənə mⁿt,əvj ə
edit or i al .st aff .vi de ha @g mail .com pər ə
pət^hɑ:u l

səbə sə be:si: əhɑ:n sənə ri j ə l i s t i k ə
l e: k h ə k ə s ə b ə s ə s t ə m e: p ə i t ə j a: i c h a: i l "

"mudɑ: k ə h ə b ə t ə h ə m ə ə p ə n e: b a: t ə ! "

"h e: t a: i l "

"t ə h ə n ə t h i: k ə c h a: i l e: k ə t a: p l a: u t ə
m ə n ə m e: t a: i j a: r ə ə i . s u n a: u ? "

"h e: t a: i l "

"t h i: k ə c h a: i l m u d a: d h a: i r j ə r a: k h ə b ə,
b i: c ə m e: t o: k ə t a: k ə n ə i " k ə r ə b ə ....."

.....

ə n h a: r ə r a: i t ə, d ə i n i j a: n k e: b e: t a: k ə d ə m ə
t ə r ə m ə r ə l ə p ə r ə l ə c h a: i l

n i: k ə l o: k ə 'b ə r h ə m ə' t ə r ə c i b a: r ə h ə l ə
c h a: i d ə i n i j a: b e: t a: k e: l

.....

b h ə j a: v ə h ə c i j a: r ə l ə a: n i k h ə, g u n h ə m u: t ə a:
k ə r i k h a: m e: l e: b h ə r a: j ə l ə, t ə p ə t ə p ə,
t ə p ə k a: i t ə l a: l ə l a: l ə l e: h u s ə l ə l a: i t ə
d h ə r ə t i: a: l ə l a: j ə l ə d ə i n i j a: n k e: m ə i l ə
j h o: l ə p h a: t ə l ə n u: a: n, a: o: k ə r a: c a: r u k a: t ə
m ə n ə s a: j ə l ə h a: n k ə l ə b h i: r ə k e: t h ə h ə k k a: i t ə
b ə r b ə r ə m u h ə t h a: n ə s ə b ə, a: k h i r ə k i: s ə

mufhi j ari : dai t a ni : ka lo : ka ka t a s vi : ra
c h a p a l a a i c h a a k h a b a : r a m e : l ni : ka
lo : ka s e b a p a r h a i t a a i c h a a k h a b a : r a l m u f h
bi c a k a ' b a i t a a i c h a - " e : k k a i s a m e :
e a t a b d i : m e : s e : h o : e : n a : ? "

.....

ni : ka lo : ka n a v a k a : c a k a c a k a k a p a r a :
p a h i r a i t a a i c h a l j a i t a a i c h a ' b a r h a m a
t a r a l m a : u r a c a r h a b a i t a a i c h a l
e r a d d h a : s a n a t h o : i t a a i c h a - " r a c c h a : k a r u
h i e : b a r h a m a l d u s t a t m a : b h u t a p r e t a
p i c a : c a p i c a : c i n i : d a i n a j o g i n a s a
r a c c h a : k a r u h i e : j a g a d a m b a : l h i e : k a l i :
l s h a : r a k a r u o : h i s a b a d u s t a
p r a v a t t i k e : l "

d h u : p a g u g g u l a s a d h u a : n i t a a h u t a k e :
d h u a : n h a t h a m e : b h a r a i t a b a l a b a c c a k e :
m a t h a h i n s o t a i t h a a i c h a ni : ka lo : ka l

b a r h a m a t h a n a k a g a h a b a r a s a b a h a r a i t a
d h a : m i : c h u : b a i t a a i c h a ni : ka lo : ka ka
m a t h a l s i n d u r a k a l a l a t i : k a : v a :
c h a : u r a k a k a r i : t i : k a : l a g a b a i t a a i c h a
s a b a h a k a b h a l a p a r a l p a r h a i t a a i c h a
e u b h a m s t u m a n t r a l k a m n a m e : g o : h a i r a
k a r a i t a a i c h a - " d a k i n i : p i c a : c i n i k e :

na:ʕə ho: ! " ɟə ɟə ɟə ɟə sə guⁿʔaj əma:nə
b^hə'ja:itə əi c^hə bər^həmət^ha:nəkə ut səvə l

.....

g^ha:iləmə: əsⁿk^hə b^hu:ⁿrə c^ha:i l
b^hu:ⁿrəsəbəmə: sə əsⁿk^hə i ʔə:ʔəkə kəmə:ʔə: rə
ʔi məʔi m bəhərɑ: rəhəl ə əi c^hə l g^ha:iləkə
uppərəkə: d^həkənəmə: ke: d^həd^hərɑ:kə i ʔə:ʔə
uppəre: həvəmə: hē: rɑ: rəhəl ə əi c^hə l
piləpi lə i ʔə:ʔəmə: g^hē: rɑ: bənə:ʔunə:
dəi ni j a:ⁿsənə muⁿhəkə:nə bə:li:səbə.
ci n h a: i t ə n ə i ⁿ ə i c^hə, b ə s ə b^hi : r ə s ə n ə
d e : k^h a : i t ə ə i c^hə, n a : ⁿ i c ə r ə h ə l ə ə i c^hə l
g a : i b ə r ə h ə l ə ə i c^hə - " h e : ə n h a : r ə r a : i t ə
ʔ i ʔ i j a : l

ni : k ə l o : k ə n a : k ə s u k ə r a : i t ə ə i c^hə - " ə i c^hə
t ə i : h ə m ə r e : sⁿ s k a : t i , m u d a : p u r a : n ə ə i c^hə
l m ə j a : n ə i ⁿ a : i b ə r ə h ə l ə ə i c^hə l "

bər^həmət^ha:nəkə d^hər məd^hvəʔə pərə tɑ:ⁿgəl ə
mɑ:ikə sə gu:ⁿʔajitə əi c^hə p^hij u:ʔənə
sⁿgi:tə -'cəl ə cəl ə ge: dəi ni j a:ⁿ kədəm
tərə, tərɑ: be:ʔa:ke: k^həj əba:u bər^həm
tərə l '

.....

ni:kə l o:kə mʌɪ tə ge:l ə əi cʰə | ki:
 bo:r də a: drəms e:təkə be:səkə dʰəkədʰəkə
 cʰa:ti:ke: ko:nʳʱə ko:nʳʱə cʰi təkə: rəʃəl ə
 əi cʰə | mət tə ni:kə l o:kəs əbə,
 bi:ʃəl i:ʒəkə: nɑ:nɪ cə rəʃəl ə əi cʰə |
 bəʳʱəmətʰa:nəkə cʰət ə pər ə sə cʰi ri:j a:t ə
 pʰl ədə l a:ɪ təkə i:ʃo:təkə ba:ɪ ʳʱəme: bəʃi
 rəʃəl ə əi ni:kəl o:kəkə mənə, uddə:mə |
 cə:ru di s ə jəj əj əkə: rə ʃuŋəkə: rə əi cʰə -
 'cəl ə cəl ə ge: dəi ni j a:n kədəmə tər ə,
 t o:r a: be:t a:ke: kʰəj əba:u bəʳʱəmə tər ə | '

.....

r a:ɪ tə mʌd a: ənfəri e: əi cʰə | dəi ni j a:n ke:
 g a:məme: tə a:or ə gʰənə ənfə: rə |
 eət a:bd i j o: pur a:nə, jər jər ə ʃi ʃi j a:kə
 mər əl ə i:ʃo:tə, mʌtʰəpər ə l əd əne: nɑ:nɪ cə
 rəʃəl ə dəi ni e:sənə l o:kəs əbəʃəkə ji:vənəkə
 ənfə: rə sə nəi ʳ j i:tə səkəl ə əi cʰə |
 kət əbo: o: g a:bəo: -'t o:ʃəre: bʰəro:s e:
 bəʳʱəmə bə:ba: ʃi ʃi j a: bəna:ul i j o: ʃo: | '

s əb əbe: rə dəi ni e:n ke: be:t a: mər a:ɪ tə əi cʰə
 | s əb əbe: rə dəi ni e:ke: muʳʱə nɑ:kə sə
 bʰəbʰək a:ɪ tə əi cʰə l e:ʃu: | əʃu:be: rə i ʃe:
 bʰe:l ə əi cʰə |

s əb əbe: rə jək a: əʃu:be: rə ni:kə l o:kə: nəi ʳ,
 o:kə rə əpəno: l o:kəs əbə bʰəg a:bə' c a:ʃa:ɪ tə

əi cʰə ɔ:kəɾɑ: gɑ:mə sə -'i: gɑ:mə sə bʰɑ:i gə
ki e: nəiⁿ ɟɑ:i cʰɑ:i ! ' ɔ:kəɾə əpənə l ɔ:kə.
je:kəɾɑ: dərə cʰɑ:i je: d̪əi ni j a:n ke:
bəhənne: ɔ:kəɾo: be:tɑ: nəiⁿ məi rə ɟɑ:j ə l
ni:kə l ɔ:kəke: kəhi:ⁿ ɔ:kəɾo:səbəme:
d̪əi ni j a:n nəiⁿ de:kʰɑ: ɟɑ:j ə l ...."

"mudɑ: d̪əi ni j a:n ke: be:tɑ: ki j a: mər əl ə ?
cɑ:he: d̪əi ni j a:n, d̪əi ni j a:n ki e: bʰe:l ə ? "

"ɑ:kʰi rə dʰɑ:i rj ə t̪uʈi e: ge:l ə ! e:kəɾə
ɟəbɑ:bə əne:kə bʰə' səkɑ:itə əi cʰə l
d̪əi ni j a:n məhi l a: əi cʰə, cɑ:he: d̪əi ni j a:n
cʰo:tə ɟɑ:itə ....."

"cʰo:tə ɟɑ:itə ? "

"e:fiə ! e:nɑ: bəʈɑ:icʰi:, je:nɑ: əfiɑ:n
iŋgəl axi ndə sə ɑ:j əl ə fi o:i l fiⁿ cʰo:tə
ɟɑ:itə ! ni:kə l ɔ:kəsəbə mə:fiənətə
kəɾɑ:ibəl a: səbəke: cʰo:tə ɟɑ:itə
kəfiɑ:icʰɑ:i l "

"mə:fiənətə tə fiəm̪hu:n kəɾɑ:icʰi: l "

"mudɑ: əfiɑ:n gu:nfiə tə nəiⁿ utʰəbɑ:i cʰi:
ne: məho:d̪əj ə ! əfiɑ:n mə'rə tə nəiⁿ ne:
utʰəbɑ:i cʰi: məho:d̪əj ə ! əfiɑ:n bi c cʰənə
tə nəiⁿ ne: ukʰɑ:rɑ:i cʰi:, əfiɑ:n juʈtɑ: tə
nəiⁿ ne: si:bɑ:i cʰi:, əfiɑ:n ke: ki cʰu

rupaxijā: vā: ki c^hu se:rə ənnəkə k^hatirə
a:nəkə raxitə rəngi:nə kərəbā:bə' lē:lə
vi vəcə tə nēiⁿ ne: kəj əl ə jaijə ..... ! "

"b^he:lə ! b^he:lə ! a:gu: bər^hu: ! "

"... tə dāi nijā:ⁿ gəri:bo: b^hə' səkaxijə |
dāi nijā:ⁿ vi dē:xi jākē: əsəgərua: bə'hu
se:ho: b^hə' səkaxijə , vā: dāi nijā: ni:kə
lō:kəkəl ē:lə ətē:ri: se:ho: b^hə'səkaxijə
| "

"təbə ? "

"təbə ki: ! ənfā:rə raxitə, dāi nijā:ⁿke:
bē:tā: mərəl ə pərəl ə c^haxi | ni:kə lō:kə
bər^həm tərə dāi nijā:ⁿke: bē:tākē: ci bā:
rəhəl ə c^haxi | "

"o:hə ! bəndə kəru i: purəna: rā:gə |
həmərə mat^hə p^haxitə jaijətə | "

"bəsə ! e:təbe:mē: tē:ⁿ baxitə gē:l əhuⁿ ?
jē: jugə jugə sē i: b^hoxigə rəhəl ə əi,
ō:kərə ki: hālə hō:itə hētā: ?
....kət^ha:nəkə nēiⁿ cā:hi: ? rijəl i:stikə
? "

"o:hə ! o: tə cā:həbe: kəri: | mudā:
kāne:kə dānmə tə d^hərə' dijə | o:hə
kātē: b^həj a:nəkə ! ....ā:bə kəhu: ! "

"tə, ənhɑ:rə rɑitə ..."

"p^he:rə o:he: ? "

"hⁿ, kətɑ:u sə bɑ:tə tə ɑ:gu: bə^hɑ:bəhi: pərətɑ:ɪ ne: ! "

"hⁿ, ho:u ! "

"hi:kə c^hɑ:ɪ l mɪdɑ: tɔ:kʊ nɑiⁿ bi:cəme: l d^hjɑ:nə b^hətɑ:ɪ kə jɑ:ɪ c^hɑ:ɪ l ..... d̪əɪ nɪ jɑ:ⁿke: be:tɑ: mərəl ə pərəl ə c^hɑ:ɪ l gu:ⁿhə, mu:ⁿtə ɑ: kəri k^hɑ: sə l e:b^hərɑ:j əl ə ɑ: mɑ:t^hə sə pɑ:ɪ rə təkə ju:ɡi:nə jɑ:tənɑ:ke: səmɑ:d^hi bənəl ə əi o: l o: mənəme: əi d̪uɪ jɑ:ⁿke: sərɑ:d^hə səhe:ʃəne: əi ɑ: o:kərə ɑ:ⁿi k^həme: e:kətɑ: ɑ:kro:ɪ tə prəɕnə prəkʃe:pi tə əi c^hə l e:kətɑ: ju:ɡəke: prəɕnə ! - ni:kə l o:kə ki jɑ: ci bɑ: ge:l ə o:kərə be:tɑ:ke: ? kəhi jɑ: əntə ho:jətə i: ni:kə l o:kəkə d̪uɪ jɑ:ⁿ ? kəhi jɑ: bənətə i: d̪uɪ jɑ:ⁿ ni:kə, səbəhəkəl e:l ə ? "

səm̪j əke: b^hɑ:l əpərə e:kətɑ: tək^htɪ: tɑ:ⁿɡəl ə əi - e:kəi səm ɛtɑ:bd̪i l ɑ: o:ɪ tək^htɪ:me: l ətɑ:ɪ kə rəhəl ə əi d̪əɪ nɪ jɑ:ⁿ ɑ: o:kərə be:tɑ: . pe:nd̪ul əm̪ jəkɑ: ju:lɑ:ɪ tə l

.....

əkhəbɑːrəkə muⁿhəpərə ɛːkədi sə dʌi ni jɑːⁿkə
l ɛːhuː sə l ət^həpət^hə dʌj ɛ ɛi c^hə. t ə
dɔːsərə di sə ut səvəməː mət əl ə
jəj əj əkɑːrə kərəi t ə ni ːkə l ɔːkəkə dʌj ɛ
c^həpəl ə ɛi c^hə l ɛi r səkə ɛi c^hə -'t ɔːhərəː
b^hər ɔːs ɛː bər^həmə bɑːbɑː l .....'

.....

"ɔːhə l ɔːhə l bəndə kəru l iː
kət^hɑːnəkə l "

"hⁿ. ɛi sə bɛːsiː kəhələː kiː jɑː səkɑːi jə
? ɛi sə ɑːguː t ə ki c^hu kərəbɑːkə jəruriː
hɔːi c^hɑːi l "

"kiː kərəbɑːkə jəruriː c^hɑːi ? "

"ɛi sərəl ə. mət əl ə ni ːkə l ɔːkəkə
dʌni jɑːⁿkə d^hvⁿsə ɑː səbəhəkələːl ə ni ːkə
dʌni jɑːⁿkə ni r mɑːnə l "

"ɔːhə l kət ɛː b^həj ɑːnəkə l ɛːhənə
kət^hɑːnəkə bəjɑːr əməː cəl ət ɑːi ? "

"iː t ə əhɑːⁿ jɑːniː l həmərəː t ə kət^hɑːnəkə
sunəj əbɑːkə c^həl ə. sɛː sunɑː dɛːl əhuⁿ l "

"e:nɑ: ki j ɑ: bəʔɑ: i c^hi : ? ɑ:bə əɦuⁿ ɦəmɾɑ:
əpəri ci t̪sə nə bu^hɑ: rəɦəl ə c^hi : | e t̪e:kə
pi:ɾɑ:, e t̪e:kə ɑ:kro:ʔə əɦɑ:ⁿ kət̪^hɑ:nəkəmə:
ko:nɑ: b^hər əl əɦuⁿ ? ɑ:ʔcərj ə əi c^hə | "

"t̪i:kə kəɦəl əɦuⁿ ! ɦəmɦuⁿ o:ɦi : ju gi:nə
j ɑ:t̪ə nɑ:ke: e:kəɾɑ: ɦi s sɑ: c^hi : | ɦəmɦuⁿ
e:kəɾɑ: d̪əi ni j ɑ:ⁿke: be:ɾɑ: c^hi : je:kə rə
mɑ:j ə əpənə be:ɾɑ:ke: bəcɑ:bə'mə: əpənə jɑ:nə
d̪ə' de:l əkə | "

"o:ɦə | "

—

əpənə mⁿt̪ əv j ə
edi t̪o ri al .s t a f f .vi de ha @g m a i l .c o m pər ə
pət̪^hɑ:u |

१.७.b^huvāne:ēvārə caxurəsija: "b^hune:ṣə"-
du: t̪a: bi:ʃəni kət^ha:

b^huvāne:ēvārə
caxurəsija: "b^hune:ṣə"

du: t̪a: bi:ʃəni kət^ha:

१

k^hā:nā:purti

g^hu:ḍəṇə kəkā:kə po:t̪a: pət^hā:it̪ə c^həl ə
t̪okā:it̪ə pu:c^həl ək^hi nə bā:uā: re: i
k^hā:nā:purti kək^hā:nā:purt̪ə kəkərā:
bā:ʃəl ə j̪a:j̪ət̪ə c^həl ə ?

bā:uā: s̪əm̪t^hā:bā:it̪ə d̪e:k^hi j̪a:u bā:bā:
k^hā:nā:purti v̪e:ʃə əc^hi j̪ək^hənə p̪əppā:

k^hajəkə l e:l ə baxiisaxi c^hət^{hi}nə a:
pəhi l ə pərəsənə ke:rə baxdə jək^hənə dailə
tərəkari: a: ro:ʃi: b^hatə maⁿ se:
m^gaxijə c^hət^{hi}nə təkəre: baxəl ə jajətə
c^həl ə k^hana:pur:ti l

kəkə: əppənə je:bi tətə:laitə du: təkə:
nikəl əl ək^{hi}nə a: daitə baxəl ək^{hi}nə ja:u:
l əl ətu:nəma: dəkənə sⁿ du: təkə: ca:ukəl etə
l əʔ le:bə a: ekətə: əha:uⁿ k^hajəbə a:
ekətə: həməro: də:bəl

ba:u: ciⁿhukə pa:də^htə həməra jəba:bə
ni:kə c^həl ə l

३

də:hə baxhəl ə hāt^hə baxhərə

ekətə: puruʂə ke:rə baxbu:ʃi: guʃaxirə
ge:l a:hə l

u kənaitə rəhət^{hi}nə ho: baxbu: ho: baxbu:
to:ra: binə: ko:nə: rəhəbaxi l

krija: kərmə ke:rə səm:nə e:kətritə
kəj əl ə ge:l ə l

cəc:ərə bənəl ə a: l a:sə ke: sut a:j əl ə
ge:l ə l

pⁿdi: ji: puc^həl a:hə əha:ŋ^okə bə:buxi: ke:rə
kə:nə: e:hənə i cc^ha: je: nəhiⁿ pu:rə b^he:l ə
ha:itə se:hə bəxu: l

u a:dəmi: bəjəl ə he:hə həmərə bə:buxi:
sikⁿdərə məha:nə ke:rə bəqə^oka: b^həktə
rəhət^hi nə a: kəhi j o: ka:l ə bəjəitə
rəhət^hi nə je: həm mərəbə t əz həmərə
vi dāi: sikⁿdərə məha:nə jəka:ⁿ kərəbə
həmərə ha:t^hə bəhərə kəz də:bə l

pⁿdi: ji: t əz be:sə ki: də:hə bə:nhəl ə rəhə
dijəu a: ha:t^hə bəhərə kəz dijəu l

əpənə mⁿt əvj ə
editorial.staff.videha@gmail.com pərə
pəthəu l

१.१.kumārə mənəʒə kəɟi əpə- १ ʈa:
l əg^hukət^hɑ:

kumārə mənəʒə kəɟi əpə

१ ʈa: l əg^hukət^hɑ:

१

a:ilə pɑ:ni , ge:lə pɑ:ni

a:i : pe: kəmi :cənə ke: exri jərə bⁿte:l a:i l
l o:kə ni rɑ:cə t̪ə' c^həl a:i he: je: a:cə:nuru:pə
pe: kəmi :cənə əpənə ri pɔ:r t̪ə nəhiⁿ
d̪e:l əkɑ:i a: sərəkɑ:r o: a:cə pərə pɑ:ni je:
r^hɑ:r əl əkɑ:i: mɪdɑ: əpənə kɔ:nə vəcə !
jɑ:i h̪ə fiɑ:t^hə sɑ:i h̪ə sɑ:t^hə ! e:kəmuɕtə
t̪i:sə h̪əjɑ:rə pɑ:bi kə' o: rɔ:mɑ:ⁿci t̪ə b^hə'
rəh̪əl ə c^həl ə l je:bə ke: p^he:rə t̪əʒəbi :ʒə
kə' kə' d̪e:k^həl əkə..... u:ⁿcə buʈɑ: rəh̪əl ə
c^hɑ:i u:pərə sə' l bəsə me: pəŋ^ŋke: t̪əməri:
o:hi nɑ: be:s i: ! vi cɑ:r əl əkə g^hərə je:bɑ:
kɑ:l ə pɑ:i g^hə li p^hɑ:p^hə me: rɑ:k^hi kə' d̪u:-

tṭi:nə b'həttā: mō:ri kə' kəsijā: kə' fā:tḥə
mē: pəkəṛəne: rəfhətə | ai: o: rō:mā:n'citə
c'hələ | ləgāi je: kək'hənə sāmōjə fōi:
ā: o: g'hərə pəhu'ci kə' kənijā:n ke:
lip'hā:ṭ t'həmfā:bāi | dərəmfā: ke: tə'
səbhə pāi: ud'hā:ri: cukətā: kərai mē:
gərəmə lō:hi jā: mē: pərəl ə pā:nikə bu:nṇə
jəkā:n kṣəṇə mē: nīpəttā: b'hə' jā:itə
c'hāi ..... p'hērə ud'hā:ri:kə duścəkrə e:hi nā:
mā:sə-dərə-mā:sə, sāl ə-dərə-sāl ə
cəlāitə rəfhāitə c'hāi | ai: i: ətjiriktə
pāi: pābi o: kətəkə k'hucə fētāi |
əpənə kō:nō: sək'hə-məno:rət'hə tə' bē:cāri:
sō:cəbe: ne: kəraitə c'hāi kəhijō: |

o: bəsə stāi'ndə sə' j'həṭkārəne: g'hərə
pəhu'cələ | ke:bārə k'hō:lite: kənijā:n
ke: lip'hā:p'hə t'həmfā: dē:ləkāi e:kətā:
gəhi'rə pāi g'hə muskā:nə s'ngə |

– 'ki c'hijāi ? '

– 'k'hō:li kə' dē:k'hijāu tək'hənə ne:
 buṭ'həbāi | '

– 'ki dē:k'hijāu ək'həne: məkā:nə mā:likə
 kəhi kə' gē:lāi je: ekə sāl ə ke:
 kirā:jā: əgāu: dē:bāi lāi, nəhi' tə'
 məkā:nə k'hā:li: kə' dē:bāi lāi ..... bāpə
 ke: fārṭə ke: āpərə:cənə kərextāi |

emhərə baxuː keː tʃuːəənə seː pər^heːnariː
jəruːriː c^haxi ..... riːtəl tə x̣r̥abə b^hə'
rəhəl ə c^haxi | bəbuː gəmə sⁿ kaxikə
bexrə kəhəl ək^hi nə jeː siːrəkə rittiː-
rittiː b^hə' kə' p^haxi gɛːlaxi nə ..... jəreː
siːrəsiraːiː c^hət^hi nə | g^həroː meː kəkəroː
dɛːhə pərə sureːbəgərə gərəmə
kəpəraː..... | | '

kəni j aⁿ bəxaitə rəhəlaɪ mɪdɪː oː
bəhiːrə .. jərvətə ..pax^hərə bənəl ə t^hax^hə !
x̣ciː ɛːtɛkə kʂəni kə fiːɪː c^haxi oː
sɔːcəneːfoːⁿ nɛː rəhiːaɪ | li p^hax^hə tɛːbulə
pərə oːhiːnɪː pəɾəl ə c^həl aɪ |

३

gɪhə-prəbⁿd^həkə

pax^hiː riːsɛːpəənə keː c^həl aɪ aː ɛːhi
bəhəneː ɛːkə-dɔːsəraː keː pəriːvaxrə sə'
pəriːcəj ə-pax^htə sɛːfoː b^hə' rəhəl ə
c^həl aɪ | pⁿtəjiː əpənə kəni j aⁿ keː
dɔːstə-məhiːmə sə' pəriːcəj ə ɛːruːatə
kəraːitə kəhəl ək^hi nə - 'hiːnəkəː sə' miːluː
miːsɛːxə kaxɛːriː ! həməɾə d^hər məpətⁿiː !
sɛːtə baxiⁿkə meː siːni j ərə mɪːnɛːxərə
c^hət^hi | ' gərvəːnnətə miːsɛːxə kaxɛːriː
səb^hə diːsə təkəl əni | ɛəməjiː sɛːfoː
kɔːnɪː pax^haːⁿ rəhiːtət^hiː ; hiːnəkəː kəni j aⁿ

tə' upə-ni de:çəkə ke: pədə pərə
 c^həl ək^hi nə ! mi se:çə eukl a: je: si :mɔ:
 surəkɔa: bəl ə me: de:puɽi: kəmu:nⁿde:nⁿtə
 c^həl i :fə svəjⁿ əpənə pəri cəj ə de:l əni |
 səb^həkə kəni j a:ⁿ ke: bəɽ^hi -cəɽ^hi kə'
 pəri cəj ə dā:itə de:k^hi mi se:çə si n fə:
 fi :nəb^ha:vəna: sə' jəni :nə me: d^hnsə'
 l əgəl i :fə | səb^hə e:kə-sə-e:kə uccə
 pədəst^hə kə:məkəɽi: məhi l a: c^ha:i: t a:fi
 me: fi nəkərə əpənə pəri cəj ə me: kəfəbə je:
 fəmə ki c^hu nəhiⁿ kəra:itə c^hi: t ucc^hət a:
 buɽ^he:l əni | l a:je: d^ha:ɽə k^həsi pəɽəl əni |
 ɽri :və:stəvəji: puç^həl ək^hi nə - 'si n fəɽi:
 əbə a:fə:ⁿ ne: əpənə kəni j a:ⁿ sə' səbəkə:
 pəri cəj ə kərəbi j a:unə ? ' 'fiⁿ.... fiⁿ....
 əvəçj ə | suɡⁿd^ha: fəməɽə d^hər məpətⁿi:
 nəhiⁿ: ər d^ha:ngi ni: c^hət^hi | .. a:d^ha: ki
 səri pəfuⁿ fəməɽə səmpu:ɽnə ɽəri :rəkə
 svə:mi ni: ! fi nəkə fəməɽə ji :vənə me:
 j o:ɡədā:nəkə jət e: prəçⁿs a: kə:l l ə j a:j ə:
 kəmmə: fā:itə ! i: fi nəkə: kuçəl ə ɡɽfə-
 prəbⁿd^hənə ke: kəma:l ə c^həni je: fəməɽ a:
 səb^hə a:nⁿdəməj ə ji :vənə-j a:pənə kə' rəfəl ə
 c^hi: a: dufu: bəcc a: prəçā:ni kə əd^hi kə:ri:
 əçhi | ' suɡⁿd^ha: ke: c^hə:t j i: ɡərvə sə'
 p^hu:l ə' l əgəl əni | ənj ə məhi l a: səb^hə
 kə:nə: ne: kə:nə: bəfā:ne: o:tə' sə'
 səfəɽəbəkə bə:tə t a:kə' l əgəl i :fə |

-kumārə mənəʒə kəɟ əpə. səmpɾətʃiː
bʰɑːrətə sərəkɑːrə keː upə-səci və.
sʰpər kəː siː-11. ʈɑːvərə-4. ʈɑi pə-5.
ki dəvəiː nəgərə puːrvə (dilliː hɑːʈə keː
sɑːmənəː). nəiː dilliː-110023 mənəː
9810811850 / 8178216239 iː-məːl əː
writetokmanoj@gmail.com

—
əpənə mʰtəvjə
editorial.staff.videha@gmail.com pərə
pəʈʰɑːu l

ɜ.ʈ.ɛʱbʰu kumārə siʱnə- tʰiːməkə kʰoʒə

ɛʱbʰu kumārə siʱnə

tʰiːməkə kʰoʒə

t̪aːrki kə ruːpeːn̩ ɽ̪n̩ deːkʰəl ə jaːeː t̪n̩
maːi t̪ʰi liː s̪aːhi t̪j əkə ɽ̪naːnəkʃeːt̪rəmeː h̪əm̪
'goːbərə gəneːcə' c̪ʰiː l̪ eːuːnjə c̪ʰiː l̪ oː
eːuːnjə jeː pr̪aːj h̪ koːnoː s̪n̩kʰj aːkə b̪aːm̪
b̪ʰaːgəmeː r̪əhaːi t̪ə əst̪i t̪v̪əhiː n̪ə r̪əhaːi t̪ə
əc̪ʰi l̪ muːd̪aː maːi t̪ʰi liː s̪aːhi t̪j əkə
kʰj aːt̪i -l̪ əb̪d̪ʰə s̪aːhi t̪j əkaːrə, vi deːʃə iː-
p̪ətri kaːkə pr̪əmuːkʰə s̪n̩p̪aːd̪əkə m̪əhoːd̪əj ə
aːd̪ər̪əniː jə eːriː gəjeːndrə b̪aːbuː seː
maːnəbaːkə leːl ə t̪aːi j̪aːrə n̪əhi c̪ʰət̪ʰi l̪
h̪un̪əkaː b̪ʰr̪əmeː c̪ʰəni jeː ɽ̪n̩ eːʃi eːuːnjə keːn̩
g̪ʰiːcə k̪əeː koːnoː s̪n̩kʰj aːkə d̪əhi naː
b̪ʰaːgəmeː b̪aːi s̪aː deːl ə jaːeː t̪n̩ oːʃi
s̪n̩kʰj aːkə maːnə 10 guːaː b̪əd̪ʰəʃ̪ jeː t̪aːi kə
(eːt̪əeː koːnoː s̪n̩kʰj aːkeːn̩ maːi t̪ʰi liː
b̪ʰaːʃaː maːnəl ə jaːeː) l̪ muːd̪aː h̪əm̪ kiː c̪ʰiː
seː h̪əm̪ r̪aːs̪n̩ niːkə keː jaːni s̪əkaːi t̪ə
əc̪ʰi ? 'goːbərə gəneːcə' h̪eːbaːkə sp̪əʃt̪ə
pr̪əmaːn̪ə h̪əm̪ r̪aː t̪əkʰənə b̪ʰeːti jaːi t̪ə əc̪ʰi
j̪əkʰənə h̪əm̪ əp̪ən̪əhi ki c̪ʰu c̪ʰi t̪əp̪ʰu t̪ə
k̪əvi t̪aː, k̪ət̪ʰaː, ni b̪n̪d̪ʰə aːd̪i muːl j̪aːn̪kənə
k̪əraːi t̪ə c̪ʰiː l̪

eːk̪əʃaː diːr̪gʰə ənt̪ər̪aːl əkə p̪əcc̪aːt̪ aːi oː
punh̪ m̪eːl ə p̪ət̪ʰaːʒneː c̪ʰət̪ʰiː

"r̪əc̪ənaː s̪aːd̪ər̪ə aːm̪t̪ri t̪ə əc̪ʰi l̪ gəjeːndrə,
v̪haːʃs̪aːi p̪ə..." l̪

e:kə mənə b^he:lə. mē:ləkē:ⁿ i gnō:rə kə'
 di jaxi kə l p^he:rə mō:nāmē: a:ē:lə je:
 jək^hənə fāmō rō: sənə rəcənā:kārəkə
 rəcənā:kē:ⁿ p^hō:kəṭāmē: ki o: c^hā:pi dā:itə
 c^hət^hi tⁿ fārje: ki: l mudā: prācṇə c^həl ə
 je: fāmō fūnāki: ki: pət^hābi āni ?
 ānusⁿ d^hā:nāt məkə l e:k^hə tⁿ fāmō rā: bāsəkə
 bātə nāhi t^hi kə, tək^hənə ? bāfutə dē:rə
 d^hāri gūnəd^hunāmē: l a:gəl ə rāfāl āfuⁿ l
 nī rṇāj ə kē:l āfuⁿ je: kō:nō: nāvə kət^hā:
 l i k^hi kē: pət^hā: dā:itə c^hi j āni l mudā:
 l a:k^hə prāj ā:səkə bā:vā:udə fāmō rā: kō:nō:
 e:fənə 't^hi:mə' (vi sāj ə) buṭ^hā'mē: nāhi
 a:ē:lə je:kārā: pərə fāmō āpənə kəl āmō cəl ā:
 sākī: l tək^hənāhi mō:nāmē: e:kəṭā: juktī
 suṭ^həl ə l ai kārj ā:l āj āsⁿ g^hārə jē:bākə
 krāmāmē: e:kə-e:kə vāstū, dā:ij ə, g^hātənā:
 ā:di kə gāfənə āvəl ō:kənə kārā:itə jā:ebā,
 kətāfuⁿ-nē:-kətāfuⁿ sⁿ kō:nō: 't^hi:mə' tⁿ
 b^hextī e: jā:etə l

si:āi:āi:ē:lə kē:rə muk^hi jə dvārə fāi ve:
 sⁿ e:kādāmō sətəl ə c^hā:xi kə l sādā:kəkə
 ā:kātī cā:ubāṭī jā: jākā:ⁿ c^hā:xi kə l
 pā:ī dāl ə pārə pət^həkə kō:nō: nī r dē:cə
 nāhi hē:bākə kārāṇə gā:də १-g^hō:də १ kə
 ā:vā:jāhi:kə bi:cə l ō:kāke:ⁿ ā:rə-pārə
 kārābā extā: kət^hi nā cūnā:utī: sənə
 c^hā:xi kə l fāmō sādā:kəkə kātāmē: t^hā:d^hā:

b^hae: sādāṅkā k^hālī: hēbāḱā prāṭīkṣā:
kārāe: lāḡal āhuⁿ |

cūssssss, b^hādāṅ ṭkā | āhā | oḥā |

eḱāṭa: skurṭi: sāvarā kāmīni: soḥ^hāḱā
gādāṅ īme: d^hēkka: māri dēme:
rāhāikā | durjogā je: oḥi kāmīniḱā
pāc^hu: bāisālā lāḡab^hāḡā 20-22 vārṣījā
oḥi juvākākā pājārākā hādḍi: ṭurṭi ḡelā
c^hālāikā, jāk^hānā ki: o: kāmīni: āⁿciḱā
rūpāsⁿ cōṭilā b^hēlā c^hālīḥā, eḥānā
bū^hāitā c^hālā | hūnāḱā: ut^hāe:bāḱā ā:
sāhārā: dēbāḱā lēlā kārīkṭā: hāt^hā
eḱāhi sⁿḡā ut^hi ḡelā rāhāikā jāk^hānā ki:
ḡⁿb^hi:rā rūpāsⁿ ḡ^hājālā oḥi juvākākā
ḍīsā kāmme: lōḱākā d^hjānā rāhāikā |
bi:cā sādāṅkā pārā b^hiḍāṅ jāmā: b^hā'
ḡelāikā | i: t^hā' kāhu: je: hūnāḱā:
sāb^hākā b^hāḡjā nīḱā c^hālāni je: eṭāe:sⁿ
māhāṭā 100 ḡāṭākā dūrī: pārā bi:cēmā
āpātālā rāhāikā, jātāe: hūnāḱā: dūnu:
ḡōṭe: ke:ⁿ prāt^hāmiḱā upācārākā hēṭu
pāt^hā: dēlā ḡelāni |

sādāṅkā pārā kēlāḱā bādā līⁿḡārājākā
cāhākā dōḱānā c^hāni | cāhā pi:bāḱā
lāt^hē: hāmāhuⁿ oṭāe: bāisi ḡelāhuⁿ |
eḱāṭa: sūndārā, sāxūjā māhāḡājā

dəna:dəna si gəre:təkə kəcə l əgə: rəhəl ə
c^həl a:fə | huna:kə k^ho:ⁿk^hi: e:hi bə:təkə
s pəstə sⁿke:tə dəe: rəhəl ə c^həl ə je:
si gəre:tə əpənə rⁿgə de:k^hə:ɛ:bə a:rⁿb^hə
kəe: de:ne: c^həl ə | jək^hənə ko: no: tⁿe: həl l a:
dva:ra: huna:kə əb^hi va:dəna kəe: l ə ge: l əni
tⁿ pət a: l a: gəl ə je: 'məha: cəj ə' bi: e: mə
əspət a: l əmē: də^hə^hktər ə c^hət^hi | sⁿt o: sə
b^he: l ə, cəl u: si gəre:tə hi nəkə ki:
bi gə: də^h l e:tə ? i: tⁿ svəjⁿ də^hə^hktər ə
c^hət^hi |

e:kəta: gəri: bə-sənə lo:kə pa:ni kə k^ha:li:
bə:t əl əmē: əpənə bi: mə: rə pət ni: kə l e: l ə
c a:fə l əe: rəhəl ə c^həl a:fə je: bəgəl əkə
bi: e: mə əspət a: l əmē: b^hərti: c^həl i: fə |
huna:kə: sⁿgə kupo: sənəkə ei ka: rə e:kəta: 5-
6 vər si: j ə kənəki rəbi: rəhəni | mə: l ə
vəstrə, o: ^hə: rə: l ə kə: cə, a: ⁿk^hi mē: ka: ⁿci:
d^hənu: s a: ka: rə t a: ⁿgə a: kədi: mə: -sənə
pə: tə | ko: no: bi s ku:təkə pa: i ka: i tə di s ə
i cə: r a: kə' rəhəl ə c^həl i: fə |

"kət e: kə d a: mē c^ha: i kə e: kər ə ? " b a: pə
d o: ka: n əd a: r əsⁿ p u c^həl ə ka: i kə |

"d əs ə ru: pa: i j a: | "

.....

bɛːcɑːrɑːkə cɛːhəɾɑː utəri geːlɑːi kə l
keːkəkə di sə i ɛɑːrɑː kəɾɑːi tə oː pʰeːrə
puːcʰəl əkə-eːkəɾə ?

"duː ruːpɑːi jɑː l "

'eːkəʈɑː də' di ɑːrukə l " bɑːpə əpənə
kənəki rəbiːkeːⁿ oː keːkə də' kəeː oːkəɾɑː
bəhəl əeːbɑːkə əsəpʰəl ə prəjɑːsə kəeː
rəhəl ə cʰəl ɑːhə mudɑː oː nəhi mɑːnəl əkə l
oː kənəki rəbiː keːkə gʰumɑːkəeː duːrə
pʰeːki deːl əkə l bɑːpə keːkə utʰɑːkəeː
oːkəɾɑː jʰɑːri -pəɪcʰi əpənɑː jeːbiːmeː
rɑːkʰi leːl əkə l kənəki rəbiːkə əvi rəl ə
ruːdənə jɑːriː rəhɑːi kə l bɑːpəkə dʰjɑːnə
ɑːbə oːməhəɾə nəhi cʰəl ɑːi kə l oː
əkɑːrəŋeːⁿ hənəɾɑː di sə deːkʰɑːi tə bɑːɾəeː
l ɑːgəl ɑːhə:

"kiː kəhiː bʰɑːj ə ! iː əspətɑːl ə vəl ɑː
dəkɑːi tə cʰɑːi kə, dəkɑːi tə ! rɑːti kə
bɑːrəhə bəjeː sərəkɑːriː əspətɑːl əmeː
koːnoː dəŋkʰtəɾə nəhi rəhɑːi kə eːhi leːl ə
həm əhi dəkɑːi təkə pʰeːrəmeː pədəŋ
geːl əhuⁿ l eːkʰənə dʰəri 2,500 ruː. kʰəɾcɑː
kəɾɑː deːl əkə əcʰi ɑː pətɑː nəhi ... l "

"bʰəgəvɑːnə gəriːbə loːkəkeːⁿ biːmɑːriː
dɑːi tēː ki eːkə cʰətʰi nə ? " iː bɑːtə
oːkəɾɑː həl əkəsⁿ nəhi ni kəl i səkəl ɑːi kə l

həmə o:tə:sⁿ a:gu: bəd^{hə}l əhuⁿ |

a:bə həmə do:sə:rə muk^hjə sədə^okə pərə
c^həl əhuⁿ | e:tə: sədə^okəkə bə:mə b^ha:gəme:
e:kəta: də^oktərəkə praxi vətə kl i ni kə
c^həl əni | o: praxi h əpənə ke:ʃuni: tē:bulə
pərə ti ka:une: əpənə ga:lə t^ha:mhəne:
baxi səl ə rəhaxitə c^hət^hi | sədə^okəsⁿ
a:va:ja:hi: kərəe: vəl a: əajətə: ko:mo:
lo:kə fietaxikə jekərə: o: gi dd^{hə}-dʒstieⁿ
nəhi de:k^haxitə fio:t^hi | funəkə:
lo:kəba:gəke:ⁿ svəst^{hə} de:k^{hə} i rʃj a:
fio:itə c^həl əni (sⁿb^həvət^h) | o:
(sⁿb^həvət^h) mo:nəhi - mo:nə so:caritə
rəhaxitə c^həl a:ʃə. "i: lo:kə səb^{hə} svəst^{hə}
kie:kə c^haxikə? bi:marə b^həe: həmrə:
ləgə i:laxəkə fietu kie:kə nəhi əba:itə
əc^hi ? "

həmə a:gu: bəd^{hə}l^otə c^hi: |

ki c^hu du:rə cəl əl a:kə pəccat, sədə^okəkə
dəhi na: kartə e:kəta: bud^{hə}l^oja:
p^hutəpat^{hə} pərə sa:gə be:ci rəʃəl ə
c^həl i:ʃə | funəkə: c^hi ttəme: kul ə
mi l a:kəe: ti:nə tərəʃəkə sa:gə. 15-20
nə:bo: a: ki c^hue:kə ki lo:kə ləgəpa:sə
ʃəri jərə mi rəca:i: c^həl əni | o:tə: e:kəta:
ga:də^o i ru:kəl ə | o:hi ga:də^o i sⁿ ni kəl əe:

vəl a: j u g ə l ə k ə tʰa:tʰə dəkʰəba: j o: g j ə
r ə h a i t ə l p u c h ə l a: p ə r ə b u d h ə ʃ j a:
k ə h ə l ə k a i k ə, "s a: g ə 5 r u: m u t t h a:" l d a: m
s u n i o: h i j u g ə l ə k e: n l a: g ə l a i k ə j e: n a: o:
b u d h ə ʃ j a: 5 r u: m u t t h a: s a: g ə b e: c i k ə e:
k o: n o: k r a i m ə k ə' r ə h ə l ə c h ə l a i k ə l a: b ə
e u r u: b h e: l a i k ə m o: l ə - m o: l a j ə a: ə t t ə t h
s a: g ə k ə d ə r ə t ə j ə b h e: l a i k ə 4 r u:
m u t t h a: l j u g ə l ə e i k ə m u t t h a: s a: g ə l e: l ə k ə
4 r u: k e: r ə c h u t t a: p a i o: k ə r a:
t h ə m b a i t ə, c ə l a i t ə b ə n ə l ə l h ə m i:
s ə b h ə g h ə t ə n a: k r ə m d e: k h ə c u k ə l ə
c h ə l ə h u n, e: h i l e: l ə d ə r ə j a: n ə b ə a: b ə
h ə m r a: l e: l ə a: v ə j ə k ə n ə h i r ə h i g e: l ə
c h ə l ə l h ə m h u n d u: m u t t h a: s a: g ə l e: l ə h u n
a: d u: - t ə k i j a: k ə c a: r i t a: s i k k a: o: k ə r a:
t h ə m a: d e: l i a i k ə l e: h i p ə r ə b u d h i j a: k ə
d h a i r j ə t u: t i g e: l a i k ə l o: b a: t ə l i -
b a: b u: t u: t ə k a: a: r ə d i a: u k ə l h ə m
k ə h ə l i a i k ə, "e: k h ə n e: t n ə h a: n o: k ə r a:
s ə b h ə k e: n d u: t ə k e: m u t t h a: s a: g ə d e: n e:
c h i j a i k ə l "

o: b a: t ə l i - "b a: b u: 300 t ə k a: k ə m a: l ə a: n ə n e:
c h ə l i j a i k ə, k ə c c a: s a: u d a: c h a i k ə, a i
b u t h a i t ə n a i c h a i k ə j e: p u: n t i o: u: p ə r ə
b h ə' s ə k ə t a i l "

həm̩ kəhəl i j a i kə, "əccʰa: əɦa:n e:ɦənə
kəru:, həm̩rɑ: pa:nʰcə muttʰa: sa:gə a:rə d̪ə'
di ə l " i: kəhi həm̩ o:kəra:s^n pu:r vəne:
d̪e:lə ge:lə pa:ri gʰura: kəe: 35 t̪əkɑ: d̪ə'
a:gu: bədʰə̌l əɦu^n l

o:t̪ə:s^n bədʰə̌l a:kə ba:də həm̩ m̩:nəɦi -
m̩:nə əpənə t̪ul əna: o:ɦi ka:rə vəl a:s^n
d̪ʰəni kə l o:kəs^n kəe: rəɦəl ə cʰəl əɦu^n l
həm̩rɑ: nəʔəri me: o: t̪uccʰə l a:gi rəɦəl ə
cʰəl a:ɦə l jəkʰənə ki həm̩ svəj^n ke:n bəɦut̪ə
bəd̪ə̌ka: d̪əj a:v a:nə buʔʰi rəɦəl ə
cʰəl əɦu^n l "a:kʰi rə sa:gəkə pa:nʰcəta:
ət̪i ri ktə muttʰa: ki:ni o:ɦi budʰə̌f̪i a:
pərə upəkəra: je: ke:ne: cʰəl əɦu^n l "

a:bə həm̩ d̪ʰi:re:-d̪ʰi:re: əpənə gʰərəkə
(ki ra:j a:kə) si:dʰə̌ ʈi cədʰə̌f̪i rəɦəl ə
cʰəl əɦu^n l kəpəd̪ə̌ ʈi bəd̪ə̌li ɦa:tʰə pəj ər ə
cʰo:l əɦu^n, ki cʰu ka:l əkə ba:də ʈi:vi: ʌ̌ɦnə
ke:l əɦu^n t̪^n "ka:unə bəne:gɑ: kəro:d̪ə̌pət̪i
ərtʰa:t̪ ke:bi:si:" prəsərit̪ə bʰə' rəɦəl ə
cʰəl a:i kə l ɦə̌ʈə-si:t̪ə pərə ba:is əl ə
cʰəl i:ɦə məɦa:ra:ʃtrəkə ko:nə: cʰo:t̪ə-sənə
ga:məs^n a:elə e:kəta: 30-35 vərʃi:jə
vi d̪ʰəva: l ka:rjəkrəm̩kə s^nca:l əkə ɐri:
əmi t̪a:bʰə bəccənəs^n gəpəcəpəkə krəm̩me:
o: bət̪a:ul əni je:, "ɦunəkə pət̪i e:kə
sa:d̪ʰa:ra:ŋə ki sa:nə cʰəl a:ɦə, o: kəpa:səkə

k^hexti: he:tu baxiⁿkəsⁿ 2 lək^hə təkə: ʌə
le:ne: c^həl a:fə l ʌə-vəsul i: he:tu
baxiⁿkəkə tətəkə dəvə:bə bəq^həl axi kə je:
o: duxi: vərşə purvə atməfətjə: kə'
le:lət^{hi} l abə fəmə svəjⁿ k^hextəmə: kəʒə
kəra:itə c^{hi}: l jⁿ ke:bi:si: sⁿ ki c^hu
rəkəmə ji:tə səkəl əfuⁿ tⁿ krəməç sətə
a: ti:nə vərşijə bəci:jəkə lələnə-
pələnə, ei kşə:-di:kşə: ədj pərə k^hərcə
kərəbə l "

g^həḍə ʔ de:k^həl əfuⁿ tⁿ pətə: cəl əl ə je:
rəti:kə 10 bəʒa:itə rəfəxi:kə l kənəkə
kələkə bəḍə a:ⁿk^{hi} muni ciⁿtənəkə
mudrəmə: so:cə: ləgəl əfuⁿ je: uktə
g^hətənə:krəmə səb^həmə: sⁿ ko:nə: "t^{hi}:mə"
ut^hə:olə jə: səkə:itə əc^{hi} ki: ? sətjə
kəhi: tⁿ e:fi səb^hə g^hətənə:krəmə mə: sⁿ
i: səb^hə "t^{hi}:mə" tⁿ b^hə'e: səkə:itə c^həl ə-
vi pəri:tə se:ksəkə prəti səhəjəkərşə,
vjəsənə vi vəkəkə:ⁿ nəştə kə: dā:itə
c^həxi:kə, gəri:bəkə durb^hə:gjə : bi:mə:ri:
bi:nə: vi ʔnə:pənə vəl a: də^hktərə,
dəj a:və:nə, ki sənəkə durdəcə: ədj l

...lək^hə prəj a:sə ke:l əfuⁿ je: e:fi mə: sⁿ
ko:nə: e:kə t^{hi}:məke:ⁿ əd^hə:rə bənə:kə:
ki c^hu lik^hə li:, mudə: kəl əmə nəhi cəl i
səkəl ə l abə buʔ^hə'mə: əbi rəfəl ə əc^{hi}

je: ko: no: a: nə rə cə nɑ: kɑ: rəkə kə vi tɑ:
kət^hɑ: pər ə (k^hər ɑ: bə, ɑ: l ɔ: cə nɑ: t məkə nə hi)
ti p pə ni : kə e: dɛ: bə kət e: kə ɑ: s ɑ: nə c^hɑ: i kə,
mudɑ: ə pə nɑ: bɛ: r ə mɛ: ... l

fi mə ni ş kər şə pər ə pə huⁿ cə ge: l ə r ə hi : je:
"ki c^hu li k^hə bɑ: kə le: l ə mɑ: t rə 't^hi : mə'
nə hi ə pi t u b^hɑ: şɑ: ɑ: ə b^hi vj ə kt i -kɑ: u cəl ə
sɛ: ho: cɑ: hi : , je: kər ə fi mər ɑ: mɛ: sər vət^hɑ:
ə b^hɑ: v ə ə c^hi l "

ɑ: bə ɽⁿ gə ɛ: ndr ə bɑ: bu: p^hɛ: r ə kə fi ɔ:
t ə ge: dɑ: kər ə t ɑ: fiə tⁿ i : mɑ: n ə dɑ: ri : sⁿ
kşə mɑ: pr ɑ: rt^hə nɑ: kə' le: bə ni l ɑ: r ə
s ə kke: ki : ?

-də ॉ. ɛⁿb^hu kumɑ: r ə siⁿ fiə. vəri : j ə
ri s ɔ: r s ə pər s ə nə. rɑ: ş tri : j ə ə nu vɑ: d ə
mi cə nə, b^hɑ: r ə ti : j ə b^hɑ: şɑ: sⁿ st^hɑ: nə,
mɑ: i su ru: sⁿ pər kə su t r ə- 9986890429

—
ə pə nə mⁿt ə vj ə
edi tori al .st aff .vi de ha @g mail .com pər ə
pə t^hɑ: u l

३.७.६i v ə ɛⁿkər ə- kət^hɑ:- pɑ: t^hər ə

ei və eⁿkər ə

kat^ha:-

part^hər ə

①

कथा- 'पाथर'

ओहि पराधर्मा मे मिथलेश बाबूक मकानक ओड़ा नहि
हल, दूरहिसँ पता चलि जाइत हल, ठोसक कोनो अबाब
नहि। झाँटे-बिहाड़ि मे पहाड़ ओकाँ हाड़, न तस-सँ-मस।
मकान सतेक चर्चित हल - जे टोन्क नामे मिथिला टोन्क
पड़ि गेल।

मिथलेश बाबूक दम्भान, खरिह आन आ धर सभ
बहु भव्य हल - दम्भान आ खरिह आन बँस नमहर।
टोन्क मे कोनो शादी-बिआह हुआर तउ बरिआतिक
भेल हुनकर, दम्भानक आश्रय हल। हुनकर दम्भान
करेको बेटीके कन्यादान करवा चुकल हल। भजनक
समय मे, हुनकर दम्भानक स्वरूप रंगीन भउ जाइत
हल, वसंतक बेयार बहर भगौत हल। चूँकि ओहि
टोन्क मे तेहन कोनो तरहक स्थान नहि हल अतउ कि
कोनो तरहक सामाजिक उत्सवक आयोजन नीक
ओकाँ करल जा सकैत हल, नहि तउ कोनो तरहक
अनवासा हल आ नहि तउ कोनो तरहक स्कूल हल।
हालाँकि एकटा मिडिल स्कूल हल मुदा ओ टोन्क सँ
दूर, बाध मे हल, जेकर कि शादी-बिआह मे कोनो
उपयोगिता नहि हल।

मिथलेश बाबूक अमाना मे मरवान खरिह वाला मन्नाह
सभ मरवानक समय मे, हुनके खरवाजा पर उतरा देने
रहैत हल। टोन्क मे कोनो पंचायती हुआर तउ मिथलेश
बाबूक दम्भान पर पंचायतक बैठाड़ होअर।

भइखरिआ मे अरबन बूढ़ी लाँदि जाइत हल,
तउ चारि-पाँचटा ताँशक पाटी गुलाम-बीबी-सक्का-
दहलाक जगित मे ओझाराएल, अपना ओड़िकें
जीतेबाक दवेदारी मे रड़ी-चौटीक ओर भगाबस।

②

करवनी-काल बीच-बीचमें माहील गरमा जाइत
इल। कोनो-कोनो पार्टी क्षणिक आवेशक बादिमे
भासिया कड ठकटा-पैची करड भागीत इल। लोक
क्षणिक आवेशमें केहन उग्र रूप धारण कड भैत
अहि आ केहन विकट परिस्थिति आबि जाइत अहि।
एकर हेत-मोट उदाहरण एहिठाम दरवार पड़ैत इल।
मुदा, अंतमें सब किहु शान्त भउ जाइत इल।

मिथलेश बाबूक आदत इलन्हि-दू टाइम
चाय पीबाक-भोर आ साँझमें। ओहि टाइम इलान
पर जे कोउ व्यक्ति उपस्थित रहथि, हुनका चाय
मिलनार अनिवार्य बूझू। ताहि हेतु केनको लोक
चाहक ओभे दरवाजा पर पेटकुनिया देन रहथि।

इलानक आंगूरमें खरिहिआन बैस नमहर इल।
खरिहिआनक चारु काते बैली, चम्पा-चम्पी,
गुलाब, सींगहार, अड़हुआ आदि फूलकगाढ़ भागल।
खरिहिआन कम पुष्पवाटिका अधिक बुझाइत इल।
खरिहिआनक चारु काते बाँसक आफरी भागल
आ दूटा गेट इल। दूनू गेट पर अशोककगाढ़-ई
गाढ़ आगान्तुक स्वागतमें सकिरवन तैयार रहैत
इल। केहनो तमसाराएन व्यक्ति हुनकर दरवाजा
पर पहुँचि जाइत इल तउ हुनकर तामस हू-मंतर
भउ जाइत इल। हुनकर इलानक खवामे सुकटा
दोसरे मदिरा मिश्रित इल ओहि मदिराके पान
करलाक उपरान्त मदिरा तामससँ प्रतिक्रिया
कड तामसके उदासीन बना देत इल। खरिहिआनक
एक क्रांतमें चापाकल इल, जेकर अतिम आ मधुर
जलसँ लोक तृप्ति होयत इल।

इलानक अंगलसँ आंगन अरबाक रास्ता इल।

(3)

इस प्रकार पूरबसे दलान आ रुकता धार, उत्तरसे
दूता धार, पश्चिमसे दूता धार आ दक्षिणसे दूता धार—
सभटा पक्का-पौरवरिया-पातन। चाख कातसे धार,
बीचमे आँजान बेसु नमहर। पढ़बरिया आ
उत्तरबरिया कोनमे हत पर अरबाक लौल स्पीड़ी
हल। धार सभ बेस ओल-फैल आ बडु सुन्दर।
धारमे सुख-शांतिक सारिता बहेत हल।

मिथलेश बाबूक स्वभाव बडु नीक, हुनक
स्वभावमे शामिल हल। शांतचित्त, समाजसेवी,
उदारचित्त, परोपकारी, सामाजिक कार्यमे सँदिरवन
आजू रहब, कन्याके शिक्षामे आऊ करसमे विशेष
योजना—सचमुच जो आदमी। तेहने हुनकर
धर्मपत्नी—सुशीला देवी। मिथलेश बाबूक खेती-बाड़ी
बडु विशाल, दरवाजा पर सँदिरवन रुकता महीस
आ रुकता जाय—दूधक लौल। जहियासे ट्रैक्टर
खरीद लौलन्हि ओहि दिनसे बधान बरदविहीन भउ
गेल।

मिथलेश बाबूके दूटा बेटा—नरेश आ गणेश। दूनुटा
बेटा नान्हितारसे बंदमाश—रुकता अगली तउ दोसर
खुरमुच्ची। मिथलेश बाबू कतेक प्रयास करलन्हि—जे
बेटा पढ़ि-लिखि मनुखब बनि आर। मुदा दूनु बेटा
शपथ रवा भैने हल कि सूरज देवता पूरबसे पश्चिममे
हुण्ड भउताह, पढ़ब नहि, चाहे जे किहु भउ आर।
हालाँकि मिथलेश बाबू पढ़बउ खातिर दरवाजा पर
रुकता मास्टर साहेबके सेहा रखलन्हि, मुदा
परिणाम विपरीत रहल। रुतक धरि सफाता मिलल,
जे खीचि-तीरि कउ नरेश आहवाँ तक आ गणेश
सातवाँ तक पढ़िकउ अणुठा दाप कर्मकके धोइ देलक

(4)

आ साक्षर बनि गेल। दू नूटा बेटा टोलक लुच्चा-भफंगाक सत्संगमे पड़िकऽ सुपुत्रसँ परिवर्तित भऽ कुपुत्र बनि गेल। दू नूटा बेटा बाइक भऽ कऽ दिनभरि चौक-चौराहा आ बाजारमे हिड़ियाइत रहैत छल। चौकक चाहक दोकान पर गुल्महरी ढोड़इत आ राजनीति पर बकठेही करैत अपनाक राजनेता सिद्ध करबाक विफल प्रयास करैत। मिर्च-जुबै कऽ ई दिनचर्या बनि चुकल छल। दू नूटा बेटाक क्रियाकलाप दैनिकऽ मिथमेश बाबूक आ हुनक पत्नीक टेंशन बढ़त जाइत छल। अंतमे कनिआ परामर्शी देलखन्हि - "जे नरेशक विवाह कऽ दिओक। शायद, धार-गृहस्थीमे ओझारा कर, सुधरि जाय।" मिथमेश बाबू नरेशक विवाह कऽ देलखन्हि। मुदा नरेश खेती-गृहस्थी देलखबाक बंदोबा कनियामे ओझारा गेल, कनियाकें आगू-पाछू करैत भागल, दिनभरि कनियामे सतल रहैत छल। मतलब कनियाकें बाँडीगार्ड बनि गेल।

गणेशक सेहो विवाह करबाक वयस भऽ गेल छल। गणेशकें पड़ोसक गाम करनौतीमे सकटा दोसर जातिक कन्यासँ प्रेम-प्रसंग चलैत छल। भड़की नवसंस्कृतिक रंगमे रंगल छल जेकरा ऊपर पाश्चात्य सांस्कृतिक मैल जमल छल। फैशनक बरवार भागल छल। भड़की ऊपरसँ गौर मुदा भीतरिया कारी। रुहि प्रेम-प्रसंगक बिहाड़ि कतक बेर उठि चुकल छल। अड़ोस-पड़ोसमे, चौक-चौराहा पर आ मौजी-मेहरमे सेहो कानाफूसी होमऽ भागल छल। रुहि तरहक प्रेम-प्रसंगक चर्चा आंगिक अपेति जेका बहुत तेजीसँ फैलि जाइत अछि। गामक चौक पर सहन खबरिकें भौक नूनगर-चहलगर बनाकऽ खूब सुनाबैत अछि। जेना-आइ दू नूटाकें

(5)
 ओहि बाधमे देवभट्ट, काहि बाजारक सिनेमा हॉलमे
 ओ परसू मेदिरक पहुँचाइमे। मिथलेश बाबूके
 सेहो सहि खबरिके बारेमे एक दिन पता चलि गेल।
 मिथलेश बाबू ओ हुनक पत्नी गणेशकेँ कतेक बेर
 समझौताक प्रयास करलन्हि परञ्च गणेश नहि
 मानलक। अंतमे मिथलेश बाबू मर्माहत भउ गेलाह
 ओ गणेशकेँ बिआह कउ देवभट्टि।

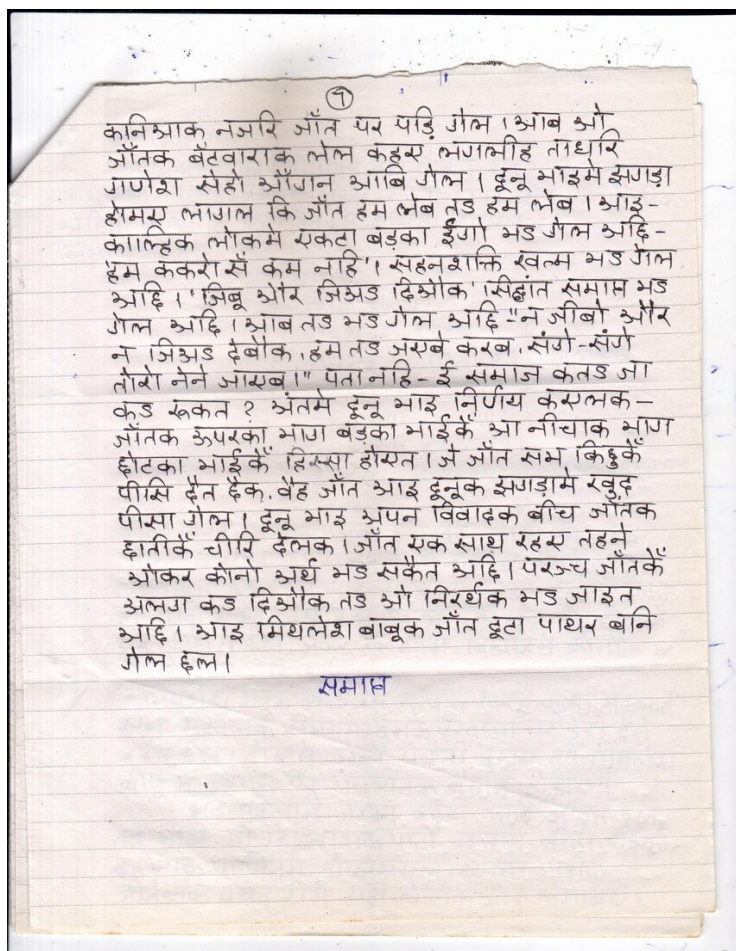
वर्ष धरि धर-गृहस्थी सभ ठीक-ठाक चलि रहल
 छल। बरखक बादमे धरमे खेतपटक सुगन्धुआहत
 होमए लागल। ठून् पुतीह आ सासमे अनबन
 शुरू होमए लागल। करवनों काजक लैल ओ
 करवनों कोनो वस्तुक लैल। धीरे-धीरे ई अनबन
 कहियो-काल महाभारतक रूप भउ लैल छल। धरमे
 अतउ शांतिक सुरिता बहैत छल ओतउ आब
 अशांतिक आगि लागि गेल। भौक चाहैत उनमहर
 बातकेँ परदासैं झोपि कउ ओकरा फूसिबना
 सकैत अछि ओ होत बातमे मिरचाइ भजाकेँ ओकरा
 बतंगड बना सकैत अछि। आधारि भौक परिवार
 ओ समाजमे सामंजस्यताक ओलनहि बीनत
 ताधरि सुरव-शांतिक कल्पना करब असंभव अछि।
 राज-राज कलहसँ ब्रून भए मिथलेश बाबूक
 जलउपेशर हाई रहए लागल। ओ अस्वस्थ भउ
 गेलाह। एक दिनक दिनेक दौरा पडलन्हि ओ कालक
 जालमे समा गेलाह ओ स्वर्णवास भउ गेलाह।
 सहि सदमासँ पीड़ित हुनक पत्नी अस्वस्थ रहए
 भएलीह ओ सेहो एक दिन भगवानक धर विदा
 भउ गेलीह।
 सभ किहु समय पर दुअर तउ नीक भएत अछि

(6)

मुदा समयसँ पूर्व होखब आ समयक उपरान्त तऽ
भोकक दिलमे कचोट होखत अछि। ईश्वरक नियमक
चक्र समयानुकूल धूमैत अछि, सभ किछु नियत
समय पर होखत अछि - समय पर सही, समय पर गमी
आ समय पर बरसान। मुदा हमरा भोकनि स्वार्थसँ
वेग्रीभूत भऽ कऽ प्रकृति सँ साथ झुंझुंझ करैत छी।
ताहि हेतु परिणाम, विपरीत आबि जाइत अछि।

एहि बीच नरेशकँ एकटा बेटा भऽ गेल आ गणेशकँ
एकटा बेटी जन्म भेलक। आब धरक महाभारत
विकराल रूप धारण कऽ भेलक, रोज कोनो-न-कोनो
फसाद, पानि माथसँ ऊपर भेल जा रहल छल।
दूनु भाइ सँही एक-दोसरकँ दरबड नहि चाहैत छल।
अंतमे निर्णाय भेल - रवि दिन पौचटा पंच बजाकऽ
सभ किछुक बँटवारा कऽ देल जाय। रवि दिन साँझसँ
पंच सभ अगलाह - बँटबाक प्रक्रिया शुरू भेल।
खेत-पथारि, कलम-गाड़ी, धर-द्वारि सभ किछुक
बँटवारा भऽ गेल। बडका बेटाकँ तीनटा धर, दोटा
बेटाकँ तीनटा धर, दलान साझिआ आ एकटा धरक
दाम भगारल गेल। काल्हि तक जे सभ किछु एक
जगह छल ओह ओ सभटा दू जगह भऽ गेल, एक-
दोसरसँ सभ किछु अलग भऽ गेल। बँटैत-बँटैत
राति भऽ गेल आ पंच सभ अपन-अपन धर चलि
गेल।

दरवाजा पर सँ नरेश आँगन आयल, अपना हिस्सामे
पड़ल उत्तरबरिया धरक झुंझारि पर पड़ल जाँत पर
ओकर नजरि पड़ि गेल। सरवन धरि जाँतक बँटवारा
नहि भेल छल, जाँतपर ककरो नजरि नहि गेल छल।
नरेश जाँतकँ धरमे राखल भागल, तरवने गणेशक

-ei və ɛʱkər ə, mə.nⁿ.ʃʃʃʃ, se:ktər ə-ɾ, pa:ni :
 tʰki : ke: ni kəʈə, pʰəri :d̪a:b̪a:d̪ə,
 bəl l əb^həgər^hə, ɦəri j a:ɳa: l i :-pət̪r ə-
 shi vshankar 0040@gmail .com

əpənə mⁿt̪əvj ə
 editorial .staff .videha@gmail .com pər ə

pətʰa:u |

२.सो.अ:ऐ :सə ənəci nɦa:rə- pəsəral ə bʰr əmə
kʰət_mə ɦe:t_a: : gəjəl əkə s^n dər bʰəme:

a:ऐ :सə ənəci nɦa:rə

pəsəral ə bʰr əmə kʰət_mə ɦe:t_a: : gəjəl əkə
s^n dər bʰəme:

1

əmi t_a:bʰə bəccənə (Ami tabh Bachchan)
2022 me: pʰe:rə əpənə supərəɦi tə kvi tə
co: 'ka:unə bəne:g_a: kəro:də_pət_i (Kaun
Banega Crorepati)' s^n ɦi :vi :pərə
e:l a:ɦə l e:ɦi "ka:unə bəne:g_a:
kəro:də_pət_i " ke:rə pro:məme: e:kəta:
k^n te:s te:'tə əmi t_a:bʰə bəccənə (Ami tabh
Bachchan KBC)kə s_a:məne: ɦə'ĩtə si :təpərə
bai:s əl ə cʰət_ɦi a: bi gə bi: k^n te:s te:'təs^n
səvəl ə kəʔ rəɦəl ə cʰət_ɦi nəl bi gə bi:
k^n te:s te:'təs^n pu:c^ɦa:i cʰət_ɦi nə-
'e:ɦi me:me:s^n ko:nə vəst_ɦu:me: ɦi :pi :e:sə

ke:rə te:kno:ləʃi: lə:gələ cʰa:i ? ' e:ʃi
sʰge: bæccənə ji: kʰte:s te:ntəke:n cə:ri:tə:
ಆಪ್ತನಾ ದಾಃಿ ಚಹಿ ನಾ |

əmi:tə:bʰə bæccənə e:ʃi səvələkə jəvə:bə
ke: lie: ಆಪ್ತನಾ ದಾಃಿ ತಾ ಚಹಿ ನಾ- 'A)
ತಾಃಿ ಪರಾಃಿ ತರಾ, B) ತೆಲಿ:ವಿಜನಾ, C)
sə:ite:lə:itə, D) 2 ಹಾರಾಕಾ ನಾಃಿ ತಾ' ಸಾಢನಾ:
bə:sələ kʰte:s te:ntə e:ʃi prænəkə jəvə:bəme:
D ಆಪ್ತನಾ ಜಾನಿ: 2 ಹಾರಾಕಾ ನಾಃಿ ತಾ:ke:n
cunə:itə cʰə:tʰi | e:ʃi ಪರಾ bigə bi:
kəʃələkʰi ನಾ ಜೆ: i: jəvə:bə gələtə əchi mudə:
kʰte:s te:ntəke:n e:ʃi ಪರಾ vi:cvə:sə nə:
ʃo:itə cʰa:i | o: kəʃa:i cʰa:i 'əʃa:n hənə:ra:
sʰgə mə:təkə (prə:itʰkə) kəʒ rəʃələ cʰi: ne:n

e:ʃi ಪರಾ bigə bi: kəʃa:itə cʰə:tʰi ನಾ ಜೆ:
əʃa:nkə uttə:ra səcəme: gələtə əchi |
kʰte:s te:ntə pʰe:rə kəʃa:i cʰə:ni ಜೆ: hənə
njə:ʃəme: tʰ i e:ʃə de:kʰəne: rəʃi:jə: tʰ
e:ʃi me: hənə:ra ko:nə gələtə: ? gələtə: tʰ
pə:trəkə:ra səbʰəʃəkə cʰa:i | əmi:tə:bʰə
bæccənə e:ʃi ಪರಾ kəʃa:itə cʰə:tʰi ನಾ-
gələtə: pə:trəkə:ra kəʃa:itə mudə:
no:kəsə:nə tʰ əʃa:nkə bʰe:lə ne:, o: əgu:
kəʃa:itə cʰə:tʰi ನಾ ಜೆ: pʰe:kə kʰəbəri:sʰ
sədi:kʰənə bəcəbəkə cə:ʃi: | o:
kəʃələkʰi ನಾ- 'jə:nə jəʃa:nʰ bʰe:tə: bəto:ri
li: mudə: o:ʃi sʰ pəʃi ne: o:kə:ra cə:kə kəʒ

li: je: i: səhi: c^haxi vɑ: ki naxi" l
pro:mə: ee:jərə kəra:itə so:ni: ti:b^hi:
dva:ra: i: lik^həl ə ge:l ə ka:ipəənə c^həl ə-
'həm səb^hə e:kəta: e:hənə lo:kəke:ⁿ ja:naxi
c^hi: je: həmra: ənəva:iri p^haxi də sənəsəni:
k^həbəri suna:baxi e: l o:hənə lo:kəke:ⁿ
kəme:ⁿtəme: ta:i gə kəru: a: funəkax:^s kəhu:
je:-'jna:nə jəfi:^s b^he:ɬə: bəto:ri li: mudax:
o:hi:^s pəhi ne: o:kəra: ce:kə kəɜ li: je:
i: səhi: c^haxi vɑ: ki naxi" l i: pu:ra:
b^hi:di jo: e:hi liⁿkəpərə de:k^hi səka:itə
c^hi:-

<https://www.youtube.com/watch?v=r5JS2fZU70U>

2

upərəme: hāmə ti:vi: bəlɑ: prəsⁿgə e:hi
le:l ə le:l əhuⁿ je: bərk^hə 2021 me:
prəkax:itə tɑ:ra:nⁿdə j^hɑ: 'tərənə' ji:kə
kəɬ^hi:tə gəɬəl ə sⁿgrəhə "g^hərə-g^hərə i:ɔ:tə
rəhəj ə" ke:rə b^hu:mi ka: pəɬ^həba:kə le:l ə
b^he:ɬəl ə l b^he:ɬəl ə tⁿ pu:ra: po:t^hi: mudax:
hāmə b^hu:mi ke: d^həri rəhəbə l e:hi
sⁿgrəhəme: kul ə du:ta: b^hu:mi ka: c^haxi
pəhi l ə gⁿge:ɬə guⁿənə ji:kə lik^həl ə a:
təkərə bəɬə do:sərə əpəne: le:k^həkə
dva:ra: l tərənəji: əpənə b^hu:mi kəme:
lik^haxi c^hət^hi (pəst^hə-11)- "o:nɑ: gəɬəl əkə

ki c^hu vj a:kə rə nə se:ho: ho: i tə c^ha: i kə l
 je: na: ki c^hu vi dva: nə s: a: hi t j ə p r e: m i: k ə
 ə b: h i m t ə c^hə n i l t a: h i sⁿ h ə m p u r n ə t h
 ə n ə b: h i j n ə r ə h ə l ə c^hi: l v i g ə t ə k ə t e: k o:
 d ə e: k ə sⁿ p ə t r ə - p ə t r i k a: m e:
 c^hi d ə ʃ j a i l ə g ə j ə l ə s ə b: h ə p ə d^hə ʃ b a: k ə
 s u j o: g ə b^he: t ə l ə ə c: h i v a: i h ə h ə m r ə
 l i k^h ə l ə g ə j ə l ə k ə a: d^ha: r ə r ə h ə l ə ə c: h i l
 t a: iⁿ jⁿ g ə j ə l ə k ə v j a: k ə r ə n ə k ə ə n u r u: p ə i:
 g ə j ə l ə s ə b: h ə ə n ə p: h i t ə h o: tⁿ t a: h i l e: l ə
 k s ə m a: c a: h ə b ə

t ə r u n ə j i: k ə l i k^h ə l ə sⁿ i: s p ə ʃ t ə ə c: h i j e: o:
 p ə t r ə - p ə t r i k a: m e: p r ə k a: i t ə g ə j ə l ə
 p ə d^hə ʃ e: h ə n ə l i k^h ə l ə n i l a: tⁿi
 ə m i t a: b: h ə b ə c c ə n ə k e: ⁿ k ə h ə e: p ə d ə ʃ t ə
 c^hə n i - j n a: n ə j ə h a: n sⁿ b^he: t ə e: b ə ʃ o: r i l i:
 m u d a: o: h i sⁿ p ə h i n e: o: k ə r a: c e: k ə k ə ʒ l i:
 j e: i: s ə h i: c^ha: i v a: k i n a: iⁿ l a:
 t a: h i m e: t ə r u n ə j i: p^he: l ə b^hə ʒ g e: l ə c^hə t^hi
 a: e: h i u m r ə m e: j a: k ə ʒ s ə b: h ə m e: h ə n ə t j
 n o: k ə s a: n ə b^hə ʒ g e: l ə n i l l o: n a: h ə m tⁿ
 k ə h ə b ə j e: t ə r u n ə j i: s ə h i: sⁿ k o: n o:
 p ə t r i k a: n a: i p ə d^hə ʃ n e: h e: t a: k a: r ə n ə jⁿ
 p ə d^hə ʃ n e: r ə h i t ə t^hi tⁿ h u n ə k a: j i v ə n ə j^ha:
 k ə v i v ə r ə s i t a: r a: m ə j^ha: m ə d^hu p ə j i: a: d i k ə
 g ə j ə l ə b^he: t ə l ə r ə h i t ə n i a: h u n ə k a:
 g ə j ə l ə k ə v j a: k ə r ə n ə sⁿ p ə r i c ə j ə s e: h o:
 b^he: l ə r ə h i t ə n i l a: c ə r j ə j e: t ə r u n ə j i:

"b^harət̪iː m̪d̪ənə" sənə pət̪ri kəs̪ⁿ juḍə̌lə
c̪ət̪^{hi} aː oː əd̪h̪j̪jənə kərəbameː pəc̪^huəːlə
rəh̪aːi c̪ət̪^{hi} |

gⁿgeːə guⁿjənəjiː əpənə b^huːmi kameː gaːɛːl eː
giːt̪ə geːneː c̪ət̪^{hi} oːhi meː koːnoː nəvə
bət̪ə naxi c̪^haːi | bəsə h̪əm̪r̪aː h̪unəkəs̪ⁿ
eːkəʃaː bət̪ə puc̪^həbəkə əchi jeː jiːvənə
ʃaː, kəvi vərə siːt̪aːr̪am̪ə ʃaː, m̪ədh̪upəjiː
aːdi s̪əb^hə g̪əʃəl əkə vj̪aːkərən̪əpərə g̪əʃəl ə
li k^həneː c̪ət̪^{hi} t̪əi hi s̪aːbeː oːhoː s̪əb^hə
aːd̪^huni kə g̪əʃəl ə pⁿdi t̪ə kəh̪eːt̪aː ki naxi
kəh̪eːt̪aː (deːk^huː p̪ɪst̪^hə-8) |

kulə mi l̪aː kəɜː "g^hərə-g^hərə i joːt̪ə rəh̪əj̪ə"
naːm̪əkə poːt̪^{hi} meː jeː r̪əc̪ən̪aː s̪əb^hə əchi
seː g̪əʃəl ə naxi əchi, kaːrən̪ə oːhi meː
b̪əh̪ərə-kaːp^{hi} j̪aː aːdi jeː g̪əʃəl əkə
ən̪i vaːr̪j̪ə t̪ət̪və c̪^haːi t̪əkərə paːl̪ənə nəhi
b^heːlə c̪^haːi | oː r̪əc̪ən̪aː s̪əb^hə kəvi t̪aː
giːt̪ə aː ki aːnə ki c̪^hu b^həɜː s̪əkaːi eː muḍaː
g̪əʃəl ə naxi əchi | jiːnəkə iː buːʃaːit̪ə
hoːi n̪ə jeː eːhi meː b̪əh̪ərə c̪^haːi oː b̪əh̪ərəkə
ni r̪d̪^haːr̪ən̪ə maːt̪r̪aː s̪əhi t̪ə kəɜː deːt̪^{hi} | |

3

m̪ənoːj̪ə əaṇḍil̪j̪ə keːrə kət̪^{hi} t̪ə g̪əʃəl ə
s̪ⁿgr̪əh̪ə "baːʃəbə b̪əḍəl i rəh̪əl ə c̪^haːi " keːrə
b^huːmi kəkə əⁿə deːk^həl ə jaːeː-- "h̪əm̪r̪aː

le:l ə gəʃəl əme: muk^hj ət^h du:ʈa: tət^{və}
a:vəj əkə əc^{hi}, jəkə rə h̃əm̃ jət^has^hb^həvə
ənupa:l ənə kəra:itə c^{hi}:l prət^həm̃ əc^{hi},
gəʃəl əkə pa:rəmpəri kə eil pəkə a:d^harəpərə,
mət əl a: bəhər ə, rədi:p^hə a: ka:p^{hi}j a:kə
ənupa:l ənə l etəj ə du:ʈa: bi ndupərə h̃əm̃
ch^u:ʈə la:itə c^{hi}:- pəhila i: je:, h̃əm̃
məkət əme: tək^həl l usəkə prəj o: gə nəhi e:
jəka:ⁿ kəra:itə c^{hi}: a: dō:sərə i: je: h̃əm̃
bəhər əkə ənupa:l ənə əⁿkəgəni tⁱ:j ə
pədd^hət i kə bəʃa: e: svərəkə a:d^harəpərə
kəra:itə c^{hi}:l se: e:ʃi ka:rəne: je: h̃əm̃
mā:naxitə c^{hi}: je: tək^həl l usəkə prəj o: gə
kəj əne: gəʃəl əme: ko: no: guṇa: t məkə vⁱdd^{hi}
nəhi ho:itə c^haxi a: jəha:ⁿ d^həri bəhər əkə
səva:l ə c^haxi kə tⁿ mā:tr a:-gəṇəna:kə
udde:ʃj ə i ho: ho:itə c^haxi kə je:
uccarəṇəme: sⁿtul ənə bənəl ə rəhaxi,
jəkə rə ənupa:l ənə h̃əm̃ svərəkə a:d^harəpərə
kərit e: c^{hi}:l dō:sərə a:vəj əkə tət^{və} je:
h̃əm̃ r a: le:l ə əc^{hi} se: əc^{hi} kət^hj ə l e:ʃi
mā:mi l a:me: h̃əm̃ hi ndj i kə ka:l ətəj i:
gəʃəl əka:r ə du:ʃjⁿt ə ku mā: r əkə 's ku:l ə'kə
ənuga:mi: c^{hi}:", (pⁱst^hə-9)

e:ʃi əⁿcəme: səb^hə b^hrəme:-b^hrəmə əc^{hi} mud a:
du: ʈa: nəm̃əhər ə b^hrəməpərə h̃əm̃ ba:ʈə
kə rəbə l pəhila b^hu:mi ka:me: je: bəhər əkə
ənupa:l ənə svərəkə a:d^harəpərə kə rəbə a:kə

baxtə b^helə c^haxi se: ʌk^hirə ki: c^haxi ?
ko:nə c^hndə, ko:nə bəhərə, ko:nə e:hənə
mi:tərə c^haxi je: ki svərəkə ni ʕcitə
ʌd^harəpərə naxi c^haxi | səb^hə c^haxi je:
mut^hrikə c^hndəme: do:he:ke:n liə tⁿ 13-11
ke:rə əl ʌve: o:hi me: ʌro: ni jəməkə
pələnə kərəe: pədə^htə c^haxi | tⁿi je:
ki jo: i: kəhət^hi je: həm svərəkə
ʌd^harəpərə gəəl ə lik^haxitə c^hi: tⁿ
six^hhe: bux^hi liə je: o: suvid^haxvadi:
c^hət^hi ʌ: əpənə: his ʌbe:n baxi rəhəl ə
c^hət^hi kərənə jək^hənə ko:nə: ni ʕcitə
svərəpərə rəcənə: he:tai tⁿ o:
c^hndə:bədd^hə he:tai je:nə: ənuʕtupə, do:ha:
səvaxi ʌ: gəəl ə ʌdi | mudə: jⁿ əni ʕcitə
svərəkə ʌd^harəpərə rəcənə: he:tai tⁿ o:
ʌd^hunikə kəvitə: gixtə ʌdi he:tai |
e:hi b^hu:mi kəkə səb^həsⁿ ʌpət^htijənəkə
baxtə i: je: lex^həkə əpənə kəməxorri:
nukə:bəkə lex^həkə dux^hjⁿtə kumərə ke:rə
nə:mə ləʔ lex^həkə | dux^hjⁿtə kumərə hiⁿdi:
gəəl əme: kət^hjə ke:rə pəri vərtənə
ke:lex^həkə mudə: bəhərəkə sⁿge: | ji: ha:n,
əⁿkəgəni tijə bəhərəkə pələnə kəraxitə |
həm əne:kə t^hə:mə ʌd^haxərənə dəme: c^hi:
və:he: ʌd^haxərənə səb^hə e:hu: t^hə:mə dəʔ
rəhəl ə c^hi: -

ho: gəi: haxi / pi:rə pərvətə /-si:

pi g^həl əni : / c a:fi e :

i sə fi m:l əj ə / se: koxi: gⁿ / g a:
ni kəl əni : / c a:fi e :

e:fi gəjəl ə bəhər ə əc^{hi} 2122 / 2122 / 2122
/ 212 a:bə əfi a:ⁿ səb^hə a:i gəjəl əke:ⁿ upər a:
kəʒ ja:ⁿci səka:i t ə c^{hi} : l

mət ə kəho: a:k a:ə mē:ⁿ kuhər a: g^həna: fi a:i

j əhə ki si: ki: vj əkt j gət ə a:l o:c əna: fi a:i

e:fi gəjəl ə bəhər ə əc^{hi} 2122 / 2122 / 2122
a:bə əfi a:ⁿ səb^hə a:i gəjəl əke:ⁿ upər a: kəʒ
ja:ⁿci səka:i t ə c^{hi} : l

e:kər ə ətj i r i kt ə duʒiⁿt ə kum a:r ək ə a: no:
gəjəl əke:ⁿ əfi a:ⁿ səb^hə əpəne: ja:ⁿci səka:i t ə
c^{hi} : l m a: i t^{hi} l ək ə s v a: b^h a: v ə fi o: i t ə c^h a: i
je: j ək^h ən ə e: kəʒ a: səbu: t ə b^h e: ʃi j a: i t ə c^h a: i
t ək^h ən ə o: d o: s ər ə n a: m ə l əʒ l e: t ə tⁿⁱ
fi mər a: bu: ʒ^h əl ə əc^{hi} je: m ən o: ʒ ə ə a: ŋ d i l j ə
ke: r ə b^h əvi ʃj ək ə p o: t^{hi} : səb^h əm e: əd əm
go:ⁿ d əvi: a: ki a: no: n a: m ə l i: k^h əl ə
b^h e: ʃt ət ə tⁿⁱ fi m ə əfi: ʃ^h a: m ə əd əm
go:ⁿ d əvi: k ə du: ʃa: gəjəl ə a: o:kər ə bəhər ə

de:k^ha: rəhəl ə c^hi:-

gəꣳlə ko: le: cəl o: əbə ga:ⁿvə ke:
di ləkəcə nəꣳ ʔro:ⁿ me:ⁿ

musəl səl ə p^həꣳnə ka: dəmə g^huʔət a: ʃa:i
i nə ədəbi: i dərro:ⁿ me:ⁿ

e:ʃi gəꣳlə bəhərə əc^hi 1222 / 1222 / 1222
/ 1222 a:bə əʃa:ⁿ səb^hə a:i gəꣳlə əke:ⁿ upər a:
kəꣳ ʃa:ⁿci səka:i tə c^hi: l

b^hu:k^hə ke: e:ʃəs a:sə ko: e:ro:-suk^həꣳnə
təkə le: cəl o:

j a: ədəbə ko: mup^həꣳli so:ⁿ ki: əⁿʃumənə təkə
le: cəl o:

e:ʃi gəꣳlə bəhərə əc^hi 2122 / 2122 / 2122
/ 212 a:bə əʃa:ⁿ səb^hə a:i gəꣳlə əke:ⁿ upər a:
kəꣳ ʃa:ⁿci səka:i tə c^hi: l

kul ə mi l a: kəꣳ de:k^hi: t:ⁿ mənəꣳ əaŋdi l j ə
əpənə kəmjo:ri:ke:ⁿ duʃjⁿtə kumə: rəpər ə

a:ro:pi tə kəʒ bʰrəmə pəsɑ:rəne: cʰətʰi |
pɑ:tʰəkəkə:n təj ə kərəbɑ:kə cʰəni je: e:fənə
bʰrəmi tə ləkʰəkə kexrə rəcənɑ: sʰge: ki:
kərəbɑ:kə cɑ:hi: | kulə mi lɑ: kəʒ ekə
bexrə pʰexrə fəmə kəhi: je: "bɑ:ʒəbə bədəli
rəfəl ə cʰɑ:i " nɑ:məkə portʰi:me: je:
rəcənɑ: səbʰə əchi se: gəʒəl ə nɑ:i əchi
kɑ:rəŋə e:hi me: bəfərəkə pɑ:lənə nɑ:i
əchi | o: rəcənɑ: səbʰə kəvitɑ:, gi:tə a:
ki ɑ:nə ki cʰu bʰəʒ səkɑ:ie: mɪdɑ: gəʒəl ə
nɑ:i əchi |

4

"nəbə juddʰəkə ɔ:riɑ:nə" i: portʰi: cʰəni
pre:məcʰdə pʰkəʒəkə:n | e:hi me: sʰkəli tə
rəcənɑ: səbʰəkə:n fəmrɑ: "kətʰi tə gəʒəl ə"
kəfəbɑ:me: se:fio: lɑ:ʒə fio:itə əchi | e:hi
portʰi:kə bʰu:mi kɑ: ləkʰəkə cʰətʰi
kəmələmə:fənə cunnu: | cunnu:ʒi:kə
kətʰi tə gəʒəl ə sʰgrəfəkə ɑ:l ɔ:cənɑ: fəmə kəʒ
cukəl ə cʰi: a: je: pəɖʰəne: fietɑ:fə se:
buʒʰite: fietɑ:fə je: cunnu:ʒi:kə likʰəl ə
bʰu:mi kɑ: bəlɑ: portʰi:kə rəcənɑ:kə stərə
kə:fənə fietɑ:i kʰɑ:sə kəʒ ʒəkʰənə ki
o:kəra: ʒəkʰənə gəʒəl ə kəfəl ə ge:lə fio: |
kulə mi lɑ: kəʒ buʒʰie: ge:lə fietɑ:i je:
əfiu: portʰi:kə rəcənɑ: səbʰə gəʒəl ə nɑ:i
əchi |

5

"ʈaːŋgəl ə mɔːl aːj əmɔ rəʊdə" iː kətʰi tə
gəʊl ə sˈgrəɦə cʰəni rəːmɛːvər ə ni ɕaːntə
jiːkə l eɦi pɔːtʰiːmɛː kul ə dʊː ʈaː
bʰuːmi kəː əcʰi pəɦi l ə rəːmɔl ɔːcənə
ʈaːkurəjiːkə aː dɔːsər ə ni ɕaːntəjiːkə
əpənəː l sˈgəɦi -sˈgə ɕaːrədaː si nɦaːjiːkə
aːi r vəcənə s eːɦoː cʰaːi kə pɔːtʰiːkə
pəcʰi l aː kəbʰər ə peːjəpər ə l
rəːmɔl ɔːcənəjiː əpənə bʰuːmi kəːmɛː li kʰaːi
cʰətʰi jeː " mətəl aː kəpʰi j aː bəɦər ə aːdi
eːkər ə bəːdʰaː nəɦi ɦoːi tə cʰaːi kə" (pɔːstʰə-
6), rəːmɔl ɔːcənə jiː gəʊl ə vi dʰaːkə nəɦi
cʰəl aɦə təi j ɔː eːɦənə bəːtə
s aːɦəsəpuːr vəkə liːkʰi səkaːi tə cʰəl aɦə l
rəːmɛːvərəjiː əpənə bʰuːmi kəːmɛː li kʰaːi
cʰətʰi jeː " t aːi n bəɦər ə (cʰndə)kə
dɔːsti eːn jəɦi lə rəɦi tɔː kɔːnɔː bʰaːsəːmɛː
li kʰəl ə gəʊl ə eːreːstʰə aː suːndər ə bʰə'
jaːi cʰə", (pɔːstʰə-9), aː iː bəːtə səɦiː cʰaːi
mudəː dukʰə ətəbeː jeː rəːmɛːvər ə jiːkə
kətʰi tə gəʊl ə səbʰəːmɛː bəɦər əkə kɔːnɔː
ʈoːsə prəːmɔːnə nəɦi bʰeːtəl ə l jəːtrə-kut rə
bəɦəreː miːrəkə prəːvaɦə sənə buːɦənəː
jaːi tə cʰaːi mudəː ɔːɦoː kɔːnɔː s aːj aːsə
ruːpəːmɛː nəɦi cʰaːi l sˈbʰəvətʰ aːneː jəkəːn
ni ɕaːntəjiː i eːɦə buːɦaːi cʰətʰi jeː jeːɦənə
pəːntiː li kʰaː geːl aːi səeːɦə bəɦər ə (cʰndə)

b^həḍ ge:l a: i l

ku l ə mi l a: kəḍ əhu: po:t^{hi} :kə rəcəna: səb^hə
gəḷ ə nəhi əc^{hi} ka:rəṇə e:hi me: bəhərəkə
pa:l ənə naxi əc^{hi} l mudā: hāmra: i:
mā:nəba:mē: ko: no: sⁿko: cə nəhi je: e:hi
sⁿgrəhə rəcəna: səb^həme: ka:p^{hi} ja: o:
rədi: p^hə ni: kə jəka: ⁿ ni rva:hə kə: l ə ge: l ə
c^ha: i (ki c^hu əpəva: də c^ho: də^o) l tⁿi
hāmra: nəḥəri me: mā: t^{hi} li: me: kə t^{hi} tə
gəḷ əkə je: e: k^hə l a: c^ha: i t^ahi me: i:
po:t^{hi} : əc^{hi} l sud^ha: ^{eu} e: k^hərə ca: ud^həri: .
ba: ba: ba: i dji əna: t^hə, ərəvi ndə t^ha: ku rə e: vⁿ
ba: i ku ^thə j^ha: ba: də i: pa: ⁿcəmə e: hənə
lo: kə c^hə t^{hi} ji nəkərə rəcəna: kəmmē:
me: hənə tⁱ sⁿ gəḷ ə bəni səka: i e: l jⁿ
hāmra bə tə ni e: ⁿtə ji: l əgə kəhi jo:
pəhuⁿ cəni tⁿ jəru: rə o: e:hi bə tə pə rə
ga: urə kə rə t^{hi} l

e:hi po:t^{hi} : me: e: a: rə dā: si n^ha: ji: kə
a: e: i rva: cə nə ki: mā: ni kəḍ le: l ə ge: l ə
c^ha: i se: nəhi pə t^a : l jⁿ sⁿgi: təkə ko: no:
po:t^{hi} : pə rə e: a: rə dā: ji: kə və cə nə rəhi t^a ni
tⁿ o: mā: nəba: kə bə d^h jə t^a : hāmra:
rə hā: i tə mudā: e: hənə naxi c^ha: i je:
e: a: rə dā: si n^ha: ji: kə li k^hə l a: sⁿ ko: no:
rə cə nā: gəḷ ə me: bə də li je: t^a i l ku l ə
mi l a: kəḍ dē: k^{hi} : tⁿ rā: me: e: və rə ji: kə

rəcənɑ: gəʃəl ə tⁿ nəhi c^həni mɪdɑ:
gəʃəl əsⁿ be:si: dʊrɔ: nəhi c^həni l

6

"səʃənɑ: si ne:ʃi jɑ:" ke:rə le:k^həkə c^hət^{hi}
sətⁱ:cə sɑ:ʃənə l e:ʃi pɔ:t^{hi} me: gi:tə
be:si: əc^{hi} ɑ: e:ʃənə rəcənɑ: jəkərɑ: gəʃəl ə
kəʃəl ə ge:l ə c^hɑ:ɪ se: kəm ə l ɔ:nɑ: i:
səb^hə gəʃəl ə c^hɑ:ɪ ʃo: nɑ:ɪ l e:ʃi
pɔ:t^{hi} me: kul ə dʊ: tɑ: b^hu:mi kɑ: əc^{hi}
pəʃi lə əji tə ɑ:jɑ:də ɑ: dɔ:sərə le:k^həkə
ke:rə əpənə: l svəb^hɑ:vət^h jək^hənə b^hu:mi kɑ:
le:k^həkə əji tə ɑ:jɑ:də c^hət^{hi} ɔ:
upən jɑ:s ɔ:ke:ⁿ gəʃəl ə kəʃi səkɑ:ɪ tə
c^hət^{hi}, kɔ:nɔ: b^hɑ:ɪ:ɪ bɑ:tə nɑ:ɪ l i:
spəʃtə əc^{hi} je: e:ʃi pɔ:t^{hi} me: gəʃəl ə
vi d^hɑ:kə kɔ:nɔ: rəcənɑ: nɑ:ɪ əc^{hi} l

7

"sve:də-rɑ:gə" i: kət^{hi} tə gəʃəl ə sⁿgrəʃə
d^{hi} rɛndrə pre:mər si ji:kə sⁿpɑ:dənə me:
prəkɑ:ɪ tə b^he:l ə c^həni l e:ʃi pɔ:t^{hi} me:
ne:pɑ:l əkə juvɑ: səb^həʃəkə rəcənɑ: səb^hə
gəʃəl əkə nɑ:məsⁿ ɑ:e:l ə əc^{hi} l e:ʃi juvɑ:
səb^hə me:sⁿ ki c^hu juvɑ: me:ʃənətⁱ: b^həʒ
səkɑ:ɪ c^həl ɑ:ʃə mɪdɑ: ɔ: səb^hə
pre:mər si ji:kə pəsɑ:r əl ə b^hrənə me: p^{hn}s əl ə
c^hət^{hi} l ɑ:i ʃəm ə ki ki j ɔ: juvɑ: səb^hə ke:ⁿ

i: kəhi utsa:hi tə kəʒ səkai:tə cʰi: je:
 cəl u: ka:l hi bʰe:ne: i: səbʰə mə:ʃənəti
 kərət a: l mudə: əpənə kəm̩jo:ri:
 nukə:bəkə əcʰi tʰi juvo: səbʰə mə:ʃənəti
 naxi kərətʰi e:ʃənə bə:tə so:cəbə
 s:əhi tʃə sʰge: cʰəl ə ʃe:təi l juva:
 səbʰəkə:n mə:ʃənəti kərəbəkə cə:hi: mudə:
 e:ʃi sʰgrəʃəmə: pre:mər si:ji: əpənə bʰrəmə,
 əpənə kəm̩jo:ri:ke:n ne:pəl əkə juva:
 ləkʰəkəpərə lə:di de:ne: cʰətʰi a:
 umme:də kəraxi cʰətʰi je: juva:kə
 kəm̩jo:ri: bəʃənne: ʃəm̩ surəkʃitə bəci
 jə:ebəl ʃi nəkə ki cʰu bʰrəmə, kəm̩jo:ri: a:
 kuʰtʰa: ʃi nəke: likʰəl ə bʰu:mi kəme:
 bʰe:təi e: l pəstʰə- 13 pərə pre:mər si:ji:
 likʰaxi cʰətʰi - "tətʰəpi prəcnə utʰaxitə
 əcʰi je: jəkəra: ʃəm̩ gəʃəl ə kəhi rəʃəl ə
 cʰi jaxikə vaxi je: rəcnə: səbʰə e:ʃi me:
 səngrəʃitə əcʰi se: ki: gəʃəl e:
 cʰi jaxikə? jʰ a:isʰ de:dʰə dəəkə pəʃi ne:
 i: prəcnə əbaxitə tʰi e:kə nəjəri de:kʰi təʃi n
 ke:ox kəhi, dʃitə:-bi l kul ə, i: gəʃəl e:
 cʰi jaxikə l mudə: pəcʰi l a: səməj ə
 bəgəj ə-baxi a: antəri kə guṇəvət təpərə
 mət rə nəʃi bʰəʒ gəʃəl əkə gəni təpərə se:ʃo:
 ki cʰu kaxə ʃo:bəʒ l a:gəl ə cʰaxikə l a:
 jəkʰənə gəni ti:ji ə sut rəsəbʰəkə
 kʰa:n cəpərə ko:nox rəcnə: durustə nəʃi

baxi s a i t ə c^h a i k ə tⁿ o : k ə r a : g ə j ə l ə
k ə h ə b a : sⁿ p ə r ə h e : ʔ ə k ə e : n i h a r ə e : k ə ʔ a :
j ə m a : t ə s e : h o : s ə k r i j ə ə c^h i s ə m p r ə t i l
o : h i j ə m a : t ə k ə v i c a r ə a : ə b^h i j a n ə k ə s e : h o :
s ə m m a : n ə k ə r a i t ə c^h i : h ə m ə l h ə m ə r ə
d^h a : r ə ʔ a : ə c^h i j e : s u t r ə b ə d d^h ə k a : ʔ ə k ə
ə b^h i a : s ə k a : l a n t ə r ə m e : v i c e : s ə
g ə t i c i : l ə t a : k ə m a r g ə s e : h o : p r a : p t ə
k ə r ə t ə l

k o : n o : p^h ə s ə l ə k ə b i : ʔ ə k ə t ə h u sⁿ a e : l ə h u ə e :
j a : h i j ə m i : n ə m e : o : k ə r a : b u n ə l ə g e : l ə
c^h a i k ə o : h i m a : ʔ i k ə u r v ə r a : c ə k t i e : vⁿ
r a : u d ə - b ə s a t ə o : k ə r a : j a : h i r u : p e :ⁿ
j ə n ə m ə ʔ , p ə n ə p ə ʔ a : p^h a : u d a : e : m e : p r ə b^h a : v ə
p a : d ə ʔ t ə c^h a i k ə s e : o : h i p^h ə s ə l ə k ə g u ʔ ə
h o : i t ə c^h a i k ə l i : p r a : k t i k ə n i j ə m ə
c^h i j a i k ə l m a : i t^h i l i : b^h a : s a : k ə s v ə r u : p ə ,
s u g ə n d^h ə a : s a : u s t^h ə v ə g ə j ə l ə k e :ⁿ k o : n ə
r u : p e :ⁿ ə n g e : j ə n e : ə c^h i a : s ə m ə j ə - k r ə m ə m e :
h o : i t ə r ə h ə l ə b a : u g ə k iⁿ v a : r o : p ə n i : sⁿ
h ə r i a i t ə g ə j ə l ə - v a : k s ə m e : k o : n ə t ə r ə h ə k ə
p^h ə l ə l a : g ə l ə ə c^h i : u e : h ə m a : i t^h i l i :
g ə j ə l ə k ə s u c c a : s u a : d ə a : s v ə r u : p ə b^h ə ʔ
s ə k a i t ə c^h a i k ə l a i jⁿ pⁿ . j i : v ə n ə j^h a :
s ə d j ə p r a : r ə m b^h i k ə g ə j ə l ə k a : r ə l o : k ə n i
ə p ə n ə m a : n ə s ə k ə m a : ʔ i m e : s a : n i k ə ʔ
m a : i t^h i l i : k ə c a : n c ə r ə m e : g ə j ə l ə k ə b a : u g ə
n ə h i k ə e : n e : r ə h i t ə t^h i tⁿ j a : n i n ə h i

s o:məde:və.   s i j a:r a:mə   jʰa: 's ə r ə s ə'.
kəl a:nəndə bʰəttə. rəvi:ndrənəxtʰə tʰa:kurə.
dəŋ. rəje:ndrə vi mələ. dəŋ. t a:r a:nəndə
vi j o:x i:z. pʰəjəl urrəḥəma:nə fā:ami:z. dəŋ.
r a:məc a:i t ənj ə   dʰi:r əjə. jəgədi:əcəndrə
tʰa:kurə 'əni l ə'. dəŋ. dʰi:r e:ndrə dʰi:r ə.
dʰi:r e:ndrə dʰi:r əjə. jənərdənə l əl ənə. dəŋ.
də:vəəcəkə rə nəvi:nə. r a:məbʰə r o:s ə k a:p ədi
'bʰ r əmər ə'. dəŋ. vi bʰu:t j a:nəndə. dəŋ.
r a:məde:və jʰa: b a:b a: v a: i d j ən axtʰə. dəŋ.
əc:pʰa:l i k a: v ə r m a:z. dəŋ. k ə m ə l ə m o:ḥ ə n ə
c u n n u:z. dəŋ. n ə r e: n d r ə. r o:ḥ ə n ə j ə n ə k ə p u r i:z.
əj i t ə a j a: d ə. j i j a: u r r ə ḥ ə m a: n ə j a: pʰə r i:z.
əc:kə dət t ə s ə d j əc ə r ə c ə n a: k a: r ə l o: k ə n i
g ə j ə l ə n a: m ə sⁿ k i cʰ u l i kʰ ə b a: k ə s a:ḥ ə s ə
k ə r i t ə t^hi v a: n ə h i ! jⁿ u l l i kʰ i t ə
s a:ḥ i t j ə k a: r ə s ə bʰ ə k ə ə t j i r i k t o: s a: i k ə d ə ŋ
r ə c ə n a: dʰə r m i: g ə j ə l ə m e: k ə l ə m ə n ə h i
bʰn j a: i t ə r ə h i t ə t^hi tⁿ r a: j i: v ə r ə j ə n ə
m i c r ə. n ə v ə l ə c r i: p ə n k ə j ə. d i: p ə n a: r a: j ə n ə
v i d j a: r t^hi:z. a: e i s ə ə n ə c i n ḥ a: r ə. m a: i t^hi l ə
p r ə c a: n t ə. p r ə d i: p ə p a: s p ə. ə m i t ə m i c r ə.
k u n d ə n ə k u m a: r ə k ə r n ə. b a: l ə m u k u n d ə.
ə bʰ i l a: s ə tʰ a: k u r ə. s u m i t ə m i c r ə a: d i s ə n ə
r ə c ə n a: k a: r ə j a: n i n ə h i g ə j ə l ə ə dʰ i j ə j ə n ə
l e: kʰ ə n ə d i s ə p r ə v u t ə bʰ ə z p ə b i t ə t^hi v a:
n ə h i | "

f u n ə k ə r ə   e:ḥ i   bʰ u: m i k a: k ə   c u r u a: t ə m e:

e:hənə jəmʌtə ke:rə cərcə: kəra: cʰətʰi
je: bi na: ni jəm rəcənə:ke:n gəʔəl ə
kəhəba:s^n pərəhe:ʔə kəra:ie: mudə:
pre:mərʃi ji:mə: et:ekə sə:həsə ki:ekə ne:
cʰəni je: o: bi na: nə:mə likʰəne: cərcə:
kəra: cʰətʰi | sə:hi tʃəme: cʰətʰi t^n
ekə:u pa:uə: sə:həsə rəhəba:kə cə:hi:
pre:mərʃi ji: ləgə | bʰu:mi kəkə dəsərə
bʰa:gəme: pre:mərʃi ji: gəʔəl əkə
i tʃi həsəke:n gəl ətə kərəba:kə kutʃi tə
prəjəsə ke:l ə:hə əcʰi | e:hi prəsʰgəme:
mə:itʰi li: gəʔəl əkə kə:ʔə se:ho:
sə:r vəʔəni kə əcʰi a: prəmərʃi ji:kə kətʰənə
se:ho: həm də:l əhu^n | pa:ʰəkə təjə kəʔ
l et:ə:hə |

e:kərə ətʃi ri ktə əhi: bʰu:mi kə:me:
pre:mərʃi ji: likʰa: cʰətʰi (pʌstʰə-14)-
"mudə: o:kəra: (rəcənə:ke:n) kʰa:ri ʔə
kərəba:kə kərəba:kə ədʰi kə:rə və:
sə:mərtʰjə kəkəro: nəhi rəha:itə
cʰa:ikə | " e:hi kətʰənəkə ki: mətəl əbə
cʰa:i se: həmərə: nəhi bu:ʰa:elə |
rəcənə:ke:n ki jo: kʰa:ri ʔə kəie: ne:
səkə:ie: mudə: ko: no: rəcənə:ke:n l e:kʰəkə
jəbərədəstʃi: l e:bəl ə ləgə: kəʔ pərəsəba:kə
prəjəsə kəra: cʰətʰi t^n o:hi l e:bəl əke:n
kʰa:ri ʔə kərəba:kə ədʰi kə:rə səmi:kʃəkə-
al o:cəkəke:n jəru:rə də:lə ge:lə cʰa:i

səməʃə dvɑːrɑː l aː t̪ʰi iː kəʃəbɑːmɛː
kɔːnoː s̪ʰkɔːcə nɑːi jɛː ɛːʃi pɔːt̪ʰiːkə
rəcənɑː gəʃəl əkə mɑːpəd̪ʰd̪əpərə nɑːi əc̪ʰi l

cʰoːʃə kɑːl ək̪ʰnd̪ə l eːl ə prɛːmərʃi ʃiː ni mɑːʃi
l ɛːt̪ɑːʃə mɪdɑː b̪ʰəvi ʃj əmɛː jək̪ʰənə
mɛːʃənət̪iː j uvaː səb̪ʰəʃəkə p̪ʰaːʋə rəʃət̪ɑːi
t̪ək̪ʰənə ʃunəkərə kɑːʃəkə nɑːmɔːni ɛːnə
nəʃi bəcət̪əni l

8

"vi ɛːvəgrɑːmkə bəl i vɛːd̪iːpərə" iː kət̪ʰi t̪ə
gəʃəl ə s̪ʰgrəʃə c̪ʰəni əʃi t̪ə ɑːjɑːd̪ə kɛːrəl
ɛːʃi pɔːt̪ʰiːmɛː kɔːnoː b̪ʰuːmi kɑː nɑːi
əc̪ʰi l ɑːnə l oːkəkə kət̪ʰi t̪ə gəʃəl əpərə
l iːk̪ʰəː bəl ɑː s̪ʰgrəʃəməː b̪ʰuːmi kɑː
l iːk̪ʰəː bəl ɑː əʃi t̪əʃiː əpənə s̪ʰgrəʃəməː
kɔːnoː b̪ʰuːmi kɑː ki ɛː nɛː d̪ɛːl ɑːʃə sɛː
bɑːt̪ə j̪ⁿ gəʃəl əkə nɑːm̪pərə ki c̪ʰuoː l iːk̪ʰi
d̪ɛːb̪əː bəl ɑː l oːkə səb̪ʰə buːʃi jɑːː t̪ⁿ
ɑːd̪ɑː s̪əməs jɑː oːʃi t̪ʰɑːm̪ k̪ʰət̪m̪ b̪ʰəʒ
jɛːt̪ɑːi l ɛːʃi s̪ʰgrəʃə rəcənɑː səb̪ʰə sɛːʃoː
gəʃəl ə nɑːi əc̪ʰi l

9

ʃəmə pəʃi nɛːʃoː kəʃənɛː c̪ʰiː jɛː vj əkt̪i gət̪ə
t̪ɑːʋəpərə ʃəməraː kɔːnoː ɑːjɑːd̪ə ki
bərəbɑːd̪ə rəcənɑːs̪ⁿ d̪i k̪kət̪ə nɑːi əc̪ʰi l

e:kəʈa: pa:tʰəkə t̪a:ʊrəpərə h̃əm̃ o:kəro:
səbʰake:n̄ pəɖʰə̃t̪ə cʰi:l̄ h̃əm̃ra: di k̪kət̪ə
t̪əkʰənə h̃o:ie: j̪əkʰənə ki ko:n̄o: vi dʰa:kə
na:m̃pərə bʰr̃əm̃ pəs̪a:r̪əl̪ə j̪ait̪ə cʰa:i l̄
əpənə k̃əm̃j̪o:ri:ke:n̄ nuke:b̪a:kə le:l̪ə
vi dʰa:kə ni j̪əm̃ s̃nge: m̃əʈa:kə k̃æ:l̪ə j̪ait̪ə
cʰa:i l̄ up̃ərəm̃e: j̪ət̪e:kə po:t̪hi: j̪ət̪e:kə
le:kʰəkə ke:r̪ə na:m̃ h̃əm̃ g̃əne:l̪əʃuⁿ se:
səbʰə əpənə k̃əm̃j̪o:ri: nuke:b̪a:kə le:l̪ə
bʰr̃əm̃ pəs̪a:r̪ane: cʰət̪hi l̄ a:b̪ə p̃əca:s̪ə-
s̃əe: r̃əc̃ən̄a: cʰa:i t̪ⁿ ko:ne: ne: ko:n̄o:
r̃əc̃ən̄a: k̃ət̪ʰj̪ə fi s̃a:be:n̄ ni:kə fi:be:
k̃ər̃ət̪a:i, ki cʰu pa:n̄ti ni:kə l̪əg̃əbe:
k̃ər̃ət̪a:i m̃uda: t̪ək̃ərə na:m̃ g̃əʈ̪e: t̪a:
ki e:kə? k̃əvi t̪a: r̃a:kʰi li ə na:m̃ j̪əkʰənə
ni j̪əm̃ ke:r̪ə pa:l̪ənə k̃ər̃it̪e: na:i cʰi:
t̪əkʰənə o: g̃əʈ̪ə ko:n̄a: ? ñəm̃ʰər̃ə-
ñəm̃ʰər̃ə bʰu:mi ka: li kʰəl̪ə j̪a:ie: m̃uda: j̪ⁿ
e:ka:ʊ pa:n̄ti o:ʰi me: əpənə k̃əm̃j̪o:ri:ke
b̪a:re:me: li:kʰi de:l̪ə j̪a:e: t̪ⁿ e:ʰənə
t̪ʰo:ɖə̃ cʰa:i je: ko:n̄o: pa:tʰəkə ki ko:n̄o:
al̪o:c̃əkə le:kʰəkəke:r̪ⁿ p̃h̃a:n̄si: l̪əga:
de:t̪a:i l̄ m̃uda: j̪ⁿ i: səbʰə əʰi na: bʰr̃əm̃
p̃əs̪a:r̪a:it̪ə r̃əʃ̃ət̪a: t̪ⁿ ko:n̄o: ne: ko:n̄o:
al̪o:c̃əkə fi ñəka: səbʰake:r̪ⁿ ñəpa:it̪ə
r̃əʃ̃ət̪ə, a: əʰi na: be:k̃a:r̪ə k̃əʰa:it̪ə r̃əʃ̃ət̪ə l̄
le:kʰəkə əpənə k̃əm̃j̪o:ri:ke:n̄ s̃a:r̪ṽəni k̃ə
k̃əra:it̪ə r̃əc̃ən̄a: li:kʰət̪hi i: be:si:

i m:nəḍarə o: s a:həsi: ka:ə fi:t a:i l

gəjəl ə ni j əm j əd i s əb^hə l e:l ə c^ha:i tⁿ
o:kə r ə c^hu:tə s e:fo: s əb^hə l e:l ə c^ha:i l
mudə: c^hu:təkə upə j o:gə v əe:hə kəʔ s ək a:i e:
je: ki ənu e: s i t ə f o:t^hi l b a:ⁿki: a:l ə s i:
l o:kə l e:l ə c^hu:tə ki: a: ni j əm ki: ?

—

əpənə m^təvj ə
editorial.staff.videha@gmail.com pərə
pə^təu l

३.प०dj ə kʰəŋdə

३.१.राज० ki ɕo:r ə mi ɕr ə- kəhu:, upər a:gə
di əi kəkər a: ?

३.२.६i və kumər ə jʰa: tɪ l l u: - ३ tɑ: pədj ə

३.३.səmtɑ: kumər i:- mi t^hil a: hən̄mər ə

३.४.dɑ: j i j a:ur ə r əhəma:nə j a:pʰər i:- २ tɑ:
a:jɑ:də gəʃəl ə

ॐ.ॐ.ॐ.ॐ ki ॐ.ॐ.ॐ mi ॐ.ॐ- kəhu: . upə.ə:gə
di ॐi kəkə.ə. ?

ॐ.ॐ.ॐ ki ॐ.ॐ.ॐ mi ॐ.ॐ.
ri.ṭaj ər də ci.ṭp^hə je.nər.əl ə m̐.ri ne.ṭər ə (i.ṭ).
bi.ṭ.e:s.ə.e:n.ə.e:l ə.(muk^hj a:l əj ə).
di.lli.ṭ.g.ə:m̐- ər.e.rə di.ṭhə, po.ṭ. ər.e.rə fi.ṭə.
m̐d^hub.əni :

kəhu: .upə.ə:gə di ॐi kəkə.ə. ?

l əj ə ṭi mi rə -p.ə: ṭrə, c^hi: g^hu:mi
rəh̐əl ə.

b^hər.əb.ə: kə əc^hi i: i.ṭo: ṭə sⁿ.

b^həri kə'jək^həne: b̐əndə kə.ə.ṭi.ṭə c^hi: .

ṭə.m̐ b^həri ja: i c^hə, ko: no: be.ṭo:ṭə sⁿ l

sⁿ

i jo: tə -ənɦa: rəkə -səmbənd^hə ke:

so: ɦəra: bəj ə le:l ə kəɦi a:ɦnɦi ki nəka:
?

e:ɦi , o:ɦəro: tə ke: le:l ə puni .

kəɦu:, upəra: gə di a:ɦnɦi ki nəka: ?

bə: dəri bi la: ge:l a:ɦ fiət^ɦi j a: mē:

c^ha:ɦi suk^ha: rəɦəl ə , k^he:tə mē: d^ha: nə.

mē: g^hə ni pət^ht a: b^he:l ə, ge:l ə kətə ' ?

bərasəj ə, da:ɦi kə d^ha: nə mē: pra: ɦə l

də:k^ɦi li a:ɦ, c^ha:ɦi ke:ɦənə b^he:l ə ?

ɦəl əva: ɦəkə ənəs o: ɦa:ⁿ tə, nək^həra: .

ki nəka: kəɦi a:ɦnɦi ? ki: kəɦi a:ɦnɦi
?

kəhu: . upəra: gə di əi kəkəra: ?

pu:rvə ka: ləkə ni: kə kətə:ko: .

tuʃəl ə ja: i tə əc^{hi} pərəmpəra: .

nəhi buʃ^ha: i tə əc^{hi} . ki nəka: kəhi
a:ri nfi .

kəhu: . upəra: gə di əi kəkəra: ?

b^ha:i bā:ⁿ tə jəmi: nəkə əṇəkura mə: .

usəra: fi: k^he:tə 'pədəṽl ə bək^həra: .

kəhu: . upəra: gə di əi kəkəra: ?

lukk^{hi}: ga: c^hə pərə a:mə k^ho: d^{hi} .

əpəne: sⁿ kəra:i c^hə. bā:ⁿ tə-bək^həra:

kəhu: . upəra: gə di əi kəkəra: ?

ənuma: no: ne: b^hə' pəba:itə c^hai.

b^hə'je:tai kək^hənə d^hərət̪i: -kⁿpənə.

bəji t̪o: nəhi c^hət̪^{hi} .vəsund^hərɑ:

ho: it̪ə c^hənhi ki e:kə. kɑ:ⁿ pəjə ke:
mənə ?

ki nəka: pu:c^{hi} ənhi ? ke: ki: kəhət̪ɑ:
?

i: upərɑ: gə. ki e:kə ki o: sunət̪ɑ: ?

bəjo:ne: bi nu. durb^hɑ: gjə a:bi .

ki e:kə be:sɑ: ha:it̪ə əc^{hi} rəgəd̪ə ʈ ?

həmərɑ: d̪i sə sⁿ ne:o:ⁿt̪ə c^həlɑ:i ki: ?

kəhu: .upərɑ: gə d̪i əi kəkərɑ: ?

kəe:go: t̪ə əⁿd^həvi evɑ: səkə d̪vɑ: re:.

dəgəmgɑ: e:l ə. mi t^hi lɑ: -mɑ: t^həkə pɑ:
gə.

vɑ:i jnɑ: ni kə sɔ: cə ənəsɔ: fɑ:ːn tə c^hənhi
ji nəkɑ: .

funəkərə durb^hɑ: gəkə jɑ: gəl ə b^hɑ: gəl

vi jnɑ: nə pərə vi evɑ: sə nəhi ji nəkɑ:
.

kəhu: upərə: gə di a:ɪnhi ki nəkɑ: ?

təpətə cɑ: fə pi bɑ:ɪtə kɑ: lə.

pɑ: ki jɑ: itə c^hənhi mufə ji nəkɑ: .

əhi :ːn kəhu: o: ki : kərətɑ: ?

jɑ: kə' upərə: gə de:t^hi nfə ki nəkɑ: ?

tɑ: mi -ko: dʌ̃f kʰe:tə fʌm r o: pəl əhuⁿ.

ugi ge:lə əpəne: sⁿ kʰəgəra: .

kəhu:, upəra: gə di əi kəkəra: ?

si ne:fə kətəe: sⁿ gʰo: ri di əi ?

tʃi ləko: dʌ̃, mɑ: cʰə ,məkʰɑ: nə mə: .

ge:lə kətəe: o: əpənɑ:itʃi: ?

pərəsɑ: i cʰələ səbʰəkə dəlɑ: nə mə: .

əpənɑ:itʃi: , mɑ: nə, fi rədʌ̃jəkə bʰɑ: və
əcʰi .

bədʰə̃tə ko: nɑ: , kəhi a:infi ki nəka:
?

kəhu:, upəra: gə di a:infi ki nəka: ?

əpənə mʰt əvj ə
editorial.staff.videha@gmail.com pər ə
pətʰa:u l

Յ.Ն.Եիվə kumər ə jʰa: tʰi l l u: – Յ tɑ: pədj ə

Եիվə kumər ə jʰa: tʰi l l u:

Յ tɑ: pədj ə

Տ

murəɖɑ:i j a:'ke: kəcʰe:r ə mɛ:

rəji putə ɛɑ:sənəkə kɑ:l ə cʰəl ə

dʰəmmə's ʰ sənɑ:tənə be:ɦɑ:l ə cʰəl ə

mu:rətʃi nɑ:i pu:ʒəbə muɖɑ: –

ɛər əŋəm gəcʰɑ:mi ke:r ə l əl əkɑ:r ə cʰəl ə !

ɛɑ:iվə ɛɑ:ktə vɑ:i ʃŋəvə ɑ:kra:tʰə cʰəl ə

p^hur a: i t_ə na: i nj a: j ə t_ə r kə d_ə r ɕə nə
s i d_ə h^a a: nⁿ t_ə c^h ə l ə

t_ə k^h ə n e: j ə n ə m ə l ə s i t_ə a: k ə d_ə h^ə r ə t_i : p ə r ə

c ə n ə h^a a: s o: t_i : s v ə r u: p a: m u r ə d_a i j a: k e:
k o: k^h i 'sⁿ

e: k ə t_a: c i l ə k a: ..

j a: h i s o: t_i : m e: m a: t_r ə s a: o: n ə b^h a: d_o: 'm e:
p a: n i

o: k ə r e: k ə c^h e: r ə m e: r o: p i d_ə i l ə k ə n j a: j ə
k e: r ə k u s u m ə

p^h e: r ə k i: b^h e: l ə ? i: j a: n ə t_h i j ə g ə r ə n a: t_h ə

s ə n a: t_ə n ə d_ə r ɕə n ə k ə h ə l ə k ə n i i: c i l ə k a:
n a: i

a: c a: r j ə c^h ə t_h i – s ə n a: t_ə n ə k e: r ə r ə k ɕ ə k ə
u d_ə j ə n a: c a: r j ə

m u d_a: e: k^h ə n ə m a: t_r ə d_ə r ɕə n ə a:
v a: i ɕ e: ɕ i k ə ɕ o: d_h ə m a: t_r ə k e: r ə

v i ɕ ə j ə j e: b ə n i g e: l ə c^h ə t_h i

b ə r a: u n i: k e: t_ə r ə l ə t_ə i l ə ɕ o: d_h ə k ə j ə k a: n

s o: d_h a: r ə h ə l ə c^h ə t_h i ! ! ! ! !

ka:nkəḍəḥ pa:tḥəṛə bʰərəl ə əpənə dī :həpərə

erəḍḍḥa: bʰa:vəkə no:rə'sⁿ ni tḥə pu:ja:i
cʰəni

uni tḥə s:aḥu sənə kəri jənə ga:məkə ki cʰu
jənə -jənəni : l o:kəni

३

ətḥka:ntḥə

tḥəl i rəhəl ə cʰəl əhuⁿ prəgi tḥəkə
pʰul əba:r i :mē:

rⁿgəbi rəḥa: pʰu:l ə ke:rə sugⁿdḥəkə a:nⁿdḥə
l a:i tḥə

a:ki pʰur a: ge:l ə -e:kəṭa: gi tḥə !

s o:cə' l əgəl əhuⁿ vi ṣəj ə- vi mər ə

kəṭḥi :pərə l i kʰəl ə ja:e... ?

kəṭḥu ba:dḥəḥḥ kə kəkəro:sə tḥə'
ko:mo:tʰa:mə

s o:ḥa:o:nə s a:o:nəkə a:nⁿdḥə

tḥkəbⁿdḥi : mi l a:nə kər a:i tḥə rəhəl əhuⁿ

l i kʰi l i kʰi kə' pənnə: pʰa: dʰəː t̪ə
r ə h ə l ə h u ⁿ

n i : k ə ' s ⁿ n i : k ə r ə c ə b a : k ə p r ə j a : s ə j e : c ʰ ə l ə
k i ə c ə k e : j ʱ ə n ə j ʱ ə n a : u t ʰ ə l ə d ʱ e : ʃ ə

l a : g i g e : l ə c ʰ ə l ə m ə : ʃ ə r ə k ə t ʰ a : p ə r ə
d ʰ ə ' r ə ' s ⁿ m ə : n ə ə p ə s j a : n t̪ə

k ə h ə l ə k ə h i : j a : - c ʰ o : d ʰ ə ʃ i n e : d i j a : u
p ʰ e : r ə l i k ʰ ə ' l ə g ə l ə h u ⁿ -- ə t̪ u k a : n t̪ə

३

ə v i r ə l ə s m ʈ i (g i : t̪ə)

b i : t̪ ə l ə k ʃ ə ŋ ə p ʰ e : r ə g ʰ u r i k ə ' a : b ə j ə
o : k ə r e : s ʱ g ə ' m ə : d a : u d ʰ ə ʃ i ə j ə

c ə l u : s ə k ʰ i : k i c ʰ u k a : l ə ' l e : n a : i h ə r ə
k ʰ e : l ə b ə c i t̪ t̪ i : k a : u d ʰ ə ʃ i ə j ə !

p r e : m ə k ə c ə t̪ ə k ə n ə b a : b u : k e : h a : t̪ ʰ e : m a : j ə
s i n e : ʃ ə k ə d ʱ t̪ a : ə j ə

c ə l u : b ʰ a : j ə s ʱ g ə p ʰ e : r o : k ə r ə b a : i j e :
b i s ə r ə l ə o : t̪ t̪ a : ə j ə

həmər a: dī cə tⁿ dāi tʰa: dʰəꞤ cʰət^{hi} kəhət^{hi}
i: portⁱ: ga:uri: əj ə !

sunə ge: muni j a:ⁿ ki e: kəna: i cʰe:ⁿ jo:
kʰe: l e:ⁿ ki t^{ti}: ki t^{ti}:

dʰa: dʰəs əke: əhi ba: tə jədəꞤ t̪kə' kəhət^{hi}
həmər ə cʰo: t̪əkə: pi t^{ti}:

e: hi tʰa:ⁿ bəhu a: si nə bəni ge: l əhuⁿ a: ʔur ə
kər əmə pʰul a: ʔudəꞤ t̪ əj ə !

s a: s u m a: j ə nəhi vi d^{hi} kə d^{hi} a: j ə cʰət^{hi}
pre: məkə pət^{hə} sⁿg^ho: r ə əj ə

hə' mə su: t̪əli c^{hi}: əpənə se: ʔəpər ə c a: hə
bəna: bət^{hi} b^ho: r ə əj ə

he: si və ja: i g^hər ə be: t̪i: bənəl a: uⁿ o: hi tʰa:ⁿ
pre: mə t̪i l a: ʔudəꞤ t̪ əj ə

a: i r ə c ə n a: pər ə əpənə mⁿt̪ə v j ə
e d i t o r i a l . s t a f f . v i d e h a @ g m a i l . c o m pər ə
pət^ha: u !

३.३.s əmɒt.ɑː kumɑːri ː- ni t̪ʰi l ɑː həmmər ə

s əmɒt.ɑː kumɑːri ː

हम मिथिला के वासी ,
बाजब हम्मर मैथिली अछी।
मंडन मिश्र के आंगन में भारती ,
शंकराचार्य के हरौलन अछी।

वियापति लेल जहां महादेव ,
उगना बनी ऐला।
एहन मिथिला गाम हम्मर ,
जहां सीता मां जन्म लेला।

थानेश्वर , कुशेश्वर अछी ,
बाबा के धाम ।
उच्छैठ, श्यामा आ अहिल्या ,
माता के स्थान ।

माछ, दही , पान, मखान ,
अछी भोजन प्रधान।
पाग, खराम से होई छइ ,

हम्मर अप्पन पहचान।

कोशी, कमला, बलान बहै,
झिझरी, कजरी, सामा गीत।
मधुबनी पेंटिंग विश्वविख्यात,
आ जाट - जट्टीन खेल।

मिथिला हम्मर जन्मभूमि,
ई हम्मर पहचान अछी।
सदीखन मिथिला आगु बडा,
मनक इच्छा प्रधान अछी।

समता कुमारी
शिक्षिका, समस्तीपुर, बिहार।

|

-s əmətɑː kumɑːr iː, ei kʃi kɑː, s əməst̪iːpʊr ə,
bi hɑːr ə |

aːi r əc ənɑːpər ə əpənə m̪t̪əvj ə
ed̪i t̪oːri əl .st əf f .vi d̪e h ə @g m ̪a i l .c o m p ər ə
pət̪hɑːu |

ဒ်.၈.၎း ညိ ည ခးရ ခဲ ရ ခဲမးမးမး ညးပဲးရိ :- ရဲ ညး
ခးညးဝဲ ဂဲးရဲ

၎း ညိ ည ခးရ ခဲ ရ ခဲမးမးမး ညးပဲးရိ :

ရဲ ညး ခးညးဝဲ ဂဲးရဲ

၎

၎းကဲးမးမး မးမးမးမး မးမးမးမး

ကဲးမးမး မးမးမးမး မးမးမးမး မးမးမးမး

မးမးမး မးမးမးမး မးမးမးမး မးမးမးမး

မးမးမး မးမးမးမး မးမးမးမး မးမးမးမး

မးမးမး မးမးမးမး မးမးမးမး မးမးမးမး

မးမးမး မးမးမးမး မးမးမးမး မးမးမးမး

ke:vəl ə h̃əm̃hi :ⁿ m̃axi t^hi l i : b̃a:ɟəbə

kəni kəru: t^he: əh̃a:ⁿ vi c̃a:rə

ɟu:t^həkə d̃j l l i : ki : b̃a:ɟa:i t^hə əc^{hi}

r o:ɟə bəq^hə^ː t^hə əc^{hi} ñə r̃əsⁿh̃a:rə

h̃əm̃huⁿ d̃o:ɟi : h̃əm̃huⁿ d̃a:gi :

s̃əhi r̃əh̃əl ə c^{hi} : ət^hɟ a:c̃a:rə

ñəhi s̃o:c̃ət^hi h̃əm̃ b^həvi ɟ̃ə kə l e:l ə

ñəhi h̃əm̃r̃a: m̃e: k̃əc^hu s̃u d̃^ha:rə

२

h̃əm̃ b̃a:ɟa:i t^hə c^{hi} : pi j̃ a:r̃əkə ɟ̃əppə

ko: ño: ɕub^hə sⁿs̃k̃a:r̃əkə ɟ̃əppə

həmər a: nəhi səni :ci :nə bux^hai t_ə əc^{hi}
d_i nə mə: i : əⁿd^həkərəkə gəppə

e:kə svərə mə: həm mə:nai c^{hi} :
sⁿb^həvə nəhi ud^həkərəkə gəppə

kənj a:kə sⁿk^hj a: kəmə je: ho:i t_ə
bədəl i jai t_ə iⁿkərəkə gəppə

rəjəni t_i ke: həm jənai t_ə c^{hi} :
hət_j a: k^hu:nə, sⁿhərəkə gəppə

həmər a: juni əfə:ⁿ b^he:ⁿtai t_ə c^{hi} :
b^hə' jai t_ə ək^həbərəkə gəppə

kəno: dəə: nəhi bəki : rək^hələkə
pəpi : i : sⁿsərəkə gəppə

səmpaːd̪əkiːjə ʈi ppəŋiː-ji j aːurə rəhəmaːnə
 jaːp̪əriː jək̪ənə hi ˈd̪iː-ur d̪uːməː gəjəl ə
 l i k̪aːi c̪ʰət̪̪hi t̪ək̪ənə puːr aː bəhəra-
 kaːp̪hi j aː rəhəi c̪ʰəni muːd̪aː huːnəkə
 maːi t̪hi l i ːməː gəjəl əməː bəhəra naːi
 rəhəi eː l jaːp̪əriː jiː eːkəʈaː hi ˈd̪iː gəjəl ə
 d̪ək̪huː l aːi gəjəl əməː २९२२-२९२ keːrə
 paːl ənə keːneː c̪ʰət̪̪hi h̪əreːkə paːn̪t̪i ːməː aː
 kaːp̪hi j aː iː d̪h̪vəni s aːmj ət̪̪aːkə s ˈgə
 c̪ʰaːi l

8:36 0.20 KB/s 4G 47

ijjanmahotsav.blogspot. 16

Saturday 31 October 2020

तीर है (गज़ल) - डा. जियाउर रहमान जाफरी

तीर है
(गज़ल)

इस तरफ भी तीर है
मसअला गभीर है

मुश्किलें जितनी रहें
हाथ में तदबीर है

तोड़ना ही है उसे
हों मगर ज़ंजीर है

मुस्कराहट हों पर
और दिल में पीर है

हर ग़ज़ल रोती रही
क्या यही सदबीर है

शेर अब उससे बढ़े
कोन राइमा हीर है

7

Like

Comment

Share

— dɑ: ʃi j ɑ:ur ə r əhəmə:nə ʃɑ:pʰər i :,
s nɑ:t_əkɔ:t_ɾ ə hi ˈndʒi : vi bʰɑ:g ə, mi r ʃɑ:
gɑ:li bə kə_ɪ e:ʃə g əj ɑ: bi hɑ:r ə, 823001,
9934847941

əpənə

nʰt_əvj ə

editorial.staff.videha@gmail.com pərə

pə^hɑ:u l

8.sⁿs k.ɪt.ə k^həŋdə

8.ɜ.ɖɑ:. d̪i ɪpi kɑ:- c əmpu:s a:fi t̪j əj əco:
vi l a:s h (d̪vi t̪i ɪj o:ɾ c^həv a:s h)

8.5.दा. दि पि का- c əmpu:s a:hi t_j əj əəo:
vi l a:s h (d_yi t_j i:j o:c c^həv a:s h)

c əmpu:s a:hi t_j əj əəo: vi l a:s h

(d_yi t_j i:j o:c c^həv a:s h)

da: di :pi ka:

(s vətəntɾəl e:kʰi ka: ve:ɖəvətɪ :-
məɦa:vi dʒ a:l əj əs j ə
pr a:ktənəpr a:ɖʰj a:pi ka: c ə)

cəmpu:s a:ɦi tʃ əgətʃ
a:c a:r j ətɾi vi kr əməbʰəttəs j ə   nəl əc əmpu:-
na:məɖʰe:j h   gr əntʰh   pr ətʰəɦn
cəmpu:ka:v j əm əstʃ i tʃi pr ətʰi tʰ e:və l
ɖəcəməcət a:bdʒ a:m əs j ə gr əntʰəs j ə r əc əna:
j a:t a: l   əs ni n   gr əntʰe: mu:l ətʰ
tɾi vi kr əməbʰəttər əci t a: :   s əptə-
uccʰəv a:s a: : vətəntɾe: l e:vʱ jənəer utɾ :
vətəntɾe: j ətɾ a:c a:r j ətɾi vi kr əməbʰətt
va:g d e:vi :   kɪp a:v əc a:tɾ   s əptə-
uccʰəv a:s əpər j əntəməv ə   l e:kʰənʱ
kɪtəv a:n l ətʰ gr əntʰo:ʒ j əm əpu:r ŋh l

təntɾə   pr ətʰəmə: uccʰəv a:s e:
vi vi dʰəvi ʃəj a:ɦa:nʱ   vər ŋənʱ   vətəntɾe: l
a:ɖa:u   a:ɦətʃ ə   pəɳc əvi ʱcətʃi ɖl o:k a: :

vərtəntɛ: l j e:ʃu el o:ke:ʃu ei vəs j ə
stəvənⁿ vətətɛ: l e:vəme:və kə:məde:vəs j ə
vər ɲənⁿ, sər əs vətɟ a: : stəvənⁿ,
kə:v j ə v a: i ei ʃtə j ⁿ, kukəvi ni nda:,
dʊr ʃənəni nda:, vi dʊvət ʃənəna:nⁿ vəndənə:,
səʃənədʊr ʃənə j o: : pər tʰək j ə m a: d j kəvi
stʊtⁿ : , v e: də v j a: s əs tʊtⁿ : ,
məhə:b h a: r ət əkət h a: v ə r ɲənⁿ,
b a: ɲə b h ə t t ə g u ɲ a: d h j ə j o: : pr ə eⁿ s a:,
sⁿ b h ə g ə ɔ l e: ʃə v a: i ei ʃtə j a: d j i n a: ⁿ vi v ə r ə ɲə m
a: i ʃu el o:ke:ʃu dət t ə v a: n ə s t j a: c a: r j h l

e: v ə m e: v ə g ə d j ə p r ə b h a: g e: m ə d h j e: -
m ə d h j e: p ə d j ə p r ə j o: g ə p u r ə s s ə r ⁿ
kəvi vⁿ ə: d j v ə r ɲən ə m a: r j a: v ə r t ə v ə r ɲənⁿ,
ni ʃə d h a: p u r i v ə r ɲənⁿ, n ə l ə v ə r ɲənⁿ,
məh a: m ə n t r i v ə r ɲənⁿ, n j p ə v i l a: s ə v ə r ɲənⁿ,
v ə r ʃ a: v ə r ɲənⁿ, e u: k ə r o: t p a: t ə v ə r ɲənⁿ,
m j g ə j a: - v i h a: r ə - n i ɔ c ə j ə v ə r ɲənⁿ,
m j g ə j a: v ə r ɲənⁿ, e u: k ə r ə d p ə r e nⁿ, e ə r ə v ə r ʃ ə ɲⁿ,
dʊv ə n d y ə j u d d hⁿ v ə r ɲənⁿ, e u: k ə r ə j ə j o: r a: j n o:
v i ɔ r a: m ə v ə r ɲənⁿ, p ə tⁿ h i k ə s j a: g ə m ə nⁿ,
r a: j n a: k a: r u t u h ə l ⁿ, v i d ə r b h ə v ə r ɲənⁿ,
r a: j ə p u t r i v ə r ɲənⁿ, r a: j n ə c c i n t a: v ə r ɲənⁿ,
p ə tⁿ h i k ə v i s ə r ʃ ə nⁿ, r a: j ə d ə ɔ a: v ə r ɲənⁿ
p r ə b h i t i n a: ⁿ v i c ə d ə r u: p e: ɲ ə
v i s t ɟ t ə v ə r ɲən ə m ə s m i n g r ə n t h e:
s ə n d h e j ə t ɛ: l

a:i su   vər n̥əne :su   i d̥əmp̥r a:t̥h̥əmj e:nə
a:r j a:vər t̥əs j ə   j əd̥vər n̥ənəm   əs t̥j
t̥ənni ɕəj e:nə   b̥h̥a:r ət̥əvər s̥əs j ə
m̥u:l əs vər u:p̥n   pr̥əs t̥a:ut̥i l   j əs j ə
ni d̥ər ɕənəm   əd̥h̥o:l i k̥hi t̥e:su   g̥ədj e:su-
p̥ədj e:su   cə d̥r̥əs̥t̥uⁿ   ɕəkj ət̥e: l

ə s t̥j

s̥əməs t̥əvi ɕvəmb̥h̥ər a:b̥h̥o:g̥əb̥h̥a:s vəl l əl a:məl i :
l a:j əm̥a:n̥h,   s əm̥a:n̥h   s ɕ:vj ət̥əj a:
n̥a:kəl o:kəs j ə,   gr̥a:m̥j əkəvi k̥ət̥h̥a:b̥ənd̥h̥ə
i və   ni r̥əs əs j ə   m̥əno:ɕh̥ər h,   b̥h̥i:m̥ə   i və
b̥h̥a:r ət̥a:l əŋk̥a:r əb̥h̥u:t̥h,
k̥a:t̥a:kuc əm̥ənd̥əl əs p̥ər ɕə   i v̥a:gr̥əŋi : :
s̥ər v̥əvi s̥əj a:n̥a:m̥   ən̥əd̥hi :k̥t̥ət̥ə   vj a:k̥ər əŋə
i v̥a:d̥j̥st̥əpr̥ək̥t̥i ni p̥a:t̥o:p̥əs ər g̥əl o:p̥əs əvə
r̥n̥əvi k̥a:r h,   p̥əɕup̥ət̥i j̥ət̥a:v̥ənd̥h̥ə   i və
vi k̥əs i t̥ək̥ən̥ək̥ək̥əm̥əl əkuv̥əl əj o:ɕ c̥h̥əl i t̥ər
əjh   puŋj̥əpi j̥ər i t̥əfiⁿs a:v̥ət̥ⁿs əj a:
pr̥əc ur̥əc əl əc c̥əko:r̥əc əkr̥əv̥a:k̥ək̥a:r̥əŋd̥əv̥ə
m̥ənd̥əl i :m̥ənd̥i t̥ət̥i r̥əj a:
b̥h̥əgi r̥ət̥h̥əb̥h̥u:p̥a:l əki r̥t̥j -p̥ət̥a:k̥əj a:
s v̥ər g̥əg̥əmən̥əs o:p̥a:n̥əvi t̥h̥i :j əm̥a:n̥ər i ŋg̥ət̥
ər əŋg̥j a: g̥əŋg̥əj a: puŋj̥əs əl i l h
pl̥a:vi t̥əɕc̥ənd̥r̥əb̥h̥a:g̥a:l əŋk̥t̥a:ri k̥əde:ɕəɕc̥ə,
s̥a:r h   s̥ək̥əl əs ⁿs̥a:r̥əc̥əkr̥əs̥j ə,   ɕər̥əŋj h

[illegible]

a: r j a v e r t ə s j ə p r ə ʃ a : k i d ɹ e a : i t j ə p i
 v e r n ə n ə m ə t j ə n t ɹ s ə m i : c i n ə t ə j a : k a t ə m i h ə -

j æs mi nnæv ær æt æd hær mækær mæ : pæd e ææa : nt æs æm
æst ævj æd hi vj æt j kær a : :
pur u : æa : j u æji : vi nj h s ækæl æs "r æs uk h æb h a : j h
pr æja : : t æt h a : hi – ku st æj o : g o :
ga : nd hi ka : pær o : s u , s p h o : t æpr æv æd o :
va : i j ækær æne : s u , s "ni pa : t æst æt æl e : s u ,
gr æhæs "kr ænt i r j o : t : æa : st r e : s u ,
b h u : t ævi ka : r æv æd h s æ "k h j e : s u ,
k s æj æst i t h i s u , gul mæv æd d hi r v æn æb h u : mi s u ,
gæl ægr æho : mæt s j e : s u , g ænd æko : t t h æn n
pær v æt æv æn æb h u : mi s u ,
eu : l æk hæs æmb ænd h æc ændi ka : j æt æne : s u ,
d æj æt e : n æ pr æja : s u | | j æt r æ
c æt ur ægo : p æo : b hi t æ : s ængr æma : i v æ
gr æma : : , t æng æs æl ækæl æb h æv æn æ :
s ærv æt r æ n æga : i v æ n ægær æpr æde : æa : :

səḍaːc ər əmənɖənaːni nuːpur aːni ɪvə pur aːni ,
səḍaːnəb^hoːgaː : prəb^həŋjənaː i və jənaː : ,
pri j aːl əpənəs aːr aːni j aːuvənaːni ɪvə
vənaːni , vi t̪əpi hi t̪aːɕc əti kaː i və
vaːti kaː : , ni r v̪ət̪j s t̪h̪aːnaːni
s ukəl ət̪r aːni ɪv eːk̪su k̪s̪eːt̪r əs ət̪r aːni ,
jəl aːvi l ək̪s̪əŋaː : pəcupur uːʂaː
i vaːpr əmaːŋaːs t̪əḍaːgəb^haːgaː : ,
kuːpi t̪əkəpi kul aːkul i t̪aː
l əŋkeːɕvər əki ⁿkər aː i və
b^həgnəkumb^həkər ŋəg^hənəs vaːpaː : kuːpaː : ,
pi ɪvər oːd̪h̪əs h səri t̪ə i və gaːv h ,
sət̪i ɪvr ət̪aːpədoːʂaː : suːr j əd̪j ut̪əj ə i və
kul əs t̪ri j h l l j ət̪r ə cə
mnoːf̪aːri s aːr əs əd̪y ənd̪y aːs t̪ə t̪pur uːʂeːŋə
d̪vi g uːnaː c aːd̪^hi ʂt̪^hi t̪aː :
kaːd̪ənbər i ːgə d̪j əb ənd̪h̪aː i və
d̪iːj əmaːnəb əhuvri ːf̪əj h keːd̪aːr aː : l

ki ⁿ bəhunaː l

naːst̪j saː nəgəriː j ət̪r ə nə vaːpiː nə
pəj oːd̪^hər aː l

d̪iːj ət̪eː nə cə j ət̪r ə st̪riː
nəvaːpiː nəpəj oːd̪^hər aː l l

əpi cə

b^həvənt̪i   p^hɑ:l gu ne :   v.ɹkʂəɕɑ:k^hɑ:
vi pəl l əvɑ: : l

ja:j ənt̪e: nə   t̪u   l o:kəs j ə   kəd̪ɑ:pi   nə
vi pəl l əvɑ: : l l

ukt̪əvər ŋənⁿ   nə   ke:vəlⁿ
t̪ət̪kɑ:l i :nəb^hɑ:r ət̪əs j ə   vɑ:ɹi ɕi ʂtəjⁿ
pr əst̪ɑ:ut̪i l   s əm̪s ɑ:m̪əj i kər ɑ:ʂtr əs j ə
vi ni r mɑ:ŋəm   əpi   ukt̪əd̪^hər ɑ:t̪əl e: e:və
kər t̪uⁿ   ɕəkj ət̪e: i t̪i   ni ɕc əpr əc əm l
ɑ:r j ɑ:vər t̪əs j ə

d̪e:ɕh   puŋj ət̪əmə:d̪d̪e:ɕh   kəs j ɑ:s ɑ:u   nə
pri j o: b^həvə:t̪ l

j ukt̪o:ʂnukr o:ɕəsⁿpənnɑ:i r j o: jə nɑ:i ri v ə
j o:jə nɑ: : l l

(ənuvər t̪ət̪e:)

əpənə   m̪t̪əvj ə
edi t o r i a l .s t a f f .v i d e h a @ g m a i l .c o m   pər ə
pəʃ^hɑ:u l

*Videha
e-Learning*

Gajendra Thakur

